

Séance plénière

du

JEUDI 14 DECEMBRE 2023

Après-midi

Plenumvergadering

van

DONDERDAG 14 DECEMBER 2023

Namiddag

La séance est ouverte à 14 h 20 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.

De vergadering wordt geopend om 14.20 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitter.

La **présidente**: La séance est ouverte.

De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:

Pierre-Yves Dermagne, Paul Van Tigchelt.

01 Éloge funèbre – M. Maurice Vanhoutte

01 Rouwhulde – de heer Maurice Vanhoutte

De **voorzitter** (*voor de staande vergadering*): Dames en heren, beste collega's, op maandag 4 december 2023 hebben we vernomen dat onze voormalige collega Maurice Vanhoutte op 89-jarige leeftijd overleden is.

Maurice Vanhoutte werd in Turnhout geboren en groeide op in Kasterlee. Hij was leraar Nederlands en gaf les in Belgisch Congo en in het Koninklijk Atheneum van Lier. Het was in Lier dat hij voor het eerst in contact kwam met lokale liberale mandatarissen als Herman Vanderpoorten.

Hij was nog erg jong toen hij tot de liberale beweging toetrad. In 1972 kozen de Lierse partijleden Maurice Vanhoutte als hun nieuwe voorzitter. Hij zou de lokale partij twaalf jaar lang leiden. Hij werd de nauwe medewerker van Herman Vanderpoorten, op diens ministeriële kabinetten Binnenlandse Zaken en Justitie.

Quelques années plus tard, il devient conseiller communal à Lierre, puis conseiller provincial. En 1981, il réussit à se faire coopter comme sénateur.

Maurice Vanhoutte devient échevin de la culture, de l'éducation et du sport lorsque le PVV devient le premier parti à Lierre lors des élections municipales de 1982 sous la conduite d'Herman Vanderpoorten. Il lui succède à la fois comme sénateur et comme bourgmestre lorsque ce dernier décède deux ans plus tard. Il met en œuvre le programme qu'ils avaient rédigé ensemble pour les élections municipales de 1982.

Après avoir été élu sénateur de l'arrondissement de Malines-Turnhout, il devient député en 1987. Il siège à la commission des Affaires intérieures, des Affaires générales, de l'enseignement et de la fonction publique, où il s'occupe de la législation locale, comme la nouvelle loi communale, ainsi que du projet de loi sur l'élection du Parlement européen.

En juillet 1995, il devient membre honoraire de la Chambre et reçoit cet automne-là également le titre de bourgmestre honoraire de Lierre. Un an plus tard, Maurice Vanhoutte et son épouse Frieda s'installent à

Kasterlee. Il s'y fait élire au conseil municipal et y est chef de groupe pendant six ans. En 2016, le couple retourne vivre à Lierre, plus près de leur fils Thomas. Pendant les cinq dernières années de sa vie, Maurice Vanhoutte, très affaibli, lutta avec courage contre la maladie.

Maurice Vanhoutte was geen man van veel geschreeuw en weinig wol, hij was heel sociaal en stond dicht bij de mensen, was altijd rustig en vriendelijk. Hij kon zich goed uitdrukken in het openbaar, soms voorbereid maar meestal improviserend, en deed dat op een overtuigende manier. De taal die hij daarbij hanteerde was positief, constructief en bovendien loyaal aan de standpunten van zijn partij. Hij kon mensen aanmoedigen en feliciteren en liet hen ook deelnemen aan de debatten. Hij was een man van het overleg en vormde aan de hand daarvan zijn eigen mening en verdedigde die dan ook.

Maurice Vanhoutte was gehuwd en had een zoon. Hij was ook de trotse grootvader van twee kleinzonen. Hij wou koste wat het kost in juli 2023 samen met zijn echtgenote Frieda zijn zestigste huwelijksverjaardag vieren.

Mag ik u verzoeken om, na de repliek van de regering, ter nagedachtenis van onze voormalige collega een minuut stilte in acht te nemen?

01.01 Minister **Paul Van Tigchelt**: Mevrouw de voorzitter, collega's, als iemand die net zijn eerste stappen zet in zijn politieke carrière kan ik alleen mijn diepste bewondering uitspreken voor de loopbaan van de heer Maurice Vanhoutte. Hij was een Lierse liberale voorman die als leraar, gemeenteraadslid, provincieraadslid, schepen, burgemeester, senator en volksvertegenwoordiger veel heeft betekend voor het liberale gedachtegoed in ons land, voor de provincie Antwerpen, voor zijn stad en voor het land. Hij was ook de rechterhand van wijlen Herman Vanderpoorten, toch wel een van de oervaders van het naoorlogse liberalisme in Vlaanderen.

Als er een rode – misschien blauwe – draad door zijn parcours loopt, is het dienstbaarheid. De heer Vanhoutte stond ten dienste van zijn stad Lier en, zoals de voorzitter heeft gezegd, van Kasterlee, ten dienste van het land en van de burgers. Hij was een voorbeeld voor elk van ons.

Namens de regering breng ik dan ook graag hulde aan de heer Vanhoutte.

Ik sluit me aan bij uw woorden van medeleven ten aanzien van zijn dierbare familie en vrienden. We zullen hem niet vergeten.

*De Kamer neemt een minuut stilte in acht.
La Chambre observe une minute de silence.*

02 **Ordre du jour**

02 **Agenda**

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 13 décembre 2023, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.
Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 13 december 2023 hebt u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Y a-t-il une observation à ce sujet?
Zijn er dienaangaande opmerkingen?

Motion de modification de l'ordre du jour **Motie tot agendawijziging**

02.01 **Barbara Pas** (VB): Mevrouw de voorzitter, u hebt van mij een ordemotie ontvangen met het oog op de wijziging van de volgorde van de agenda van de plenaire vergadering.

Het is sinds enige tijd alom bekend dat vice-eersteminister en minister van Volksgezondheid en Sociale Zaken Frank Vandenbroucke onder vuur ligt. Afgelopen week werd hij in de commissie ondervraagd. Hij heeft selectief op een aantal vragen geantwoord. Maar 's anderendaags 's ochtends mochten de commissieleden plots een mail ontvangen met zogenaamde extra antwoorden en met een tijdlijn. Dat alles roept vooral nieuwe

vragen op.

Omdat het toch een zaak van groot belang betreft, hebben wij, als oppositie, het meest zwaarwichtige instrument dat wij hebben om klaarheid te krijgen in de situatie en om de minister te ondervragen gebruikt, en hebben wij een interpellatieverzoek ingediend, dat vandaag aan de orde is.

Ik heb hier nog meegemaakt dat interpellaties voor, tijdens en na het vragenuurtje aan bod konden komen. Sinds deze legislatuur heeft men de gewoonte aangenomen die pas na het wetgevend werk aan bod te laten komen.

Ik heb uit de commissie begrepen dat de meerderheidspartijen in de zaak voorstander zijn van transparantie, ook de minister zelf. Het leek mij dus, gelet op de zwaarwichtigheid van het dossier, wel logisch de interpellaties naar voren te halen op de agenda.

Ik kan mij inbeelden dat de meerderheidspartijen, die allemaal zo voor transparantie zijn, dat ook prefereren, veeleer dan dat de interpellaties laat op de avond of misschien pas vannacht plaatsvinden.

Concreet, ik leg mijn ordemotie ter stemming voor opdat die interpellaties bij voorrang en eerst behandeld worden.

02.02 Peter De Roover (N-VA): We herinneren ons ongetwijfeld allemaal levendig het turbulente einde van de vorige vergadering. Normaal wordt er dan gestemd, maar dan moet er wel volk aanwezig zijn. Dat is niet gelukt.

Er werd toen wel gestemd over mijn vraag om minister Vandenbroucke op te vorderen naar aanleiding van het nieuws dat tijdens de vergadering bekend werd. De collega's hebben zich daartegen verzet. Joris Vandenbroucke haalde het volgende argument aan, en ik citeer uit het officiële verslag: "Niets weerhoudt wie dan ook om op dat moment" – er werd verwezen naar de commissievergadering van 12 december – "vragen over de kwestie te stellen. Dat is over enkele dagen. Dat laat de minister ook toe om een en ander zelf grondig te bekijken. Dat verhoogt misschien ook de kwaliteit van de antwoorden."

02.03 Barbara Pas (VB): Maar helaas!

02.04 Peter De Roover (N-VA): Collega Laaouej zei in omfloerste taal, zoals we van hem gewend zijn, het volgende.

"En même temps, monsieur De Roover, si l'objectif est de pouvoir avoir un débat informé et instruit, n'est-il pas préférable de se donner le temps de disposer de tous les éléments matériels qui nous permettront de parler sur des bases factuelles plutôt que sur des bases qui sont ici non pas imprévisibles mais indiquées à travers un organe de presse – qui a, bien entendu, tout le respect qu'on lui doit?"

Mooie, wijze woorden, zoals we ze van de mogelijk toekomstige minister-president van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zouden kunnen verwachten. Mijnheer Laaouej, daaruit mag u niet opmaken dat ik u graag kwijt ben, dat zou een verkeerde interpretatie zijn. Ik laat dat open.

"Et ainsi d'avoir un vrai débat parlementaire."

Er werd dus gezegd dat we dat niet halsoverkop moesten doen, maar dat we dat beter even uitstelden. Dan zouden we een serieus debat krijgen. We hebben dinsdag inderdaad een actualiteitsdebat gehad, afgesloten door de betrokken minister met de woorden: "Ik zeg geen woord meer." Er zijn nog bijkomende vragen gesteld, maar het was afgelopen. Alles was verteld, hij zei letterlijk geen woord meer. Dat klopt, maar hij heeft vervolgens wel nog een mail opgesteld. 's Ochtends kregen wij namelijk een mail met bijkomende informatie. Schijnbaar was die commissie dan toch niet zo goed voorbereid. Het aandringen van mevrouw Depoorter, die al anderhalf jaar met dit thema bezig is, heeft dan toch tot gevolg gehad dat we een mail hebben gekregen. Die mail is ook veel boeiender dan de hele zitting die heeft plaatsgevonden. In die mail is namelijk toch wel duidelijk geworden dat er in het verhaal van de heer Vandenbroucke gaten zitten.

Vandaag zijn er interpellaties gepland. Mevrouw de voorzitter, u bent diegene die beslist wanneer die

geagendeerd worden. Gezien het belang van de zaak zou ik een beroep willen doen op het prerogatief dat u hebt om die effectief aan het begin van de zitting te laten doorgaan, zodat dit de passende aandacht krijgt. We hebben immers een stevige agenda. Dat betekent dat we het risico lopen dat deze interpellaties ergens in het holst van de nacht op een diefje moeten worden afgehandeld. Over op een diefje gesproken, intussen hebben we vandaag vernomen dat heel deze kwestie stilaan de contouren krijgt van een slechte gangsterfilm, waarbij het ene bedrijf het andere blijkbaar met oorbare, onoorbare, normale en abnormale technieken begint te bespioneren en te intimideren. Ik neem daar geen standpunt over in, want in tegenstelling tot de minister draag ik geen T-shirt van een van beide. Het belang van deze aangelegenheid is wel dusdanig dat dit een prominente plaats verdient in het begin van het debat vandaag. Ik zou u willen vragen om van uw prerogatief gebruik te maken om daar ook voor te zorgen.

02.05 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, ik zal de hele chronologie die de heer De Roover net geschetst heeft niet herhalen. Vorige week zijn er effectief onthullingen gedaan. Dinsdag is de minister naar de commissie gekomen en daar heeft hij op een bepaald moment gezegd dat hij weigerde nog verder te antwoorden. Woensdagochtend stuurde hij dan een mail naar alle leden van de commissie voor Gezondheid met een chronologie die anders is dan hij net daarvoor geschetst had.

Mevrouw de voorzitter, het is normaal dat wij daarover interpelleren, want in twee minuten de ene chronologie afzetten tegen de andere is moeilijk. Dit is dus echt een interpellatie waard. Veel mensen vragen zich vandaag af hoe het komt dat de kabinetschef van minister Vandenbroucke sinds 10 november op de hoogte was van die film en de minister zagezegd pas op 4 à 7 december. Het gaat over een film die een schaduw werpt op die openbare aanbesteding. Het zou zeer spijtig zijn als dit in het holst van de nacht moet gebeuren. In die zin steunen wij de vraag om die interpellaties direct na het vragenuurtje te behandelen.

De voorzitter: Een motie werd ingediend door mevrouw Barbara Pas, met toepassing van artikel 17, § 3, van het Reglement, en luidt als volgt:

"De Kamer, overwegende de zwaarwichtigheid van de interpellaties aan de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, besluit de agenda te wijzigen teneinde de interpellaties voorafgaand aan de geagendeerde mondelinge vragen te behandelen."

Une motion a été déposée par Mme Barbara Pas, en application de l'article 17, § 3, du Règlement et est libellée comme suit:

"La Chambre, considérant la gravité des interpellations à l'adresse du vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique en ce qui concerne la transparence, décide de modifier l'ordre du jour afin d'entendre les interpellations avant les questions orales inscrites à l'ordre du jour."

Collega's, met toepassing van artikel 17 van het Reglement moet de motie van mevrouw Pas de steun krijgen van een derde van de Kamerleden. Wie steunt de motie van mevrouw Pas?

Je vous propose de nous prononcer sur cette demande par assis et levé.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken bij zitten en opstaan.

Er zijn geen 50 leden die de vraag steunen. La motion n'est pas soutenue par un tiers des membres.

*La motion est rejetée par assis et levé.
De motie wordt verworpen bij zitten en opstaan.*

02.06 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, onverminderd de stemming van daarnet hebt u het prerogatief om dat zelf te doen. U kunt die beslissing nemen.

La présidente: Je vous arrête tout de suite, je ne vais pas le faire.

02.07 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, u zult dat niet doen?

De voorzitter: Neen, ik zal dat niet doen. U hebt het vriendelijk gevraagd, maar het antwoord is 'neen'.

02.08 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, u hebt ook vriendelijk 'neen' geantwoord.

Mag ik weten welke objectieve reden u hebt om dat niet te doen?

De **voorzitster**: Het is mijn prerogatief.

02.09 Barbara Pas (VB): Mevrouw de voorzitster, ik dien net een ordemotie in omdat ik weet dat ik niet op uw goodwill kan rekenen. U mag uw 'neen' ten minste motiveren. Wanneer alle oppositiepartijen over een dergelijk belangwekkende zaak interpellieren, is het voor u niet de moeite om het punt naar voren te halen in de agenda. U bent van mening dat het vanavond laat of vannacht op een drafje mag worden afgehandeld.

Mevrouw de voorzitster, ik had heel graag de motivering daarvoor geweten.

De **voorzitster**: Artikel 17 van het Reglement is duidelijk. Ik heb de stemming bij zitten en opstaan gevraagd en u had niet de steun van een derde van de Kamerleden.

03 Renvoi d'un projet de loi et d'amendements en commission

03 Verzending van wetsontwerp en amendementen naar een commissie

Par lettre de ce jour, le ministre de la Justice demande de renvoyer le texte adopté en deuxième lecture du projet de loi visant à rendre la justice plus humaine, plus rapide et plus ferme III ainsi que les amendements n° 23 à 62, n° 3322/11-14 en commission de la Justice.

Bij brief van vandaag vraagt de minister van Justitie om de tekst aangenomen in tweede lezing van het wetsontwerp om justitie menselijker, sneller en straffer te maken III en bijgevolg ook de amendementen nr. 23 tot 62, nr. 3322/11-14 te verzenden naar de commissie voor Justitie.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

04 Ordre du jour (continuation)

04 Agenda (voortzetting)

Motion de modification de l'ordre du jour

Motie tot agendawijziging

04.01 Servais Verherstraeten (cd&v): Mevrouw de voorzitster, wij hebben een motie ingediend, getekend door de fractievoorzitters van de meerderheidspartijen, waarin wij vragen om het ontwerp nr. 3607 houdende diverse fiscale bepalingen van de minister van Financiën aan de agenda toe te voegen.

Wij waren onaangenaam verrast toen de collega's van de oppositie in de Conferentie van voorzitters hieraan geen goedkeuring gaven, niettegenstaande dit ontwerp in de commissie werd goedgekeurd, dat het verslag klaar was en dat ook het belangenconflict opgehouden was te bestaan.

Het gaat over een budgettaire inspanning van bijna 200 miljoen euro die wij niet verloren willen laten gaan. Vandaar de vraag om dit aan de agenda toe te voegen.

04.02 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitster, mijnheer Verherstraeten, dat hebben wij natuurlijk gedaan net omwille van die extra budgettaire impact, zoals hier nogal omfloerst wordt geformuleerd, want het gaat namelijk over belastingverhogingen. Dat is inderdaad een budgettaire impact, dat geef ik toe, maar wij zijn niet zo'n ongelooflijk grote voorstanders van belastingverhogingen, in tegenstelling tot de collega's van Vivaldi. Om die reden hebben wij ons verzet tegen het voortijdig agenderen van deze nieuwe aanslag op de koopkracht van onze mensen.

04.03 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, il est quand même intéressant de constater combien la majorité est dans l'incapacité de s'accorder sur une réforme fiscale mais vote l'urgence, vite fait bien fait, pour ce qui concerne l'augmentation de taxes et singulièrement ici, dans son projet, l'augmentation de taxes sur des ASBL du secteur non marchand qui assurent des missions extraordinairement importantes.

Toute une série de secteurs sont concernés de manière prodigieusement injuste. Depuis hier, nous savons que, de façon totalement discriminatoire, l'enseignement dont on nous avait garanti qu'il serait protégé et qu'il ne subirait pas de taxes complémentaires, est touché de plein fouet, s'agissant ici uniquement de l'enseignement libre. Cette décision des partis de votre majorité qui invoquent d'un coup l'urgence pour faire passer ces mesures rapidement et pour alimenter les caisses de l'État est totalement inaudible. Les choix politiques que vous faites et la manière dont vous les faites sont assez incompréhensibles. Vous aviez en effet garanti que l'enseignement serait protégé, et il n'en est rien!

Chers collègues, vous ne pouvez plus faire comme si vous ne le saviez pas. Vous le savez tous et si vous l'ignoriez, vous le savez désormais. Voter cette urgence, c'est empêcher de protéger une série de secteurs, y compris l'enseignement, tant du côté flamand que du côté francophone.

04.04 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Madame la présidente, par rapport aux ambitions affichées par ce gouvernement de taxer les épaules les plus larges, les grands patrimoines, etc., on voit qu'une réforme fiscale a été jetée à la poubelle et on constate que les grandes fortunes, les grands patrimoines sont toujours épargnés. Il y a évidemment eu le recyclage de la taxe sur les comptes-titres du gouvernement Michel. Et, quand finalement une taxation sur les patrimoines intervient, cela se fait sur le patrimoine des petites ASBL de protection des animaux telles que la SPA de La Louvière, dont le président se plaint...

La **présidente**: Monsieur Van Hees, revenez peut-être sur la position que vous devez expliquer plutôt que sur le fond du dossier!

04.05 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Madame la présidente, c'est le sujet.

La **présidente**: Non, vous donnez des exemples. Or la question n'est pas là maintenant. Monsieur Van Hees, exposez la position du PTB, s'il vous plaît! (*Brouhaha*)

04.06 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Est-il possible de s'exprimer, madame la présidente?

C'est donc le sujet de ce texte. Au lieu de taxer les grands patrimoines, ce texte vise des petites ASBL et leur patrimoine immobilier. C'est totalement inacceptable. Je ne comprends pas la volonté de la majorité de passer en force sur ce texte.

04.07 Barbara Pas (VB): Mevrouw de voorzitter, wij hebben ons gisteren in de Conferentie van voorzitters ook verzet om dat wetsontwerp vandaag aan de agenda toe te voegen. Ik zie er de urgentie niet van in, zoals een aantal collega's ook aanhaalden, om belastingverhogingen vandaag dringend te stemmen. Dat is zeker zo omdat er ook belastingverhogingen bij zitten voor vzw's en jeugd-, cultuur- en sportverenigingen, die allemaal mee getroffen worden door wat men vandaag wil doorvoeren. Wij zullen uiteraard niet steunen dat dat nog op de agenda komt en dat de belangrijke interpellaties nog wat verder richting deze nacht worden opgeschoven.

Ik ben wel verheugd om nu het verzet te vernemen tegen de aanslag op de koopkracht, zoals collega De Roover het noemde. Toen we immers over deze materie een belangenconflict indienden in het Vlaams Parlement, konden we niet rekenen op de steun van de N-VA.

We zullen alleszins niet aanvaarden dat dit vandaag op de agenda komt en we zijn niet de enigen.

De **voorzitter**: Een motie werd ingediend door mevrouw Maggie De Block en de heren Wouter De Vriendt, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf, Joris Vandenbroucke en Servais Verherstraeten, en luidt als volgt:

"Met toepassing van artikel 17, § 3, van het Reglement van de Kamer vragen wij om het wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen **(3607/1-11)** aan de agenda van de plenaire vergadering van vandaag (14 december 2023) toe te voegen."

Une motion a été déposée par Mme Maggie De Block et MM. Wouter De Vriendt, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf, Joris Vandenbroucke et Servais Verherstraeten, et est libellée comme suit:

"En application de l'article 17, § 3, du Règlement de la Chambre, nous demandons l'ajout à l'ordre du jour de la séance plénière de ce jour (14 décembre 2023), du projet de loi portant des dispositions fiscales diverses **(3607/1-11)**".

S'il n'y a pas d'autre expression, je vais vérifier si la motion a le soutien d'un tiers de l'assemblée.

Je vous propose de nous prononcer sur cette demande par assis et levé.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken bij zitten en opstaan.

*Un tiers des membres soutient la motion.
Een derde van de leden steunt de motie.*

Je pense que nous devons voter une deuxième fois afin de vérifier qu'une majorité soutient ce texte. Que ceux qui soutiennent ce texte se lèvent.

*La motion est adoptée par assis et levé.
De motie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

Je vous remercie.

Scrutin secret sur les demandes de naturalisation

Geheime stemming over de naturalisatieaanvragen

L'ordre du jour appelle le scrutin secret sur les demandes de naturalisation. **(3704/1-2)**
Aan de orde is de geheime stemming over de naturalisatieaanvragen. **(3704/1-2)**

Je vous propose de procéder au vote secret en salle 3, où seront distribués les bulletins de vote, à partir de maintenant jusqu'à 18 h 00.

Ik stel u voor over te gaan tot de geheime stemming in zaal 3, waar de stembiljetten zullen worden rondgedeeld, vanaf nu tot 18.00 uur.

Les membres sont priés de déposer la proposition de lois de naturalisation dans l'urne.
De leden worden verzocht het voorstel van naturalisatiewetten te deponeren in de stembus.

La proposition de lois de naturalisation ne peut pas être signée.
Het voorstel van naturalisatiewetten mag niet ondertekend worden.

Le membre qui n'entend pas accorder la naturalisation à un demandeur biffera le nom de l'intéressé sur la liste qui lui a été remise.

Wanneer een lid gekant is tegen de naturalisatie van een aanvrager schraapt hij de naam van de belanghebbende op de lijst die hem werd bezorgd.

Dès que le scrutin secret est clos, je vous propose de procéder au dépouillement du scrutin secret dans la salle 3, en présence des scrutateurs.

Zodra de geheime stemming gesloten is, stel ik u voor dat de stembiljetten van de geheime stemming geteld worden in zaal 3, in aanwezigheid van de stemopnemers.

Je propose pour cela de désigner les deux membres les plus jeunes, Louis Mariage et Mélissa Hanus.
Ik stel voor om hiervoor de jongste twee leden aan te wijzen, Louis Mariage en Mélissa Hanus.

Pas d'observation? *(Non)*
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? *(Nee)*
Aldus zal geschieden.

Questions

Vragen

05 Questions jointes de

- Josy Arens à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "L'accord intervenu dans le kern sur la distribution des journaux" (55004008P)
- Barbara Pas à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Les mesures de soutien pour les éditeurs" (55004011P)
- Michael Freilich à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le contenu du nouvel accord sur la distribution des journaux" (55004016P)
- Emmanuel Burton à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "L'accord sur la distribution des journaux" (55004021P)
- Jean-Marc Delizée à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "L'accord intervenu au sein du kern sur la distribution des journaux" (55004022P)

05 Samengevoegde vragen van

- Josy Arens aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "Het akkoord in het kernkabinet over de krantenbezorging" (55004008P)
- Barbara Pas aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De steunmaatregelen voor de uitgeverijen" (55004011P)
- Michael Freilich aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De inhoud van het nieuwe akkoord over de krantenbezorging" (55004016P)
- Emmanuel Burton aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "Het akkoord over de krantenbezorging" (55004021P)
- Jean-Marc Delizée aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "Het akkoord in het kernkabinet over de krantenbezorging" (55004022P)

05.01 Josy Arens (Les Engagés): Monsieur le ministre, j'ai l'habitude d'être gentil et même très gentil avec les membres du gouvernement, mais face à la comédie autour de la distribution des journaux, je ne peux que me fâcher. La successions d'improvisations...

La **présidente**: Un peu de silence, chers collègues! Merci!

05.02 Josy Arens (Les Engagés): ... la succession d'improvisations dans ce dossier se poursuit. Les rebondissements ne s'arrêtent pas. D'abord, il y a un appel d'offres tardif et mal ficelé au niveau qualitatif. Puis, une procédure annulée parce que le résultat ne plaisait pas. Et enfin, le gouvernement nous sort de son chapeau une solution improvisée et surtout non concertée.

Cela pourrait être risible si cela ne se produisait pas au détriment des acteurs de ce dossier: la presse, les candidats à la concession, les milliers de facteurs et de livreurs concernés, les centaines de milliers d'abonnés. Toutes ces personnes et ces secteurs sont victimes de la négligence du gouvernement.

L'accord intervenu en kern concernant la distribution des journaux a soulevé un tollé au niveau de la plupart des acteurs concernés. Cela ne doit pas vous surprendre, puisque, lors de la présentation de cet accord, vous avez brillé par votre absence.

Bpost va perdre une partie importante de son activité. Vu les déclarations que vous avez faites dans le dossier Delhaize, acceptez-vous que cette réduction d'activités conduise à des pertes d'emplois? Pour Delhaize, on vous a entendu. Pour bpost, j'aimerais vous entendre dire que vous n'acceptez pas ce qui est en train de se préparer.

Autres victimes de votre accord: les éditeurs de journaux. Ils sont inquiets et furieux. En effet, le système du soutien fiscal mis en place ne sera applicable que jusqu'à l'année 2026, mais il semble que, pour le gouvernement, l'avenir de la presse ne mérite pas une considération à long terme.

Voici mes quatre questions. Le gouvernement va-t-il s'asseoir autour de la table en impliquant cette fois les acteurs de la presse? Espérez-vous améliorer cet accord? Quelles sont les pertes d'emploi potentielles pour

bpost? Qu'allez-vous faire pour limiter ces pertes d'emploi? Quand allez-vous trouver une solution durable? Que proposez-vous après 2026? Dans l'accord de mardi, trouve-t-on (...)

La **présidente**: Merci, monsieur Arens.

05.03 Barbara Pas (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, bpost krijgt al jaren veel te veel geld van de federale overheid om papieren kranten en tijdschriften te bussen. Het Vlaams Belang vraagt al jarenlang om die krantenconcessie af te schaffen. Ook u hebt die afschaffing telkens met nepargumenten zoals de persvrijheid afgewezen. Nu echter, nu er geen enkele mogelijkheid meer bestaat om die concessie aan de vrienden van bpost te geven, kan dat plots wel.

De vivaldiregering zou echter niet de vivaldiregering zijn mocht ze geen achterdeurtje openhouden om toch nog de goodwill van die regimepers af te kopen. Tot 2026 gaat er 50 miljoen euro naar vooral Waalse uitgevers en middenveldorganisaties en bpost krijgt 75 miljoen euro voor een verlenging met zes maanden. De concurrenten doen hetzelfde werk overigens een jaar voor die prijs. De totale besparing bedraagt zodoende nul euro.

De fiscale steun voor de commerciële uitgeverijen wordt beperkt tot gemeenten met minder dan 225 inwoners per vierkante kilometer. Laat dat nu toevallig voor drie kwart Waalse gemeenten zijn. Met andere woorden, tientallen miljoenen van vooral Vlaams belastinggeld zal nog extra naar Wallonië stromen. Meer dan 12 miljard euro aan transfers per jaar is duidelijk nog niet genoeg.

Mijnheer de minister, hoe denkt u dit dossier van concurrentievervalsing tussen uitgeverijen en van het omzeilen van een aanbesteding voorbij de Europese Commissie te krijgen?

Komt er voor de verandering misschien eens een financiële compensatie voor Vlaanderen, bijvoorbeeld steun aan zelfstandige dagbladhandelaars in Vlaanderen?

Vooraf, wanneer komt er in dit land echte persvrijheid zonder allerhande fiscale koterijen om de gunsten van de media af te kopen?

05.04 Michael Freilich (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb slecht nieuws voor u. Onze democratie is in gevaar. Onze democratie dooft uit. En ik weet ook exact wanneer ze zal uitdoven: eind 2026. Dat is immers het riedeltje dat wij al vier jaar lang horen van deze vivaldiregering, namelijk dat de concessie voor kranten en tijdschriften belangrijk is voor onze democratie. Wel, wij hoorden deze week dat deze concessie zal stoppen en dat de steun aan de uitgevers zal uitdoven. Met andere woorden, onze democratie gaat uitdoven.

Wij weten allemaal wat er gebeurt als men een aanbesteding verliest. Dan krijgt men niets. Niet zo in België, hier krijgt de verliezer van de aanbesteding voor de concessie een mooie vette cheque van 75 miljoen euro. Daar komt nog een mooie transfer bij van tientallen miljoenen euro naar Wallonië.

Mijnheer de minister, ik stelde u gisteren een vraag en u hebt er niet op geantwoord. U had 24 uur de tijd, misschien hoor ik het vandaag wel. Uw kabinet en uw federale overheidsdienst hebben een jaar lang gewerkt aan die concessie, aan de openbare aanbesteding. Daar is tijd in gestoken, zijn manschappen op gezet. Helemaal op het einde van de rit trekt u er de stekker uit en zegt u dat u het niet meer zult gunnen. Ik wil eens weten wat de officiële reden daarvan is. Ik ken het antwoord, u kent het antwoord ook: bpost heeft het niet gehaald. Bent u zo eerlijk om dat vandaag te erkennen? Ik hoop van wel.

05.05 Emmanuel Burton (MR): Monsieur le ministre, je vais faire quelques rappels. Le gouvernement devait renouveler la concession de journaux et périodiques pour le 31 décembre 2023, ce qui était assorti d'un subside de l'État de 125 millions. L'appel d'offre a été lancé, trois soumissionnaires auraient répondu, bpost, Proximité et PPP. PPP avait été retenu par le SPF Économie. Un accord est donc intervenu cette semaine et celui-ci a décidé d'abandonner la concession des journaux et périodiques. Pendant les six mois prochains, bpost ira au terme de sa concession et ensuite, les éditeurs de presse payeront le coût de cette distribution en échange.

Monsieur le ministre, évidemment aucun accord n'est parfait, mais au MR, nous sommes satisfaits qu'on

n'oublie pas les nombreuses zones rurales – je sais que, tout comme moi, vous y êtes attaché – de Wallonie comme de Flandre; la sauvegarde de nombreux emplois du secteur; que l'on se soucie du lecteur et du service rendu en termes de qualité.

Monsieur le ministre, mes questions: qu'en est-il des avantages fiscaux et qu'en est-il du crédit impôt? Quels sont les contours de ces systèmes? Quelles sont les demandes des libraires à la suite de cet accord? J'ai entendu qu'ils avaient réagi. Pouvez-vous nous préciser les économies structurelles pour l'État pour les années à venir? Les éditeurs ont également annoncé vouloir vous rencontrer mais que cela s'avérerait compliqué. Les recevrez-vous dans les prochaines semaines? Qu'en est-il de l'audit externe de bpost et du trop-perçu par l'État pour la concession des journaux pendant ces dernières années? C'est une question qui reste pendante et qui, quelque part, est très liée à ce dossier. Enfin, quelle sera votre stratégie pour les six mois à venir, de façon à apaiser tant les acteurs publics que privés actifs dans la distribution de journaux et périodiques?

05.06 Jean-Marc Delizée (PS): Madame la présidente, monsieur le ministre, chers collègues, ces dernières semaines, j'ai exprimé au nom du groupe PS notre inquiétude quant à l'avenir de la distribution des journaux dans notre pays, inquiétude qui est aussi celle des lecteurs qui attendent leur journal chaque matin, celle des journalistes qui font vivre notre démocratie et celle des facteurs qui accomplissent un travail remarquable toute l'année et par tous les temps.

Ce mardi, un accord a été conclu au sein du kern. J'aimerais, monsieur le ministre, que vous puissiez nous l'expliquer à l'occasion de ce débat et que vous nous expliquiez cette décision de ne pas attribuer le marché à un acteur privé qui ne respecte pas ses travailleurs et qui offre un service de piètre qualité. Je voudrais que vous nous parliez aussi du cahier des charges. Est-il exact qu'il est identique à celui en vigueur sous la précédente législature, comprenant les mêmes pondérations, ainsi que des critères de qualité et des clauses d'exclusion?

De même, je voudrais que vous rappeliez aux éditeurs, qui ont aujourd'hui des mots très durs, que vous vous êtes toujours battu pour maintenir un soutien structurel à la diffusion de la presse, car le mécanisme existant constitue bel et bien une aide indirecte à la presse. Je suis assez surpris d'entendre que certains dans la majorité se réjouissent de l'économie budgétaire réalisée, comme si l'aide à la presse n'était pas un réel enjeu démocratique. Nous défendons ce mécanisme de soutien. Je voudrais que vous expliquiez en quoi il consiste pour la presse écrite, les périodiques, le secteur associatif et les libraires.

Enfin, comme vous, j'habite en région rurale. Des moyens sont prévus pour la ruralité. Pouvez-vous nous les détailler?

Pour bpost, il reste une opportunité de négocier avec les éditeurs pour faire arriver à l'heure les journaux partout dans le pays. Donc, monsieur le ministre, pourriez-vous détailler l'accord qui a été conclu?

05.07 Pierre-Yves Dermagne, ministre: Madame la présidente, mesdames et messieurs les parlementaires, je vous remercie de m'offrir l'occasion de revenir dans le détail sur les contours de l'accord conclu cette semaine en Conseil des ministres restreint.

Ce dossier important touche en effet à la liberté de la presse, à sa diversité et à son pluralisme, donc au fonctionnement de notre démocratie. Il concerne aussi la préservation d'emplois de qualité dans notre pays.

Het kernkabinet heeft inderdaad besloten om de concessie voor de verdeling van kranten en tijdschriften te beëindigen en over te stappen op een systeem van fiscale steun, voornamelijk via een systeem van belastingkredieten. Dit systeem zal doelgerichter zijn en minder kosten voor de staatsbegroting dan het huidige concessiesysteem.

Wat de ondersteuning betreft, er is een terugbetaalbaar belastingkrediet gekoppeld aan de bewezen bijkomende verdeelkosten voor de distributie van papieren publicaties voor de periode 2024-2026. In de vennootschapsbelasting zal deze maatregel enkel gelden voor de verdeling in de zogenaamde witte zones, gemeenten met een bevolkingsdichtheid van minder dan 225 inwoners per km². Het bedrag per publicatie zal ook beperkt worden tot 1,05 euro. In de rechtspersonenbelasting en de personenbelasting geldt deze maatregel onbeperkt. Het gaat ook om een verhoogde kostenafrek ten belope van 180 % van de kosten die

zelfstandige dagbladhandelaars hebben voor de levering van papieren publicaties voor de periode 2024-2026.

Il s'agit ici de trois éléments de cet accord, qui sont cruciaux pour moi. Premièrement, nous soutenons les habitants des zones rurales sur la base d'un critère objectif, madame Pas: celui de la densité de population. Il se fait qu'en Belgique, une majorité de communes wallonnes sont concernées par cette faible densité de population.

Mais sachez que lorsque des décisions sont prises au sujet de la mer du Nord, cela concerne principalement les communes flamandes. Lorsque nous avons décidé d'abaisser la TVA sur le gaz de ville, une majorité de communes bruxelloises et flamandes étaient concernées et beaucoup moins de communes wallonnes.

Chaque fois que nous sommes amenés à prendre des décisions sur la base de critères objectifs, en effet, en fonction de la topographie, de la géographie, de l'histoire et des circonstances, cela peut engendrer des conséquences différentes en Flandre, à Bruxelles et en Wallonie.

Le soutien aux petits libraires indépendants qui s'estimaient jusqu'ici discriminés par le soutien offert via la distribution de journaux et de périodiques et le secteur associatif sont deux autres éléments. Monsieur Arens, vous savez que nous avons été particulièrement attentifs au secteur associatif et que la mesure de soutien est plus large pour ce qui le concerne que celle pour les éditeurs commerciaux.

Monsieur Delizée, pour ce qui est des critiques formulées à l'encontre du cahier des charges, j'ai entendu "mal ficelé", "procédure chaotique". Nous avons pourtant purement et simplement respecté les dispositions légales s'appliquant à ce type d'opération de concession, à savoir le respect des droits belge et européen sachant que cette procédure est scrutée par la Commission européenne, comme elle le fut par le passé, que nous devons respecter toute une série de conditions et que cette procédure doit être concurrentielle et non discriminatoire. Le cahier des charges était fondamentalement le même que le précédent si ce n'est qu'il a été adapté en fonction des décisions budgétaires et des modifications intervenues depuis dans les législations européenne et belge.

Concernant le manque de concertation avec les éditeurs de presse, je peux comprendre leur déception, leur courroux et ne m'attarderai pas sur les mots utilisés par certains ni n'ajouterai l'insulte à l'injure, mais je rappellerai que la concession a fait l'objet d'un avis rendu par le Conseil Central de l'Économie, le 1er mars 2023. Les éditeurs n'ont pas été impliqués directement dans la rédaction du cahier des charges – et si je les avais impliqués, vous m'en auriez, à juste titre, tenu rigueur – pour éviter de potentiels conflits d'intérêts. Ils sont les premiers bénéficiaires de cette concession. Ils pouvaient eux-mêmes être candidats à la distribution des journaux.

Effectivement, j'ai décliné de manière courtoise mais ferme les demandes d'entrevue avec certains éditeurs. Si j'avais accepté de les recevoir, vous auriez, à juste titre, considéré que la procédure était viciée. Ce que je ne voulais pas.

Le Conseil ministériel restreint a également décidé de prolonger la concession actuelle de six mois avec bpost, de telle manière à pouvoir gérer une période de transition à la fois pour l'État fédéral, pour mettre en place les mesures de soutien fiscal, et pour les acteurs afin de pouvoir organiser la distribution dans les années qui viennent.

Le soutien est effectivement limité dans le temps, comme la concession l'était aussi. C'était une concession de cinq ans. Il reviendra au prochain gouvernement, à une prochaine majorité, d'évaluer les mesures de soutien, leur impact à la fois sur le pluralisme et la diffusion de la presse, à la fois sur le secteur associatif et l'emploi. Comme vous le savez, monsieur Delizée, la ministre De Sutter a rencontré la direction et les syndicats. Un groupe de travail a été mis en place pour suivre de près la situation au sein de bpost.

05.08 Josy Arens (Les Engagés): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Comme vous l'avez dit, il s'agit d'un soutien limité dans le temps. Ce n'est pas cinq ans, c'est six mois. Comme me l'ont dit des amis syndicalistes, ce gouvernement est le fossoyeur de la poste et des services publics. J'espère que vous allez encore vous ressaisir et trouver d'autres formules.

05.09 Barbara Pas (VB): Mijnheer de minister, u ligt niet wakker van een nieuwe transfer van Vlaanderen naar Wallonië en dat begrijp ik. U voert graag een eigen-volk-eerstpolitiek. Het verbaast mij ook niet dat Vooruit, Open Vld en Groen dat niet erg vinden. Dat die partijen geen greintje Vlaamsvoelendheid hebben wisten wij, maar dat cd&v dat laat passeren, betekent dat die partij zelfs niet meer het reservewiel van de regering is. Cd&v is de kapotgereden reserveband van het aanhangwagentje van Vivaldi geworden. U had meteen en volledig de krantenconcessie moeten afschaffen in plaats van een nieuwe transfer in het leven te roepen. In plaats van Dehaene weer tot leven te wekken, had cd&v misschien beter teruggegrepen naar staatsmannen met Vlaamse reflexen, zoals Jan Verroken.

Wij zullen wél blijven streven naar een eerlijke nieuwsspreiding, zonder dat daar een eurocent belastinggeld van de hardwerkende Vlaming naartoe gaat.

05.10 Michael Freilich (N-VA): Mijnheer de minister, ik heb geen antwoord gehoord op mijn vraag. Ik maak mij zorgen over de enorme schadevergoedingen die ons boven het hoofd hangen. De winnaars van de aanbesteding halen de concessie immers niet binnen.

Collega's van Open Vld, u klopt zich op de borst dat het akkoord er dankzij u kwam, maar u moet de geschiedenis van het hele verhaal nog eens napluizen, want bpost had de tweede concessie binnengehaald in 2022 omdat het de enige kandidaat was. Nadien kwam het gesjoemel aan het licht en na de afspraken met PPP had de regering geen andere keuze meer dan de concessie opnieuw uit te schrijven. Als de beerput echter niet was opengegaan, was bpost opnieuw jarenlang met honderden miljoenen euro's gaan lopen. De schijnheiligheid ten top, collega's van Open Vld.

05.11 Emmanuel Burton (MR): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses.

Voici quinze jours, je vous disais que le MR s'est tenu du côté de la solution et a évidemment privilégié un accord au sein du gouvernement. C'est important.

On ne va pas se mentir. De nombreuses questions sont encore sur la table. Vous devrez y répondre, notamment vis-à-vis des éditeurs de presse, des travailleurs de bpost. Il reste encore pas mal de pain sur la planche. Mais on peut se réjouir aussi de tous les mécanismes de soutien qui sont mis en place, notamment à l'égard des petits libraires. Je pense que c'est important dans nos zones rurales. Nous devons assurer le droit à l'information dans ces zones rurales pour les prochaines années. En outre, il faudra aussi veiller au coût des journaux et, surtout, à la qualité du service qui sera rendu pour nos concitoyens.

Il reste cependant une interrogation. C'est l'avenir de bpost, la manière dont l'entreprise doit absolument se régénérer pour affronter les défis auxquels elle devra faire face dans les années qui viennent.

05.12 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses qui nous éclairent sur plusieurs points.

Contrairement à mon collègue Arens, je ne pense pas que c'était la réponse d'un fossoyeur et je suis certain que les journalistes de qualité feront la part des choses.

Comme de nombreux collègues et de nombreux lecteurs, j'espère évidemment que ce service pourra continuer à être assuré dans de bonnes conditions. J'ai envie qu'à l'avenir, nos journaux continuent à être livrés par des travailleurs avec un bon contrat de travail et qui sont respectés par leur employeur. J'ai envie que les journaux restent ce qu'ils sont en Belgique, fondés sur un journalisme de qualité qui fait le contre-feu aux *fake news*. La décision qui a été prise est évidemment un compromis au sein du gouvernement mais celui-ci maintient un soutien structurel à la presse écrite, alors que certains partis voulaient le supprimer.

L'histoire n'est pas terminée. Il appartient encore à certains responsables de prendre des dispositions: le ministre des Finances pour l'aspect fiscal et au sein de bpost, comme vous l'avez dit, pour l'emploi. Nous continuerons en tout cas de suivre ce dossier avec vigilance et détermination.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

06 Question de François De Smet à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "L'incohérence du gouvernement lors de la COP28" (55004000P)

06 Vraag van François De Smet aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De inconsequentie van de regering tijdens de COP28" (55004000P)

06.01 **François De Smet** (DéFI): Monsieur le ministre, après deux semaines de tergiversations, près de 200 pays invitent "à faire une transition en abandonnant les combustibles fossiles dans les systèmes énergétiques d'une manière juste, ordonnée, équitable, de manière à parvenir à une émission nette zéro d'ici à la fin 2050." En d'autres termes, même si c'est du langage onusien, on se retrouve avec un vrai signal de sortie des énergies fossiles.

C'est un signal intéressant à mettre en contraste avec la position du gouvernement qui est de plus en plus difficile à comprendre, puisqu'on a assisté durant cette COP à des échanges entre vous-même et la ministre du Climat qui laissent quand même planer un doute. En effet, vous avez tweeté que "le gouvernement ne mettra pas un terme aux politiques de soutien aux énergies fossiles", ce qui sonnerait, selon vous, comme la fin des voitures de société ou encore du tarif social. Rappelons que ce n'est pas exactement le cas pour les voitures de société puisque sous l'action de votre gouvernement, elles sont verdurisées! Rappelons aussi que le tarif social ne concerne pas que les combustibles fossiles.

Ma question est simple. C'est une question d'éclaircissement. Maintenez-vous tous les termes de cette généreuse déclaration d'amour aux énergies fossiles? Si oui, monsieur le ministre, pouvez-vous nous expliquer aujourd'hui quelle est exactement la politique de soutien du gouvernement auxdites énergies.

06.02 **David Clarinval**, ministre: Monsieur le député, en guise de réponse, je vais vous donner les deux éléments suivants. Tout d'abord, en ce qui concerne la forme, cet accord n'a, en effet, pas été formellement validé par le gouvernement ni même présenté devant lui. Le texte de préparation à la COP28 que vous évoquez a seulement été transmis au CCPIE, un comité d'experts, au sein duquel l'ensemble des partis qui composent le gouvernement ne sont pas représentés. Si on évoque par ailleurs le PNEC, je vous informe qu'il a seulement fait l'objet d'une prise d'acte. De nombreux problèmes demeurent, notamment quant aux subsides aux énergies fossiles.

Quant au fond, j'en appelle en effet à la cohérence et à la clarté. Je suis évidemment d'accord qu'il faille réduire notre dépendance aux énergies fossiles pour des raisons climatiques, mais aussi pour des raisons géopolitiques, et j'en suis bien conscient. L'accord sur la prolongation du nucléaire, qui est intervenu cette semaine, l'illustre parfaitement. Sous le vocable "soutien aux énergies fossiles", ce sont aujourd'hui des politiques indispensables de soutien à la dignité humaine, à ceux qui travaillent et qui doivent se chauffer, qui sont visées. Je pense, par exemple, aux chèques mazout, au tarif social énergie, aux voitures de société, mais aussi aux CRM, qui ont été mis en place par la ministre de l'Énergie et qui consistent entre autres à soutenir et à subventionner la création de centrales électriques au gaz. Tous ces éléments, monsieur le député, sont indispensables, que ce soit d'un point de vue social, économique ou énergétique. Je ne pense pas, en effet, que l'on pourra, du jour au lendemain, se passer de toutes ces politiques importantes de soutien. J'espère avoir pu éclairer votre point de vue sur cette question.

Merci pour votre attention.

06.03 **François De Smet** (DéFI): Merci, monsieur le ministre, de clarifier un peu les choses, même si je pense que la Vivaldi et le gouvernement belge n'avancent pas assez vite vers les objectifs de l'accord de Paris, que vous traînez aux pieds deux boulets: un boulet plutôt vert lié au fait qu'il est compliqué de continuer un investissement nucléaire, qu'on aurait pu prolonger les centrales de vingt ans au lieu de dix, que ça a l'air laborieux d'amener des nouvelles technologies nucléaires dans ce pays et un boulet bleu qui, malgré tout – c'est discret, ce sont des signaux que vous envoyez – continue à montrer qu'il y a toujours une appétence particulière pour les énergies fossiles.

Vous avez raison, mais il y a moyen de faire du tarif social avec des pompes à chaleur ou de l'électricité. En ce qui me concerne, on pourrait même enlever toutes les voitures de société, parce que c'est un avantage fiscal qui ne se justifie pas, mais néanmoins, nous sentons dans votre manière de parler des signaux envoyés

vers les combustibles fossiles qui n'encouragent pas suffisamment à la transition énergétique.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

07 Vraag van Ellen Samyn aan Nicole de Moor (Asiel en Migratie) over "Het Europese migratiepact" (55004013P)

07 Question de Ellen Samyn à Nicole de Moor (Asile et Migration) sur "Le pacte européen sur la migration" (55004013P)

07.01 Ellen Samyn (VB): Mevrouw de staatssecretaris, al enkele jaren, en in het bijzonder sinds het aantreden van Vivaldi, worden we geconfronteerd met een aanhoudende immigratiecrisis, waarbij het ene na het andere record sneuvelt. Al evenveel jaren bleef elke noemenswaardige maatregel om de instroom in te dammen en de uitstroom op te drijven uit. Voor oplossingen verwees u en verwijst u ook vandaag nog naar het Europese niveau. Dat klinkt natuurlijk heel wat beter dan te moeten toegeven zelf geen maatregelen te kunnen of mogen nemen.

Zo bekeken komt dat EU-migratiepact voor deze regering in de eerste plaats neer op een vijgenblad om het non-beleid van de afgelopen jaren te verstoppen. Deze vivaldiregering had in afwachting van een inderdaad broodnodige en vooral andere Europese aanpak van deze problematiek wel degelijk al maatregelen kunnen nemen, net zoals verschillende andere Europese landen dat al deden. Die maatregelen kwamen er echter niet, integendeel zelfs. U hebt de afgelopen jaren de voordeur wagenwijd open laten staan.

Als we u vandaag bezig horen, zal het binnenkort allemaal opgelost zijn en zal België twee derde minder asielzoekers moeten opvangen. Dat klinkt allemaal erg mooi, maar u vergeet er een aantal zaken bij te zeggen, bewust of onbewust. Er is geen bovengrens op het aantal asielzoekers. Als er meer asielzoekers dan plaatsen zijn, worden landen verplicht om asielzoekers op te nemen, zelfs als ze dat niet willen. We krijgen illegalen nu al niet teruggestuurd.

Mevrouw de staatssecretaris, u kunt zichzelf wat wijsmaken, maar ons in ieder geval niet. Welke garanties hebt u dat de screening in de hotspots aan de buitengrenzen nu wel zal lukken? Is er nu effectief sprake van een terugkeer van diegenen die geen recht hebben op asiel? Zult u zich aansluiten bij de Europese landen die voorstander zijn van een externalisering van de asielprocedure?

07.02 Staatssecretaris Nicole de Moor: Mevrouw Samyn, ons huidige migratiesysteem werkt niet, daarover zijn wij het hier in het halfroond denkelijk allemaal eens. Te veel mensen die geen nood hebben aan bescherming komen vandaag naar ons land en komen in onze opvangcentra terecht. Daar stopt de eensgezindheid echter. Terwijl u de mensen probeert wijs te maken dat wij gewoon de grenzen moeten dichtgooien – alsof dat zou kunnen – en wij ze allemaal op een vliegtuig naar Rwanda moeten zetten, werken wij aan echte oplossingen.

Die oplossing is in de eerste plaats het Europees migratiepact. Wij staan dichterbij een akkoord. Ik zal mij de komende dagen en weken blijven inspannen om een politieke deal te maken tussen de lidstaten en het Europees Parlement. Dat pact is namelijk wat wij nodig hebben om opnieuw de controle te krijgen over migratie.

Het gaat in de eerste plaats over beter gecontroleerde grenzen, maar ook over het tegengaan van het doorreizen van asielzoekers, over het geven van bescherming aan wie echt bescherming nodig heeft en over een beter terugkeerbeleid, waarbij wij ons gezamenlijk Europees gewicht in de schaal moeten werpen.

Tot slot gaat het over een eerlijke spreiding tussen de lidstaten. Voor die eerlijke spreiding heeft de Europese Commissie inderdaad een zogenaamde *fair share* of eerlijk deel berekend voor alle lidstaten. Wat betekent dat concreet voor ons land? In 2023 ontving België tot nu toe 31.500 asielzoekers. Op basis van de eerlijke verdeling die in het migratiepact is opgenomen, zou dat aantal slechts 11.400 mogen bedragen. Dat is dus slechts een derde.

Mevrouw Samyn, wij kunnen en moeten ons natuurlijk blijven inspannen om mensen te beschermen die hun land ontvluchten uit vrees voor hun leven, omdat zij opkwamen voor vrouwenrechten of voor de democratie of

simpelweg omdat zij als man op mannen vallen. Die mensen moeten wij bescherming blijven bieden en niet op een vliegtuig naar Rwanda zetten. Wij moeten dat wel doen op een manier die ervoor zorgt dat wij die bescherming aankunnen, met een rechtvaardige spreiding over alle Europese landen. Daarom is dat migratiepact zo ontzettend belangrijk voor ons land.

07.03 Ellen Samyn (VB): Mevrouw de staatssecretaris, in tegenstelling tot u wil het Vlaams Belang wel een Fort Europa, waar mensen zich opnieuw veilig kunnen voelen. De realiteit is er: Vlaanderen is vol. Vlaanderen is niet alleen vol, uw asielaanpak kost ons ook nog eens handenvol geld. De totale kostprijs voor asiel in België bedraagt al twee jaar meer dan 1 miljard euro, zonder dat het einde van de asielcrisis in zicht is.

Als er iets bewezen is, is het wel dat uw aanpak en die van de EU zeker niet werken. We hebben dan ook een aantal concrete voorstellen voor u. Stuur illegalen zonder pardon terug. Maak werk van een daadwerkelijke terugkeer van wie wordt uitgewezen. Neem een voorbeeld aan het Deense opt-out model. Focus op de opvang van vluchtelingen in eigen regio en maak ontwikkelingshulp afhankelijk van de terugnameplicht van illegalen en criminele migranten.

Mevrouw de staatssecretaris, geef de Vlamingen eindelijk het beleid waarvoor ze gekozen hebben en opnieuw zullen kiezen.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

08 Question de Nadia Moscufo à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "La manifestation européenne contre l'austérité" (55004006P)

08 Vraag van Nadia Moscufo aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De Europese betoging tegen het bezuinigingsbeleid" (55004006P)

08.01 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, ce mardi, dans les rues de Bruxelles, il y avait des milliers de travailleurs venus de l'ensemble de l'Europe pour dire stop à l'austérité. Il y avait des Allemands, des Luxembourgeois, des Polonais, des Lituaniens, etc.

En tant qu'ancienne syndicaliste, j'étais vraiment très fière de voir tous ces syndicats européens ensemble dans la rue qui, d'une seule voix – la voix de la classe travailleuse –, ont envoyé un message clair: "Nous ne voulons pas de cette austérité"!

Savez-vous pourquoi ils disent cela? Pour vous, l'austérité, ce sont peut-être des chiffres dans un document Excel mais dans la vraie vie, l'austérité pour les hôpitaux signifie des infirmières qui tombent en burn out, des patients qui ont leur rendez-vous après trois mois. Ce sont des salaires qui diminuent, des pensions qui diminuent et des gens à qui on va demander de travailler plus longtemps, ce qui n'est vraiment pas possible.

Qui sont ces gens qui nous demandent l'austérité? Ce sont ces politiciens européens qui gagnent aujourd'hui 14 000 euros par mois, sans gêne. Ils gagnent 14 000 euros par mois et viennent nous faire la leçon et nous expliquer comment nous devons nous serrer la ceinture. On ne va pas laisser faire, monsieur le ministre!

Que répondez-vous à ces milliers de travailleurs qui étaient dans la rue mardi? Quelle est la position de la Belgique par rapport à l'austérité européenne?

08.02 Vincent Van Peteghem, ministre: Madame Moscufo, les règles budgétaires ne concernent pas uniquement la réduction de la dette, mais aussi les investissements, les réformes, la croissance économique, le progrès social. Il s'agit de protéger notre État providence sous pression et qui nécessite des réformes. Il s'agit aussi de notre crédibilité sur les marchés financiers.

Il est dès lors indispensable que notre futur cadre budgétaire encourage suffisamment ces réformes. Il était important pour moi de m'attabler avec de nombreuses organisations de la société civile au préalable. C'est en partie grâce à leur contribution que nous avons pu orienter le débat au sein de la Commission dont il a résulté une proposition qui, outre l'assainissement des finances publiques à moyen et long termes, met l'accent sur les réformes et les investissements.

Il sera important de concilier les différentes positions des États membres dans un compromis qui respecte les principes de la proposition de la Commission. Ainsi, la marge de manœuvre pour les réformes et les investissements pourra être ancrée. Un non-accord signifierait un retour aux anciennes règles sans clause dérogatoire générale, règles ne laissant pas suffisamment de place aux réformes et aux investissements nécessaires. Je continuerai donc à œuvrer en faveur d'un accord rapide mais solide qui défende notre prospérité.

08.03 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, vous parlez de prospérité mais nous ne sommes pas dupes. C'est la prospérité pour qui?

Vous me confirmez que vous êtes d'accord pour assainir les finances publiques dans un équilibre qui reste à régler. Il ne faut pas être comptable pour savoir que si nous voulons équilibrer les comptes, il existe deux solutions: soit il faut faire des économies dans les dépenses, soit il faut aller chercher des nouvelles recettes. Vous aurez compris que pour nous, il y a de l'argent en Belgique et en Europe. Ce n'est pas la classe travailleuse qui doit payer cela.

Sachez que toutes ces mesures auront de grandes répercussions pour la lutte de tous les travailleurs en Europe. Nous allons les défendre dans le cadre de la solidarité entre tous les travailleurs d'Europe contre votre austérité que vous partagez en tant que ministre belge.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

09 Question de Gilles Vanden Burre à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "La sortie progressive des subventions aux énergies fossiles" (55004018P)

09 Vraag van Gilles Vanden Burre aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De uitdoving van de subsidies voor fossiele energiebronnen" (55004018P)

09.01 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, c'est la dernière semaine du Sommet mondial pour le climat, la COP28. S'il ne fallait retenir qu'une seule mesure qui y a été décidée, ce serait certainement la sortie progressive des énergies fossiles. C'est évidemment fondamental pour notre planète et ses habitants, mais également pour donner un cap à l'ensemble des pays, des politiques et des secteurs industriels concernés.

La Belgique y a joué un rôle moteur, puisque dès le début de cette semaine, la ministre du Climat Khattabi a rejoint le groupe des pays les plus volontaristes: Pays-Bas, Grand-Duché de Luxembourg, France. Nous avons donc pu aboutir à cet accord, qui reflète au demeurant notre accord de gouvernement. Celui-ci évoque bien le principe du pollueur-payeur et veut décourager le plus possible l'usage des combustibles fossiles. De même, le Plan national Énergie-Climat (PNEC) est le fruit d'un travail interfédéral envoyé à l'Union européenne, parlant de "suppression progressive des subventions aux combustibles fossiles". En Belgique, l'argent public qui subsidie les énergies fossiles représente de gros montants:

13 milliards d'euros par an. C'est évidemment énorme. Hormis les nécessaires politiques de soutien aux plus fragiles pour qu'ils puissent se chauffer durant l'hiver, il faut, à nos yeux, drastiquement diminuer ces subsides.

Trois mesures nous semblent essentielles. Tout d'abord, il faut évidemment arrêter de subventionner les voitures et les embouteillages, en programmant à terme la fin du système des voitures de société. Ensuite, il importe d'isoler massivement les bâtiments. À l'échelle fédérale, cela passe naturellement par la politique de la Régie des Bâtiments en vue de la rénovation du bâti et par la fin des investissements dans des entreprises fossiles ou en rapport avec ce secteur, comme le fait la Société fédérale de Participations et d'Investissement (SFPI).

Monsieur le ministre, mes questions sont assez simples.

Vous réjouissez-vous également des conclusions du Sommet pour le climat? Surtout, quel est votre plan d'action jusqu'à la fin de la législature contre ces énergies fossiles?

09.02 Vincent Van Peteghem, ministre: Monsieur Vanden Burre, je vous remercie pour votre question.

Je suis convaincu que nous devons systématiquement réduire les subventions aux combustibles fossiles d'une manière réfléchie et sociale. Je m'y suis attelé en tant que ministre des Finances avec, par exemple, la suppression des aides fiscales pour les véhicules d'entreprise à énergie fossile grâce au verdissement de la mobilité. Cette mesure permet non seulement de réduire les émissions de CO₂ de 2,8 millions de tonnes d'ici 2030, mais le Bureau du plan a également calculé un impact budgétaire positif d'au moins un milliard d'euros. Nous avons aussi réduit l'avantage fiscal pour le diesel professionnel, alors que la réforme de la déduction pour investissement se concentre spécifiquement sur la transition vers des sources d'énergies non fossiles.

En tant que ministre des Finances, j'ai déjà franchi plusieurs étapes importantes dans cette direction mais il reste encore du travail à faire. Pour que tous adhèrent à la transition énergétique, il est important que ces étapes s'inscrivent dans le cadre d'une réforme plus large. Si nous voulons augmenter les charges sur la pollution, il faut que cela aille de pair avec une réduction des charges sur le travail. C'est ce que nous avons fait dans le cadre du premier *tax shift* et c'est aussi la voie sur laquelle j'entends poursuivre.

Nous devons continuer à réformer de manière intelligente en nous concentrant sur le pouvoir d'achat de nos ménages et de nos personnes isolées et sur la compétitivité de nos entreprises en nous engageant sur une voie claire qui nous éloigne des combustibles fossiles.

09.03 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, merci pour cette clarté.

Je partage votre conclusion: s'éloigner progressivement des énergies fossiles et le faire de manière juste. Ne laisser personne sur le bord du chemin, c'est notre conviction en tant qu'écologistes. Je trouve qu'il était intéressant d'avoir aujourd'hui ce débat au Parlement, parce que c'est un débat qui va continuer à vivre dans la société. Il n'a échappé à personne que nous rentrons dans une phase de campagne électorale et je pense qu'il est important de voir quels sont les responsables politiques, les partis politiques qui souhaitent accélérer cette transition écologique.

Sortir progressivement des énergies fossiles pour continuer à accélérer nos efforts envers le climat tout en restant juste, face à ceux qui préfèrent s'arrêter, appuyer sur pause, voire reculer. Il y a là un vrai enjeu de société et je suis content que nous ayons pu apporter de la clarification quant à ces enjeux cet après-midi.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

10 Questions jointes de

- **Malik Ben Achour à Hadja Lahbib** (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "Le cessez-le-feu à Gaza et la collaboration accrue avec les personnes qui partagent les mêmes idées pour reconnaître la Palestine" (55004001P)

- **Nabil Boukili à Hadja Lahbib** (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "Le cessez-le-feu à Gaza" (55004015P)

10 Samengevoegde vragen van

- **Malik Ben Achour aan Hadja Lahbib** (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "Een staakt-het-vuren in Gaza en nauwere samenwerking met gelijkgezinden om Palestina te erkennen" (55004001P)

- **Nabil Boukili aan Hadja Lahbib** (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "Het staakt-het-vuren in Gaza" (55004015P)

10.01 Malik Ben Achour (PS): Madame la ministre, mes questions portent sur les moyens de la guerre et sur le territoire de la guerre.

Sur les moyens de la guerre, une enquête journalistique israélienne décisive nous révèle que la guerre à Gaza est une usine d'assassinats de masse. Ces journalistes nous expliquent que les civils palestiniens qui meurent par milliers ne sont pas des victimes collatérales qui se seraient trouvées, malheureusement, entre une bombe israélienne et une cible du Hamas. Les civils palestiniens sont des cibles à part entière. Septante pour cent de femmes et d'enfants sont délibérément ciblés. Ce ne sont pas des boucliers humains. Les civils sont ciblés

parce qu'ils sont civils. Cette tactique atroce repose sur un concept issu de la doctrine militaire israélienne: la Dahiya. L'objectif de la guerre est de créer un effet de sidération et d'effroi. Le but de la guerre est de rétablir la dissuasion israélienne par la disproportion de la réponse.

Sur le territoire de la guerre, la première phase s'est concentrée sur le Nord, ce qui a provoqué des déplacements de population massifs vers le Sud. Aujourd'hui, le Sud est bombardé. En même temps, il est interdit aux gens qui sont amassés là-bas de remonter vers le Nord.

Je vous le dis, madame la ministre: soutenir la poursuite de la guerre, c'est accepter l'idée de vider Gaza de sa population en la tuant ou en provoquant des déplacements de population en dehors de la bande de Gaza. Sachant cela et sachant ce qu'est réellement la guerre, êtes-vous, oui ou non, en faveur d'un cessez-le-feu immédiat et durable, comme l'a dit d'ailleurs, la semaine dernière, le premier ministre, ou bien continuez-vous à défendre l'idée d'un cessez-le-feu humanitaire qui serait compris comme une pause des hostilités avant leur reprise?

Par ailleurs, le premier ministre a adressé une lettre à Charles Michel, avec d'autres chefs d'État, pour demander une perspective sérieuse et crédible pour la reconnaissance de l'État de Palestine. Le moment opportun, c'est maintenant. Madame la ministre, allez-vous mettre en œuvre cette reconnaissance au niveau belge avec des partenaires européens?

10.02 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Madame la ministre, le grand massacre de civils palestiniens à Gaza continue: près de 20 000 morts, assassinés par l'armée d'occupation israélienne. Plus de 7 500 enfants, des femmes, des vieillards! Rien n'arrête la barbarie de l'État terroriste d'Israël, rien. À ce jour, aucune mesure, aucune sanction des pays occidentaux, votre gouvernement y compris. Cela s'appelle de la complicité de crime de guerre.

La Fédération internationale des droits humains déclare: "Les actions d'Israël contre le peuple palestinien constituent un génocide en cours. Les États et les individus qui fournissent une assistance à Israël – cela veut dire la Belgique et les États de l'Occident – s'en rendent complices. Un cessez-le-feu immédiat est impératif pour sauver des vies civiles et mettre fin aux crimes en cours. La Cour pénale internationale est invitée à délivrer immédiatement des mandats d'arrêt à l'encontre des fonctionnaires israéliens responsables des crimes internationaux commis contre les Palestiniens." Et toujours rien! Aucune mesure, aucune sanction. C'est de la complicité de crime de guerre.

Ces derniers jours, les États-Unis ont eu la honte de lever la main et mettre leur veto contre une résolution qui appelle à un cessez-le-feu au Conseil de sécurité des Nations Unies. Cette honte n'est pas le monopole des Américains. Votre parti, le MR, met son veto dans ce Parlement pour que le cessez-le-feu ne soit pas voté. Cela vous rend complice de crime de guerre, cela vous rend complice de nettoyage ethnique. C'est insupportable.

Madame la ministre, est-ce que vous allez appeler à un cessez-le-feu? Est-ce que vous allez prendre des sanctions contre l'État terroriste d'Israël? Est-ce que vous allez (...)

10.03 Hadja Lahbib, ministre: Chers députés, en réalité, je vous remercie de m'avoir posé ces questions.

La situation à Gaza est extrêmement grave. Les organisations des Nations Unies présentes sur place dénoncent une souffrance humaine qui a pris des proportions insupportables. Personne, je dis bien personne, ne peut rester indifférent à ce qu'il se passe au Proche-Orient. C'est pourquoi ce conflit me mobilise depuis le début de mon mandat, et encore plus depuis le 7 octobre. Pas plus tard que ce lundi encore, au Conseil Affaires étrangères, avec plusieurs collègues européens, nous avons appelé d'urgence, une nouvelle fois, à un cessez-le-feu humanitaire et immédiat qui permette l'accès à l'aide pour les populations civiles, la reprise des pourparlers et la libération des otages.

Nous comptons parmi les premiers pays qui ont voté en faveur des premières résolutions appelant à un cessez-le-feu humanitaire, et de la dernière résolution demandant de nouveau un cessez-le-feu humanitaire immédiat. Comme vous le savez, cette dernière résolution en date a fait l'objet d'un veto au Conseil de sécurité mais a reçu le vote et le soutien de 153 États à l'Assemblée générale.

Nous restons mobilisés. Nous faisons tout ce qui est en notre pouvoir pour défendre les droits humains et le respect du droit international. Nous prenons aussi des initiatives, comme celle que nous avons décidée, avec l'ensemble du gouvernement, la semaine dernière, et qui consiste à interdire sur notre sol la présence de colons violents, interdiction que j'ai portée moi-même et défendue au niveau européen avec plusieurs collègues. J'ai obtenu de la part du haut représentant Josep Borrell qu'il fasse une proposition qui engage les 27 en ce sens.

En outre, nous avons été actifs pour venir en aide à nos compatriotes bloqués à Gaza. Encore cette semaine, nous avons organisé le rapatriement de quelque 140 Belgo-Palestiniens ainsi que de leur famille proche.

Nous organisons également l'aide humanitaire via B-FAST; 1,4 million d'euros de matériel a été mis à disposition. Un premier vol est parti la semaine dernière, un autre partira demain vers l'Égypte pour Gaza et nous restons mobilisés pour répondre à d'éventuelles autres demandes d'aide humanitaire.

À côté de cet engagement humanitaire, il y a notre engagement politique. En quittant ce Parlement, je me rendrai à Oslo pour prendre part à une réunion incluant des pays arabes, des États membres de l'Organisation de la Coopération islamique et des pays européens *like-minded*. L'objet de cette réunion est un retour à des pourparlers de paix pour aller vers une solution à deux États, ce qui implique, par définition, la reconnaissance d'un État palestinien.

Une telle reconnaissance se prépare en coordination avec nos partenaires européens et doit se faire en temps utile au bénéfice des Palestiniens. Nous sommes en dialogue avec plusieurs États membres de l'Union européenne et sommes sur la même approche. Il en va de l'intérêt des Palestiniens et aussi de celui des Israéliens et de la région entière. Il en va, en réalité, de notre intérêt à tous.

10.04 Malik Ben Achour (PS): Hier, Madame la ministre, Joe Biden a fait savoir que le gouvernement israélien ne voulait pas de solution à deux États, ni hier, ni aujourd'hui, ni demain. On le savait depuis longtemps mais au moins maintenant, c'est clair pour tout le monde. Il n'y a pas d'interlocuteur pour la paix côté israélien et, pour eux, la solution à deux États n'est pas une option. En reconnaissant l'État de Palestine, la Belgique, suivie par quelques partenaires européens, a la possibilité de rappeler la nécessité d'une solution politique durable et de réaffirmer la centralité du droit international. On parle de moment opportun, vous avez dit: "en temps utile". Voilà des années qu'on le dit. Si maintenant n'est pas le moment opportun, je ne comprends plus rien! Que faut-il de plus, que faut-il de pire pour que le moment opportun arrive?

Sur le cessez-le-feu, comme l'a fait notre premier ministre, demandez un cessez-le-feu immédiat et durable! Un cessez-le-feu humanitaire, cela ne veut rien dire! Cela sous-entend en réalité qu'on défend une pause avant la reprise de combats. Levez cette ambiguïté: parlez de cessez-le-feu immédiat!

10.05 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Madame la ministre, votre réponse démontre en fait que vous n'assumez pas la gravité de la situation. Parce que venir nous parler de l'aide humanitaire, ce sont des obligations internationales. Il serait même inacceptable de faire le contraire. Le fait d'empêcher des criminels de guerre, les colons, sur notre territoire c'est le minimum! Mais quelles sanctions votre gouvernement a-t-il prises envers Israël? Aucune! Quelles mesures contraignantes pour faire respecter le cessez-le-feu? Aucune. Vous ne pouvez pas dire le contraire, votre position est hypocrite, parce que vous ne joignez pas les actes à la parole. Cela, madame la ministre c'est inacceptable. Quand l'Europe, premier partenaire économique d'Israël, ne prend aucune sanction, c'est de la complicité de crimes de guerre. Quand nos banques, comme Belfius, investissent dans les colonies israéliennes, c'est de la complicité de crimes de guerre. Et de cela, vous êtes responsable en tant que ministre des Affaires étrangères.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Samengevoegde vragen van

- Karin Jiroflée aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Het OESO-rapport over het coronabeleid" (55004004P)
- Frieda Gijbels aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De evaluatie door de OESO van de aanpak van de coronacrisis" (55004023P)

11 Questions jointes de

- Karin Jiroflée à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Le rapport de l'OCDE sur la politique de gestion de la crise du coronavirus" (55004004P)
- Frieda Gijbels à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "L'évaluation réalisée par l'OCDE de la gestion de la crise sanitaire" (55004023P)

11.01 Karin Jiroflée (Vooruit): Mijnheer de minister, de juiste keuzes maken op de moeilijkste momenten, zelden was dat zo essentieel als tijdens de coronacrisis. Iedereen weet hoeveel dat van ons allen heeft gevraagd. Bedrijven die de deuren moesten sluiten, mensen die lange tijd van thuis uit moesten werken, ziekenhuizen die overspoeld werden met patiënten: iedereen voelde de gevolgen van corona.

Was dat nu allemaal terecht? Hebben wij juist gehandeld? Men kan het zich toch afvragen. Ja, wij hebben in dit Huis al een bijzondere commissie gehad, maar een professionele blik van buitenaf die onze keuzes kritisch tegen het licht houdt en kijkt waar we beter kunnen doen, is enorm waardevol.

Het brengt de tienduizenden mensen die ondanks alle inspanningen overleden zijn niet terug. Het verlicht ook niet direct het leed dat mensen en hun familie hebben ervaren. Het zorgt er wel voor dat we ons beter kunnen voorbereiden op een volgende gezondheidscrisis.

Vooruit staat voor een sterke overheid die mensen beschermt en ondersteunt in moeilijke tijden, voor een overheid die moeilijke beslissingen neemt in het belang van mensen hun gezondheid. Daar is dit rapport opnieuw het bewijs van. Het wijst ons op een succesvolle beheersing van de crisis en een effectieve aanpak bij de vaccinatieprogramma's. Het wijst ons ook op zaken die beter hadden gekund. België is te laat uit de startblokken geschoten bij de start van de pandemie. Het toont opnieuw hoe essentieel een volwaardige regering op dat moment was geweest.

Mijnheer de minister, ondanks het goede rapport, welke lessen trekt u uit de aanbevelingen van het OESO-rapport? Hoe bereiden we ons nog beter voor op een crisis die we hopelijk nooit meer moeten meemaken?

11.02 Frieda Gijbels (N-VA): Eindelijk, mijnheer de minister, eindelijk hebben we de evaluatie van de aanpak van de pandemie, bijna vier jaar later. We hebben er veel en vaak naar moeten vragen. Ik geef toe dat mensen zo'n pandemie liefst zo snel mogelijk willen vergeten. Ik wens het hun ook toe dat ze die pandemie voor het grootste deel achter zich hebben kunnen laten.

Een regering mag echter niet vergeten. Zij moet de herinneringen scherp houden zodat er een haarscherpe analyse kan worden gemaakt. We willen zo'n crisis immers niet nog eens meemaken. We moeten lessen trekken uit de gebeurtenissen. We hadden die lessen trouwens al lang moeten trekken.

We dragen nog steeds de gevolgen van de coronacrisis. Veel mensen hebben een mentale klap gekregen omdat ze mensen kennen die zwaar ziek zijn geworden of die zijn overleden. Sommigen kregen een klap wegens de maatregelen of wegens wat ze hebben gezien tijdens die coronacrisis. Het OESO-rapport is daarover duidelijk: de grootste mentale impact wordt ondervonden door de sociaal zwaksten in onze samenleving, door de jongeren en de zorgverstrekkers die ons door de coronacrisis hebben gesleept.

Mijnheer de minister, aan onze paraatheid hebben we het goede rapport geenszins te danken. Dat weet u. We waren niet voorbereid. In januari 2020 vroeg ik al naar onze paraatheid, naar een pandemieplan, naar strategische voorraad. Daar werd lange tijd zeer schimmig over gedaan. Zoals het OESO-rapport bevestigt, werden we daarom net heel hard getroffen.

Het zijn de zorgverstrekkers en de bevolking die er ons hebben doorgetrokken. Er blijkt, nog steeds volgens datzelfde rapport, een zeer laag vertrouwen te zijn in de federale overheid, een lager vertrouwen dan gemiddeld voor andere landen. Het rapport bevestigt het gebrek aan openheid en democratische controle en onderstreept de nood aan transparant, wetenschappelijk advies uit vele disciplines. De onduidelijke ad-

hocstructuren die ervoor zorgden dat niemand wist wie voor wat verantwoordelijk was, komen ook aan bod. Zo zijn er veel slachtoffers gemaakt, die men had moeten vermijden.

Dat klinkt allemaal bekend in de oren, mijnheer de minister. Vandaar mijn vragen.

Welke lessen trekt u uit het rapport en zijn wij vandaag voorbereid op een nieuwe sanitaire crisis?

11.03 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, het OESO-rapport zegt dat wij bij het begin van de pandemie onvoldoende voorbereid waren. Dat geldt ook voor andere landen, maar wij moeten in eigen boezem kijken. De OESO zegt wel dat de juiste keuzes werden gemaakt en dat het beheer van de crisis stapsgewijs verbeterde. Een belangrijk moment was de oprichting van het coronacommissariaat. Verder zegt de OESO dat er in de tweede periode van de pandemie een sterk politiek leiderschap werd getoond en dat dit heel belangrijk was.

De OESO zegt iets anders over het vertrouwen dan u, mevrouw Gijbels. We weten dat het vertrouwen in de instellingen in ons land laag is in vergelijking met andere landen, maar de OESO zegt dat het vertrouwen in het coronabeleid relatief goed scoort in vergelijking met andere landen. Het vertrouwen in de nationale gezondheidsvoorzieningen blijkt hoger dan bijvoorbeeld in de woonzorgcentra, maar we mogen die daarvoor niet blameren. Dat heeft immers te maken met de heel zware en onmiddellijke impact in de woonzorgcentra helemaal aan het begin van de crisis. De OESO zegt dus dat er in België, in vergelijking met andere landen, een relatief groot vertrouwen was in het coronabeleid.

Dat is echter geen reden voor zelfgenoegzaamheid, want de OESO geeft ook aan op welke punten men moet werken om dat vertrouwen en draagvlak nog te versterken. Dat is wat we moeten proberen te doen.

Mevrouw Jiroflée, in die periode vielen er inderdaad duizenden doden te betreuren, maar hebben we ook duizenden levens gered dankzij moeilijke maatregelen. Ik wil herinneren aan wat voor deze regering de inzet was.

Vanaf de eerste dag hebben we gezegd dat onze eerste prioriteit de bestrijding van het virus was, maar dat we de mensen niet helemaal wilden isoleren en gevangenzetten in eenzaamheid. Denk maar aan de knuffelcontacten.

Onze tweede prioriteit was de scholen zoveel mogelijk openhouden. Dat was een uitdrukkelijke prioriteit vanaf de eerste dag van de regering-De Croo.

De derde prioriteit was ervoor zorgen dat bedrijven zouden blijven draaien en dat de jobs op die manier overeind zouden blijven. Uit het rapport blijkt dat wat betreft het openhouden van scholen ons land bij de besten scoort. Wij hebben de scholen meer opengehouden dan andere landen.

Desondanks, en dat is ongetwijfeld een heel belangrijk punt, heeft het mentale welzijn enorm geleden onder die crisis, onder de sterfgevallen, de sterfgevallen in eenzaamheid, de angst en onzekerheid, de maatregelen, het isolement, het wegvallen van lessen. Ondanks die prioriteiten heeft het mentale welzijn daaronder geleden en de OESO onderstreept dat.

De OESO vindt het goed dat we ondertussen belangrijke inspanningen leveren voor de geestelijke gezondheidszorg op federaal niveau. Ze zeggen wel dat we nog meer moeten doen en dat is juist.

De OESO formuleert ook enkele kritische bedenkingen bij de wijze waarop we economische en sociale steun hebben gegeven. We hadden meer moeten inzetten op liquiditeitsmaatregelen omdat dat misschien efficiënter geweest was. We moeten dat meenemen.

De OESO onderstreept daarenboven het enorme belang van onze goed georganiseerde en goed gerichte interfederale vaccinatiecampagne. We moeten daarvoor de vele verpleegkundigen, artsen, apothekers, vrijwilligers, gemeentebesturen, deelregeringen en onze mensen bedanken, die dat samen tot stand hebben gebracht.

Ik wil ook met de deelstaten daarover in overleg gaan. Volgende week woensdag hebben we bijvoorbeeld een

belangrijke vergadering met de interministeriële conferentie Volksgezondheid over ons algemeen *preparedness plan*, waar we belangrijke stappen vooruit zetten. Het zou goed zijn dat dit Parlement en de parlementen van de deelstaten dit rapport gebruiken om het hele beleid kritisch tegen het licht te houden en zeer goed te kijken naar wat we moeten doen om paraat te staan voor een volgende crisis.

11.04 Karin Jiroflée (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, collega's, er is heel veel gesproken over onze corona-aanpak, soms terecht, soms omwille van een politiek spel. De beste stuurlui staan nu eenmaal aan wal.

Een regering die haar verantwoordelijkheid serieus neemt, die beslissingen neemt en bereid is daarvoor verantwoordelijkheid af te leggen, is dan ook essentieel. Dat is precies wat de eerste minister en de minister van Volksgezondheid hebben gedaan, en terecht. Een sterke overheid staat voor haar keuzes, beschermt en ondersteunt. Alleen zo zullen we er samen allemaal op vooruitgaan. Kritiek leveren vanaf de zijlijn is eenvoudig. Goed besturen vraagt om zoveel meer. Dit OESO-rapport bewijst dat eens te meer.

11.05 Frieda Gijbels (N-VA): Mijnheer de minister, het is niet gepast om te zeggen dat de federale regering het goed heeft aangepakt. Dat is niet zo. De zorgsector heeft het wel goed aangepakt. Het onderwijspersoneel heeft het ook goed aangepakt. De ondernemers hebben het goed aangepakt. Onze burgers hebben het goed gedaan. De structuren stonden echter niet op punt. Er was geen pandemieplan en er werd volop geïmproviseerd.

Het ergste is dat we vandaag, vier jaar later, wat dat betreft nog geen stap verder staan. Gelukkig is ons zorgsysteem niet gekraakt, maar het kreunt wel nog steeds onder de gevolgen van de pandemie. Nog altijd is er geen pandemieplan. Dat zijn toch grote risico's die we nemen. Volgens de laatste Global Health Security Index zijn we er zelfs nog slechter aan toe dan in 2019. Qua paraatheid staan wij op plaats 156 van de 195 landen. Dat is toch beschamend!

Het is ook ongepast dat u alleen die cijfers noemt die u goed uitkomen. Het vertrouwen in de federale overheid is volgens dat OESO-rapport 32 %. Dat is 10 % lager dan het gemiddelde in de andere landen. Dat is niks om trots op te zijn. Zet uw roze bril af. Wees kritisch. (...)

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

12 **Samengevoegde vragen van**

- Kim Buyst aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De misbruiken met betrekking tot adopties" (55004002P)
- Ben Segers aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De 30.000 door de kerk verkochte kinderen" (55004005P)
- Yngvild Ingels aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De misbruiken met betrekking tot adopties" (55004009P)
- Michel De Maegd aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De door de kerk verkochte baby's" (55004017P)
- Servais Verherstraeten aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De gedwongen adopties en de rol die de kerk daarbij speelde" (55004019P)

12 **Questions jointes de**

- Kim Buyst à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les pratiques abusives en matière d'adoption" (55004002P)
- Ben Segers à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les 30 000 enfants vendus par l'Église" (55004005P)
- Yngvild Ingels à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les pratiques abusives en matière d'adoption" (55004009P)
- Michel De Maegd à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les bébés vendus par l'Église" (55004017P)
- Servais Verherstraeten à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les adoptions forcées et le rôle de l'Église dans cette affaire" (55004019P)

12.01 Kim Buyst (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, enkele maanden geleden leerde ik Eva kennen, de schattige adoptie dochter van twee vrienden. De moeder van Eva koos voor

adoptie om haar kind en ook zichzelf een mooiere toekomst te geven, met meer kansen. Er vond een gesprek plaats met de wensouders en er is een doos met herinneringen.

Adoptie kan mooi zijn, maar bij wat ik vanmorgen in de krant las, draait mijn maag om. In nieuwe artikels lezen we hoe kinderen en moeders slachtoffer werden van mensenhandel en gedwongen adoptie door de katholieke kerk. Kinderen van 30.000 jonge vrouwen die anoniem moesten bevallen, werden voor grof geld ter adoptie verkocht. Het gaat over mama's die moesten bevallen met een laken over hun hoofd, het gaat om mama's aan wie verteld werd dat hun kind doodgeboren werd, het gaat om mama's die hun kindje na de bevalling niet mochten zien, het gaat om mama's op wie ingesproken werd om hun kind ter adoptie af te staan, omdat zij toch geen goede mama zouden zijn. Als ik denk aan de geboorte van mijn kinderen en de emoties die daarbij door mij heen gegaan zijn, kan ik mij de impact van zulke gebeurtenissen gewoonweg niet inbeelden.

Hoe zit het met die adoptiekinderen? Hoe kunnen zij hun ouders vinden als de kerk die documentatie gewoon vernietigde? Als kinderen hun biologische ouders al terugvinden na een traumatische gebeurtenis, hoe worden zij dan geholpen?

Nog maar enkele maanden geleden kwamen hier even schokkende getuigenissen over misbruik in de kerk en over de manier waarop de kerk het misbruik verborg. Vandaag blijkt opnieuw de verpletterende verantwoordelijkheid van de kerk. Wij zijn het verplicht aan die mama's, die kinderen en hun omgeving om de onderste steen boven te keren.

Mijnheer de minister, hoe zult u ervoor zorgen dat de onderste steen boven komt en dat de kerk eindelijk ten volle haar verantwoordelijkheid opneemt?

12.02 Ben Segers (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in ons land werden 30.000 kinderen verkocht door de kerk; 30.000 vrouwen in ons land werden gedwongen om hun kind af te staan voor grof winstbejag. Minderjarige meisjes en ongehuwde zwangere vrouwen werden opgevangen in tehuizen van de kerk, opvang die eindigde in onnoemelijke gruwel. Verschrikkelijk! De verkoop onder dwang van baby's, godbetert uit winstbejag, is waanzin.

Mijn voorstel om illegale en gedwongen adoptie als mensenhandel te erkennen, werd gisteren nog goedgekeurd. Dat is het namelijk: mensenhandel, pure mensenhandel.

Dankzij *Godvergeten* en vooral dankzij de moed van slachtoffers schoot de politieke wereld eindelijk in actie om de slachtoffers van seksueel misbruik eindelijk te erkennen. Dat moeten wij hier uiteraard ook doen voor die slachtoffers van mensenhandel.

Mijnheer de minister, laat de voortgang niet opnieuw afhankelijk zijn van de moed van de slachtoffers. Neem het heft zelf in handen.

Ten eerste, de kerk beweert pas in actie te kunnen schieten na onafhankelijk onderzoek. Dat zou er niet gekomen zijn als de slachtoffers niet zelf de nodige info hadden gegeven. Hemeltergend, als u het mij vraagt. Wat zult u doen als minister van Justitie en dus als minister van de geloofsgemeenschappen?

Ten tweede, de paus, het hoofd van een instelling die zich al decennialang bezondigt aan seksueel misbruik en mensenhandel, komt volgend jaar naar België. Hem zomaar met alle egards ontvangen zou echt een slag in het gezicht van de slachtoffers zijn. Zult u er in alle diplomatieke contacten ter voorbereiding van dat bezoek voor zorgen dat de erkenning van alle slachtoffers de centrale plaats krijgt bij dat bezoek? Daar hebben de slachtoffers gewoon recht op.

12.03 Yngvild Ingels (N-VA): Collega's, ik sta hier niet graag vandaag en u weet allemaal waarom. Vanmorgen brachten de getuigenissen in de krant bij mij heel wat teweeg. Maar ik ben ook dankbaar dat er eindelijk een geboortemoeder aan het woord kwam, want die horen wij heel zelden.

Wat wij vernomen hebben, is toch niet min. Cyrilla, de zwangere vrouw van 23, zocht hulp. Wat heeft ze gevonden? Ze vond een katholiek instituut dat dienst deed als een regelrechte babyfabriek, waar ze zonder haar toestemming werd opgesloten, zelfs al probeerde ze te ontsnappen. Ze moest niet alleen haar dochter afgeven voor adoptie, maar ze werd ook in één trek gesteriliseerd. Gedaan met de babywens. Gedaan met

een gelukkig huwelijk. Gedaan met enige kans om nog contact te hebben met het kind dat ze heeft afgegeven, dat ze heeft móeten afgeven.

Collega's, men zou denken dat het een horrorverhaal uit de jaren 50 is. Maar nee, het was eind jaren 80. Dat is echt nog niet lang geleden.

Adoptie kan mooi zijn, dat is waar. Maar wat veel te vaak werd verkocht als een soort menslievendheid – we kunnen het kind immers een betere toekomst geven, tegen wil en dank van geboortelouders soms – blijkt een schending van de mensenrechten als men de verhalen hoort. Hoeveel moeten wij er nog horen voor we echt in actie schieten?

Mijnheer de minister, het is niet de eerste keer dat we het onderwerp aankaarten. Ik geef toe dat er ook stappen vooruit zijn gezet. Straks kunnen wij misschien de vereenvoudigde procedure voor naamsverandering goedkeuren en wie weet over een paar weken ook het nieuwe Strafwetboek.

Collega's, soms denk ik echter dat wij de resolutie van juli 2022 zijn vergeten. Daarin werd net gevraagd naar erkenning en erkenning begint met het documenteren en vastleggen van feiten, het inventariseren van archieven en het optekenen van getuigenissen. De tijd dringt. Wij worden er allemaal niet jonger op. Ik weet niet hoe oud mijn biologische moeder was, maar ik ben ondertussen ouder dan 40, dus veel tijd heb ik niet meer.

Mijnheer de minister, ik vraag u maar één ding: wanneer mogen wij een antwoord verwachten?

(Luid en langdurig applaus)

(Applaudissements nourris)

12.04 Michel De Maegd (MR): Monsieur le ministre, depuis plusieurs mois, vous travaillez à la réalisation d'une vaste enquête administrative sur les adoptions internationales illégales, dont nous attendons les résultats avec beaucoup d'impatience – j'y insiste. Des milliers d'enfants ont été volés à leurs parents partout dans le monde pour être placés sur le marché de l'adoption en Belgique. C'est une réalité dramatique qu'il m'a tenu à cœur de mettre en lumière ici même et qui a conduit à la résolution que j'ai fait adopter à l'unanimité.

Quel choc, quelle stupéfaction, monsieur le ministre, d'apprendre à présent que de tels agissements ont eu lieu au sein même de notre pays! Plus de 30 000 enfants nés de femmes placées dans des institutions catholiques ont été enlevés de force à leur mère, des années 40 aux années 80. Ces mêmes mères auraient parfois été victimes de violences sexuelles dans ces établissements et stérilisées de force pendant l'accouchement. Cela relève purement et simplement de la traite des êtres humains. Chers collègues, comment a-t-on pu en arriver là? Comment cela a-t-il pu se passer à une si vaste échelle sans que cela soit dénoncé? Qui savait? Qui n'a rien dit? Pourquoi? Les questions que soulèvent ces horribles révélations sont innombrables. Une seule évidence: toute la lumière doit être faite. Nous le devons à toutes ces victimes. Aujourd'hui, l'Église plaide pour une enquête indépendante autour de ces adoptions. Cela me semble évidemment impératif.

Monsieur le ministre, dans le cadre des travaux que vous poursuivez sur le volet international, avez-vous eu connaissance de ces faits chez nous, en tout ou en partie? Disposez-vous à ce stade d'informations supplémentaires relativement à ces événements? Que sait-on notamment de ces victimes? Qui sont-elles? Que sait-on de l'administration qui a dû valider ces adoptions, alors que la plupart des dossiers n'ont, semble-t-il, pas été conservés?

Plus généralement, comment allez-vous réagir à ces révélations? Comptez-vous ouvrir une enquête indépendante, après celle à laquelle je faisais allusion au début de mon intervention?

Enfin, monsieur le ministre, quel message entendez-vous faire passer aux nombreuses victimes de ces nouveaux faits atroces?

12.05 Servais Verherstraeten (cd&v): Mijnheer de minister, collega's, de bijzonder pijnlijke getuigenissen over seksueel misbruik, maar ook de bijzonder pijnlijke getuigenissen en berichtgeving over gedwongen adopties in ons land vanaf het einde van de Tweede Wereldoorlog tot de jaren 80, zullen een blijvende, diepe

indruk op ons maken, of men nu gelovig is of niet. Die feiten zullen blijvend een smet zijn op het blazoën daar waar ze hebben plaatsgevonden, en inderdaad niet het minst op dat van de kerk.

Collega's, moeders scheiden van het dierbaarste dat ze kunnen koesteren, kinderen scheiden van de grootste beschermengel die ze kunnen hebben, is onaanvaardbaar. Mijnheer de minister, het speelt geen rol of de feiten tot het verleden zouden behoren. Dat hopen wij althans. Het is de opdracht van de samenleving, maar zeker ook die van de kerk, om moeders, ouders en kinderen bij te staan en te helpen. Het is goed dat het Vlaams Parlement en de Bisschoppenconferentie jaren geleden hun excuses hebben aangeboden. Dat was goed en noodzakelijk, maar ook onvoldoende. Er is meer nodig.

Mijn vraag gaat over de resolutie die in deze kamer werd goedgekeurd. Hoe staat het met het administratief onderzoek? Hoe staat het met de erkenning van de slachtoffers? Hoe staat het met de bijkomende bijstand aan de slachtoffers? Wat is de stand van zaken van het gevraagde rechtsherstel, in het bijzonder de herstelmogelijkheid in de schoot van het strafrecht?

12.06 Minister **Paul Van Tigchelt**: Beste collega's, u hebt het ontiegelijke leed, veroorzaakt door bepaalde gruwelijke praktijken in de kerk, vandaag opnieuw treffend geïllustreerd. Collega Ingels, het is bijzonder moedig van u dat u dat leed hier een gezicht en een stem durft te geven.

Wij mogen daar niet lijdzaam op toekijken. Als minister bevoegd voor de erediensten heb ik na de documentairereeks *Godvergeten* aan de kerk gevraagd om priesters die zich schuldig maken aan feiten van misbruik van de loonlijst te schrappen. Die mensen hebben geen recht op een loon dat wordt betaald door ons allemaal, door de federale overheid; geen enkel recht. Er zijn ondertussen al vier mensen van die lijst geschrapt en voor vier andere mensen is de procedure lopende.

Mijnheer Segers, de roep om Roger Vangheluwe zijn titel van bisschop te ontnemen, klonk toen ook luider dan ooit. Er werd toen gezegd dat enkel de paus dat kon beslissen. Voor zover ik heb begrepen, is er daarover nog geen antwoord vanuit Rome gekomen. Ik heb ook vernomen dat de paus volgend jaar naar ons land zou komen. Dat bezoek kan enkel onder een deftig gesternte plaatsvinden als hier werk van wordt gemaakt. Dat lijkt mij duidelijk.

Er is ondertussen een parlementaire onderzoekscommissie gestart onder de deskundige leiding van mevrouw De Wit. Die parlementaire onderzoekscommissie levert goed en noodzakelijk werk. Ook de gruwelijke praktijken waarbij moeders verplicht werden om hun kinderen af te staan, hebben veel trauma's veroorzaakt. Ik trap hiermee een open deur in. Ook die bladzijde mogen wij niet omslaan. De kerk en de samenleving moeten hierin hun verantwoordelijkheid nemen, ten eerste, door slachtoffers te erkennen in hun slachtofferschap. Daar begint het mee. Dat is wat slachtoffers vragen en nodig hebben. Zij willen de waarheid weten, zij willen weten wat er is gebeurd en wie verantwoordelijk is. Dat is de reden waarom die feiten grondig moeten worden onderzocht.

Ik wil als minister van Justitie in het halfroond geen valse verwachtingen scheppen. De heer Verherstraeten heeft het aangehaald: het zou kunnen – ik moet voorzichtig zijn als minister van Justitie – dat in de meeste gevallen de feiten juridisch verjaard zijn. Daar moeten wij geen tekening bij maken. Het gaat over feiten die lang geleden zijn gebeurd. Mensenhandel is bovendien pas strafbaar gesteld in 1995, maar ik herhaal dat het niet aan de minister van Justitie is om daar vandaag in concreto uitspraken over te doen. Dat neemt niet weg dat er een onderzoek moet komen in het belang van de slachtoffers en dat wij er alles aan moeten doen om die slachtoffers te helpen en hun antwoorden te geven.

Mevrouw De Wit, de parlementaire onderzoekscommissie kan daartoe een belangrijke eerste aanzet geven en aanbevelingen ter zake doen.

Het is ook belangrijk dat wij, de maatschappij, waartoe Justitie zeker moet bijdragen, ervoor zorgen dat zoiets niet meer kan gebeuren. Het is in eerste instantie belangrijk dat de feiten nu definitief uit de taboesfeer zijn gehaald. Het is ook daarom belangrijk, zoals de heer Segers en mevrouw Ingels hebben aangehaald, dat wij in het nieuwe Strafwetboek een duidelijkere en betere definitie hebben opgenomen van het begrip 'illegale adoptie'. Die definitie is beter en duidelijker dan wat vandaag reeds in het Strafwetboek bestond. Er is nu een onderscheid gemaakt tussen illegale adoptie voor eigen rekening dan wel via een tussenpersoon. Dankzij het werk van de leden hebben wij ook uitbuiting van illegale adoptie toegevoegd als een vorm van mensenhandel.

De heer De Maegd, mevrouw Ingels en de heer Segers hebben in hun resolutie over illegale adoptie verschillende acties van Justitie gevraagd. Mevrouw Ingels, ik ben blij dat u het erkent. U weet immers dat wij ter zake een loyale partner zijn en dat wij de zaken ook effectief uitvoeren. Inzake de administratieve onderzoeken waarnaar is gevraagd, kan ik meegeven dat het onderzoek van de Vlaamse Gemeenschap al klaar was. Het onderzoek van de Franstalige Gemeenschap is nu ook afgerond. Collega's, het is toeval, maar die onderzoeken worden morgen besproken door de diensten. Mevrouw Ingels, ik heb u goed gehoord. Wij moeten daarmee doorgaan. Ik ben geen veertig jaar oud. Ik ben al vijftig jaar oud.

Collega's, de feiten zijn gruwelijk. Ze zijn gepleegd onder het mom van een verstikkende moraal van die tijd. Dat kan echter nooit een excuus zijn. Wat is gebeurd, is misdadig en verwerpelijk. Dat was het toen en dat is het vandaag nog steeds. Het is mede onze verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat slachtoffers krijgen waarop zij recht hebben, dat zij worden erkend, dat de feiten tot op het bot worden uitgespit en dat ze nooit meer gebeuren.

12.07 Kim Buyst (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik sta hier heel nederig, zeker ook na de getuigenis van mevrouw Ingels, die ongelooflijk moedig is.

Er zijn duidelijk stappen gezet. Ik hoor u ook zeggen dat er een onderzoek zal komen. Dat is goed, maar ik sta hier toch ook met een wrange nasmaak. U zegt het zelf, het gaat om gruwelijke feiten, maar wat zegt de kerk? "Onze excuses gelden nog steeds." Daarmee lijkt de kous af te zijn. Ik vind dat echt niet serieus. Mama's, kinderen en hun omgeving verdienen zoveel meer. Zij verdienen dat de onderste steen naar boven wordt gehaald. Zij verdienen erkenning. Zij verdienen schadevergoedingen. Dat is toch wat we moeten doen, mijnheer de minister?

12.08 Ben Segers (Vooruit): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw engagement, want de noodzaak om daadkrachtig te handelen is groot. Ook vandaag vinden de slachtoffers hun dossiers niet terug of ervaren zij dat ze worden tegengewerkt. Dat toont ook aan dat excuses alleen nooit genoeg zijn. Dat heeft mevrouw Ingels ook heel erg duidelijk gemaakt.

Alleen actie telt. Een sterke overheid garandeert die actie ook. We rekenen daarom ook op u voor dat verdere onderzoek. Neem dat heft alstublieft ook zelf in handen. Als dat inderdaad justitieel niet kan – u zei al dat u geen valse verwachtingen wilde creëren – dan moet u het maar doen als minister bevoegd voor de erediensten. Dit mag in elk geval niet afhankelijk zijn van de verdere moed van de slachtoffers.

We rekenen er ook op dat deze regering zal garanderen dat slachtoffers centraal zullen komen te staan bij het eventuele bezoek van de paus. Dat is maar normaal. U hebt zich ook al in die zin uitgesproken. Alleen op die manier wordt de stilstand doorbroken.

12.09 Yngvild Ingels (N-VA): Mijnheer de minister, we weten allemaal wat er met de resolutie aan het einde van de legislatuur is gebeurd. Ik heb ter zake niet veel verwachtingen. Ik vraag u met aandrang om er zo snel mogelijk mee te beginnen. De opdracht om het onderzoek te voeren is gegeven. Het moet voortgezet worden, ook als dit Huis wordt ontbonden en er een nieuwe ploeg wordt samengesteld.

Ik ga nu iets doen wat ik nooit dacht ooit te zullen doen. Wanneer ik artikels lees en getuigenissen hoor van geboorteouders, stellen zij steeds één centrale vraag: "Hoe zou het zijn met mijn kind? Waar is het beland?" Ik kan het haar zelf niet zeggen, maar ik zou graag eens gezegd hebben dat het goed met mij gaat. Dat lijkt nu misschien niet het geval te zijn, maar toch is het zo. Ik ben goed terechtgekomen, ik heb in een warm nest gezeten. Mijn adoptieouders zijn fantastisch. Ik hoop dat ik het haar ooit zal kunnen zeggen.

(Luid en langdurig applaus)
(Applaudissements nourris)

12.10 Michel De Maegd (MR): Il y a beaucoup d'émotion, monsieur le ministre! Comme je l'ai fait depuis le début dans ce dossier, je tiens à apporter mon plus vif soutien à ma collègue, Yngvild Ingels.

Vous savez que j'ai énormément travaillé sur les adoptions internationales illégales. Je vous ai demandé par la voie d'une résolution adoptée ici à l'unanimité de réaliser cette enquête. J'entends avec satisfaction que

cette enquête est prête et sera discutée dès demain. Les nouvelles révélations sur de telles pratiques dans notre pays sont évidemment très choquantes. Je compte sur vous, monsieur le ministre, pour que ces nouvelles victimes trouvent aussi des réponses, soient reconnues comme telles et soient soutenues.

Voici quelques mois, j'intervenais, chers collègues, devant la tribune des Nations Unies au sujet des adoptions internationales illégales. À la suite de cela, elles ont publié une déclaration conjointe estimant que ces actes peuvent constituer "des crimes sérieux comme des crimes contre l'humanité".

Ici, en Belgique, monsieur le ministre, j'acte avec soulagement que notre amendement a été adopté hier, en commission de la Justice, afin que les personnes adoptées illégalement soient reconnues comme victimes de la traite des êtres humains. C'est un grand pas en avant pour leur permettre de se reconstruire mais je pense qu'il faut aller plus loin.

Je vous remercie pour votre proactivité, monsieur le ministre.

12.11 Servais Verherstraeten (cd&v): Mevrouw Ingels, u bent een fantastische collega en een meerwaarde voor dit Huis.

Mijnheer de minister, een onderzoek kan ook plaatsvinden als er verjaarde feiten zijn. Ook een opheldering van feiten kan een meerwaarde zijn voor de slachtoffers. Ik nodig u uit om verder te werken, samen met de gemeenschappen, om de slachtoffers bij te staan, hen te helpen in hun zoektocht naar elkaar, hun zoektocht naar hun kind, maar ook hun zoektocht naar hun kleinkinderen. Daar zijn er nog belemmeringen. Het Afstammingscentrum in Vlaanderen, met de DNA-databank, is beperkt tot de eerste graad. Ik weet dat er privacygevoeligheden zijn, maar ik vind dat men dit moet uitbreiden naar de tweede graad, om kleinkinderen en grootouders bij elkaar te kunnen brengen.

Collega's, ik weet dat er commotie is omtrent het eventuele bezoek van de paus en ik heb begrip voor die commotie. Laten wij er echter hoe dan ook een opportuniteit van maken, een kans om naast excuses, naast de stappen die zijn gezet, nog verdere stappen te zetten ten aanzien van degenen die verantwoordelijkheid dragen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

13 Vraag van Koen Geens aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De gerechtelijke achterstand bij het hof van beroep te Brussel" (55004012P)

13 Question de Koen Geens à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'arriéré judiciaire à la cour d'appel de Bruxelles" (55004012P)

13.01 Marijke Dillen (VB): Mevrouw de voorzitter, zou ik bij ordemotie een vraag mogen stellen?

Met alle respect voor collega Geens – hij weet dat ik hem ten zeerste respecteer –, maar wat is het nieuwe element in de vraag? We hebben hierover afgelopen dinsdag in de commissie een zeer interessant debat gevoerd. Het ging toen ook over de gerechtelijke achterstand bij het hof van beroep in Brussel en over de schandalige vaststelling dat een dossier dat afgelopen week de publiciteit heeft gehaald, pas in 2040 zal voorkomen.

Ik dacht dat er nieuwe elementen moesten zijn om een vraag in de plenaire vergadering te mogen stellen? Naar mijn bescheiden mening is er tussen dinsdag en vandaag echter geen enkel nieuw element aan het licht gekomen. Ik had dus graag meer toelichting ter zake gekregen.

Het gaat niet persoonlijk over de heer Geens, maar anders zullen wij hier donderdagmiddag allemaal vragen stellen over interessante onderwerpen ook al werden die een dag of twee dagen voordien in de commissie zeer uitvoerig behandeld, zoals dat nu het geval was; dat zal de minister ook erkennen.

La **présidente**: (...) Je ne vois pas pourquoi il faudrait revenir sur cette question maintenant.

13.02 Marijke Dillen (VB): Mevrouw de voorzitter, dan kunt u niemand in het halfroond in de toekomst nog

beletten om in de plenaire vergadering en onder het oog van de camera's opnieuw identiek dezelfde vragen te stellen.

U schept vandaag een onaanvaardbaar precedent. Ik was trouwens niet alleen. Als ik mij niet vergis, heeft collega Van Hecke dezelfde vraag gesteld. We hadden het in de commissie voor Justitie met meerdere collega's over hetzelfde onderwerp, namelijk de gerechtelijke achterstand bij het hof van beroep van Brussel en het bericht dat een zaak pas in 2040 voor de fiscale kamer bij het hof van beroep zal worden vastgesteld.

Mevrouw de voorzitter, het is uw taak en die van uw diensten – ik neem aan dat u dat niet allemaal zelf kunt doen – om erover te waken dat geen identieke vragen kunnen worden gesteld in de commissie en in de plenaire vergadering. U schept vandaag een heel gevaarlijk precedent.

La **présidente**: Je pense que les services ont pu examiner ce sujet à la loupe de l'actualité et à la loupe des sujets abordés en commission. Je vous propose de continuer.

13.03 Koen Geens (cd&v): Mijnheer de minister, de camera's zijn weg en het is geen cadeau om deze vraag te moeten stellen na het voorgaande onderwerp en na de pertinente tussenkomst – zoals altijd – van collega Dillen.

Mijnheer de minister, ik zal iets nieuws vragen. Er zit nog een andere voormalige minister van Justitie in de zaal, mevrouw De Block. Collega Van Quickenborne zal zich ook wel in het gebouw bevinden. Op uw schouders en op uw wijze hoofd rust de taak om licht te brengen in het hof van beroep van Brussel. Dat is de moeilijkste taak die een minister van Justitie heeft. Als ik de vragen van dinsdag in dit halfroond mag amplificeren, mevrouw Dillen, dan heb ik tenminste iets goeds gedaan.

Mijnheer de minister, de audit van het hof uit 2022 is zeer pertinent. U hebt daar zelf een aantal aanbevelingen in gekregen. Tegelijkertijd heeft ook het hof van beroep een aantal aanbevelingen gekregen om de achterstand weg te werken, om die opkuis en dat inhaalmanoeuvre te doen, op basis van een aantal welgerichte maatregelen.

Die audit is indrukwekkend, collega's. Wij weten alles van een audit, want we hebben er zelf net een gehad. Mijn vraag is om die audit om te zetten in beleidsdaden. Wij denken allemaal, mijnheer de minister, dat het probleem van het hof van beroep in Brussel niet een onvolledig ingevuld kader is. Wij vermoeden allemaal dat er ook iets scheelt aan de werking van het Brusselse hof van beroep. Niemand kan er echt de vinger op leggen, niemand praat er graag over, u niet en de vorige ministers van Justitie evenmin. Kunt u echter toch een beetje licht brengen in dat verhaal?

Met mijn laatste punt zal ik mevrouw Dillen iets nieuws geven. Wat zult u doen om het tweetaligheidsprobleem in Brussel op te lossen op het niveau van het hof van beroep tussen de procureur-generaal en de eerste voorzitter? Ik weet dat de regering nadenkt over de procureur des Konings, maar ik denk na over de eerste voorzitter en de procureur-generaal. Graag uw antwoord.

Mevrouw Dillen, *à titre de revanche*, zoals men dat in het Frans zegt.

13.04 Minister Paul Van Tigchelt: Mijnheer Geens, het klopt dat we daar dinsdag lang bij hebben stilgestaan. Mijn antwoord was toen toch wel enigszins duidelijk. De audit is er en doet bepaalde aanbevelingen, ook wat ons betreft. Deze regering heeft extra middelen voorzien om te investeren in Justitie. Dat doen we ook. We hebben dat gedaan bij het hof van beroep in Brussel. Er werden 24 mensen voorzien, onder wie 12 specifiek om de achterstand weg te werken. Die mensen zijn allemaal aangeworven. Afgelopen zomer is er opnieuw budget uitgetrokken om de komende twee jaar nog eens 15 mensen extra in te zetten.

Collega Geens, ik meen dat wij dezelfde taal spreken en ik herhaal dat extra mensen en middelen alleen bij alle hoven en rechtbanken niet volstaan. Die middelen moeten ook efficiënt worden ingezet. Dat is de verantwoordelijkheid van die hoven en rechtbanken zelf. Taal mag daarbij geen beletsel zijn.

U vraagt specifiek naar de procureur-generaal en de eerste voorzitter. Er zijn uitspraken geveld die we moeten respecteren. U weet dat de regering ook daar naar oplossingen zoekt.

Achterstand wegwerken kan wel degelijk lukken. Kijk naar het Antwerpse hof van beroep. Zij hebben ook extra mensen en middelen gekregen. Daar is het gelukt om de achterstand weg te werken, dankzij de ingrijpende hervorming die de voorzitter er doorvoerde.

De onafhankelijkheid van de rechterlijke macht is een fundament van de rechtsstaat. Ik ben de laatste om dat hier in twijfel te trekken. Ik zal er echter ook altijd op hameren dat onafhankelijkheid gepaard gaat met verantwoordelijkheid. Iedereen moet zijn of haar verantwoordelijkheid nemen om de gerechtelijke achterstand weg te werken.

13.05 Koen Geens (cd&v): Mijnheer de minister, alle advocaten in dit halfroond weten dat het tot niets dient om een zaak in staat te stellen en dan te vernemen dat ze binnen vier of vijf jaar gefixeerd zal worden. Dat is wat er permanent gebeurt bij het hof van beroep te Brussel.

U hebt een zeer pertinent antwoord gegeven dat mij wat de grond van de zaak betreft bevredigt, maar niet wat betreft de taalrol in Brussel. Ik zal uiteraard de beslissingen van de Raad van State en van de rechter in kortgeding niet betwisten – dat past geen enkele oud-minister van Justitie –, maar als deze regering er niet in slaagt om door dit Parlement een regeling te laten goedkeuren in het Gerechtelijk Wetboek die er voor de toekomst voor zorgt – ik spreek niet over de eerstvolgende vijf jaar, dat is een ander verhaal – dat er definitief een wisselende tweetaligheid is op het niveau van de procureur-generaal en de eerste voorzitter, dan heeft deze regering een kans gemist voor de eeuwigheid.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

14 Vraag van Christian Leysen aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De COP28 en de deal met ENGIE" (55004014P)

14 Question de Christian Leysen à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La COP28 et l'accord avec ENGIE" (55004014P)

14.01 Christian Leysen (Open Vld): Mijnheer de vicepremier, de eindverklaring van de COP28 in Dubai weerspiegelt de moeilijke zoektocht naar een evenwicht tussen voluntarisme en realisme. Als we de klimaatopwarming een halt willen toeroepen, moeten we wel krachtadig de focus verleggen van mooie intentieverklaringen naar haalbare actieprogramma's en van praten naar handelen. We moeten keuzes verduidelijken en vertalen in realistische trajecten. De weg naar een fossielarme wereld is ingeslagen, maar hij is nog lang. We moeten ook rekening houden met het feit dat de energiebevoorrading niet alleen verzekerd en betaalbaar moet zijn voor de rijke landen, maar ook voor de landen in ontwikkeling.

Het is duidelijk geworden dat kernenergie een belangrijke plaats heeft en zal blijven hebben om klimaatneutraal te worden. Dat signaal is op de COP28 duidelijk gegeven en de eerste minister heeft er ook duidelijke taal gesproken.

De regering ondertekende afgelopen week eveneens het akkoord met ENGIE om onze energiebevoorrading niet alleen te garanderen door de verlenging van de levensduur van bepaalde reactoren. De memorie van toelichting bevestigde ook dat innovatieve, kleine modulaire reactoren een plaats zullen hebben.

Beste collega's, de klimaatverandering zal niet bestreden worden door degenen die de problemen minimaliseren, maar ook niet door degenen die paniker. Bewuste burgers, innovatieve bedrijven en een overheid die een langetermijnbeleid uitstippelt, zullen dat wel doen. Laten we daarvoor ook krachtig aansluiten op onze sterke traditie van vorige eeuw inzake het uitrollen van kernenergie op basis van eigen innovatie en expertise.

Ik vraag u daarom wat de volgende stappen zijn na de ENGIE-deal die de afgelopen week gesloten werd.

14.02 Minister Paul Van Tigchelt: Mijnheer Leysen, voor onze energietoekomst en dus ook voor ons land was het inderdaad een belangrijke week. Het akkoord met ENGIE komt ook op het juiste ogenblik, denk ik, gelet op het akkoord dat in Dubai alsnog is gevonden. Afgelopen week heeft het kernkabinet een belangrijk pakket beslissingen en akkoorden goedgekeurd. Dat werd in sommige kranten "de deal van de eeuw" genoemd. Alleszins was het het resultaat van maandenlange onderhandelingen, waarvoor de eerste minister

en de aanwezige minister van Energie Van der Straeten het harde werk hebben geleverd, waarvoor hulde.

Het kernkabinet engageert zich voor een productiecapaciteit in België van 5,5 gigawatt, wat overeenkomt met 20 % van de capaciteit die momenteel in ons land beschikbaar is. De regering heeft het eindakkoord met ENGIE over de levensduurverlenging met tien jaar van de reactoren Doel 4 en Tihange 3 goedgekeurd. Daarbij werd ook het licht op groen gezet voor een wijziging van de wet van 2003. Die productiecapaciteit is nu verzekerd voor minimaal tien jaar en dankzij het akkoord kan ons land inderdaad een nucleair land blijven. Het akkoord verankert zowel de technologie als de knowhow in België.

Dat komt natuurlijk boven op al onze inspanningen op het vlak van hernieuwbare energie, zoals offshore windenergie op de Noordzee, waarin ons land koploper is.

Voor onze burgers betekent het meer propere en betaalbare energie, geproduceerd in eigen land, hier bij ons. Het betekent veel minder afhankelijkheid van landen die fossiele brandstoffen leveren. Het is een resoluut antwoord op de vraag om de CO₂-uitstoot te verminderen, wat overigens ook de inzet was van de COP28 in Dubai. De regering verzekert dat ons land op het goede pad zit wat de energietransitie betreft.

14.03 Christian Leysen (Open Vld): Mijnheer de vicepremier, hartelijk bedankt voor uw antwoord.

Het feit dat zowel het SCK als Tractebel zich heeft opgeworpen om in een internationaal consortium te werken om kun kennis verder uit te bouwen, is een positief teken. Ik spreek ook mijn appreciatie uit voor onze ministers en de Belgische delegatie ter plaatse.

Vanuit mijn ervaring met COP28, waar ik met onder meer collega Verduyck gedurende een paar dagen aanwezig was, geef ik als tip voor COP29 in Azerbeidzjan mee dat die best minder lang duurt, met minder deelnemers en minder brede thema's. Als ondernemer is het mijn ervaring dat met goede focus soms rapper vooruitgang geboekt wordt, want anders wordt de klimaatconferentie een uitgebreide versie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, terwijl we uiteindelijk allemaal snelle resultaten willen verkrijgen. Ik wens u veel succes.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

15 Vraag van Maggie De Block aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "De verdere uitbouw van het aanvullend pensioen" (55004020P)

15 Question de Maggie De Block à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "La poursuite du développement de la pension complémentaire" (55004020P)

15.01 Maggie De Block (Open Vld): Mevrouw de minister, wij hebben in ons land een zeer goed uitgebouwd wettelijk pensioen. Op dat vlak hebben we deze legislatuur reeds een aantal maatregelen genomen om dat nog te verbeteren. Zo hebben we het minimumpensioen verhoogd, maar dat ook gekoppeld aan een noodzakelijk aantal gewerkte jaren. Het was trouwens de eerste keer dat zo iets is gebeurd. Ook voor het zelfstandigenpensioen hebben we een grote inspanning gedaan om dit gelijk te trekken met de behandeling van werknemerspensioenen. Het onderscheid was immers niet meer te verdedigen. Het was gewoon onrechtvaardig. Het werk is echter niet af. Daarvan zijn we ons bewust en dat wordt vandaag nog maar eens bevestigd met het nieuwe OESO-rapport.

Het blijkt dat er nog een ander probleem is. Ouderen in ons land zijn voor hun inkomsten voor meer dan 85 % afhankelijk van de eerste pensioenpijler, het wettelijk opgebouwde pensioen. Zij moeten daarop kunnen rekenen. De pensioenfactuur zal in de komende 30 jaar erg stijgen en dat is geen gezonde situatie.

Mevrouw de minister, moeten we niet forser inzetten op de tweede en derde pijler opdat het inkomen van gepensioneerden in de komende jaren zal toenemen? Die ambitie staat ook in het regeerakkoord.

Wat zult u de komende tijd nog ondernemen om tegemoet te komen aan de conclusies van de OESO? Hoe kunnen we de afhankelijkheid van het wettelijk pensioen de komende jaren substantieel doen dalen, terwijl we

tegelijktijd het pensioen van de mensen verhogen?

15.02 Minister **Karine Lalieux**: Mevrouw De Block, net als u heb ik het OESO-rapport geanalyseerd. De overheid voorziet in een belangrijk deel van de inkomsten van haar gepensioneerden. Dat is voor mij terecht. Het doel van het pensioen is om de burgers waardig te beschermen na hun loopbaan. Ik ben dus fier op deze vaststelling. Een wettelijk pensioen beschermt alle burgers. Het vermindert ongelijkheden. Ik ben er dus geen voorstander van om die verhouding te veranderen.

Wie pleit voor een andere verdeling met een groter aandeel voor het aanvullend pensioen, vergeet niet alleen de impact die de financiële crisis had op de andere pensioenen, zoals in Nederland met geblokkeerde of lagere pensioenen, maar vergeet ook de ongelijkheid in de tweede pijler. Dat is niet mijn keuze. Daarom ben ik voor een sterk wettelijk pensioen dat zorgt voor solidariteit en stabiliteit in tijden van crisis.

In België zetten wij ook in op de veralgemening van het aanvullend pensioen. Daartoe zijn de sociale partners aan zet.

Ik heb tijdens de huidige legislatuur stappen gezet om het vertrouwen in het aanvullend pensioen te versterken. Ik heb maatregelen om de kleine kapitalen te waarborgen, de transparantie en leesbaarheid te verbeteren en de kosten zichtbaar en vergelijkbaar te maken.

Het aanvullend pensioen is echter geen alternatief voor het wettelijk pensioen. Enkel het wettelijk pensioen biedt aan onze gepensioneerden een stabiel en degelijk inkomen. Daarvoor blijven wij opkomen.

15.03 **Maggie De Block** (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik vraag helemaal niet om het wettelijk pensioen te vervangen door een aanvullend pensioen, maar zie het als een extra boven op het wettelijk pensioen.

Wat voor de mensen immers telt, is het bedrag dat zij elke maand op hun rekening zien verschijnen.

Wij zien in vergelijking met andere Europese landen dat er bij ons een groot verschil is in de mate waarin de tweede en derde pijler zijn uitgewerkt.

Op dat vlak moeten wij ook de band tussen werken en het wettelijk pensioen nog meer versterken, zoals wij al hebben gedaan. Wie langer werkt, moet worden aangemoedigd en meer pensioen hebben. De band tussen werken en pensioen moet nog worden versterkt. Wij zijn het daarover eens.

Ik blijf echter van mening dat wat voor de mensen telt, het bedrag is dat zij elke maand krijgen, namelijk een deel uit de eerste pijler en een aanvulling uit de tweede pijler, die het verschil kan maken.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

16 **Question de Maxime Prévot à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les garanties de l'accord avec ENGIE que les 15 milliards ne seront pas retirés du passif nucléaire" (55004010P)**

16 **Vraag van Maxime Prévot aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De garanties in de ENGIE-deal dat de 15 miljard niet van het nucleair passief wordt afgetrokken" (55004010P)**

16.01 **Maxime Prévot** (Les Engagés): Madame la ministre, je souhaite faire part de notre satisfaction qu'un accord ait enfin été conclu et que Doel 4 et Tihange 3 puissent être prolongées. Nous le souhaitons. Nous l'attendons. Vous avez dû le mettre en œuvre à vos dépens puisque chacun sait que ce n'était pas nécessairement votre souhait initial. Toujours est-il que nous nous interrogeons aujourd'hui sur les modalités qui entourent les fameux 15 milliards qui émanent de cet accord avec ENGIE et qui sont destinés demain, dans les décennies à venir, à gérer notre passif nucléaire et ses déchets.

D'abord, vous semblez vous réjouir de ces 15 milliards, alors que cette Assemblée résonne encore des interventions de M. Cogolati rappelant qu'il en faudrait au moins 40 pour pouvoir faire face au surcoût lié à la gestion des déchets. Où sont donc passés ces 40 milliards puisque vous semblez vous réjouir avec seulement 15 milliards?

Quand on lit l'interview que vous avez donnée au journal *Le Soir*, vous dites que ce n'est pas grave, que tout cela va être géré par des spécialistes, qu'il n'y aura surtout pas de politique pour s'assurer qu'à terme, ce soit 55 milliards. Je ne vois pas comment, au-delà des placements à risque qui sont pourtant interdits, il vous sera possible, dans quelques décennies, de multiplier par trois de telles sommes. Des fonds spéculatifs peut-être? Ce n'est pas vraiment ce qu'Ecolo a l'habitude de soutenir.

Concernant ces 15 milliards, vous dites avoir mis tous les verrous pour éviter qu'ils connaissent le même sort que ce que nous avons connu sous l'ère Verhofstadt avec son Fonds du vieillissement qui a été épuisé au fur et à mesure. Vous dites que Hedera va s'en charger, que rien ne pourra être fait sans le Parlement. Mais il n'y a pas de garantie puisque le gouvernement ne peut jamais rien dépenser ni recevoir sans l'accord du Parlement, cela s'appelle le budget. De budget en budget, si le gouvernement le souhaite, sa majorité pourrait décider de dépecer ce fonds. Quelles sont donc vos garanties concrètes?

16.02 Tinne Van der Straeten, ministre: Monsieur Prévot, permettez-moi de vous corriger. Les 40 milliards sont des coûts nominaux. Cela n'a aucun sens de comparer les 15 milliards qui sont des coûts "*overnight*" avec les 40 milliards qui sont des coûts nominaux.

En effet, il nous faut beaucoup plus de milliards. Il faut que ces 15 milliards augmentent dans les années à venir. C'est la raison pour laquelle l'institution publique que nous allons créer porte le nom "Hedera". Hedera est le nom latin pour lierre. Le lierre est une plante qui grimpe bien si elle est bien taillée. Il s'agit du fonds "Hedera". C'est une institution publique qui sera responsable de la gestion de cette somme afin qu'elle soit disponible pour l'avenir au cours des cent prochaines années ou des vingt prochains gouvernements.

Ce fonds existe pour gérer et faire fructifier les 15 milliards du deal ENGIE. Cela recouvre une énorme responsabilité. Cette institution publique indépendante sera placée, d'une part, sous le contrôle du Parlement et, d'autre part, sous le contrôle prudentiel de la Commission des provisions nucléaires. Le financement des passifs nucléaires est différent du fonds "Hedera" qui est et reste à charge de l'État belge. Cela ne peut plus faire l'objet d'un chèque en blanc. La Commission des provisions nucléaires pourra exercer un contrôle prudentiel sur la gestion financière de ces passifs. Monsieur Prévot, le Parlement a été choisi pour exercer ce contrôle. C'est une institution qui sera seule et indépendante pour vraiment garantir que l'argent pour cet héritage nucléaire soit suffisant.

16.03 Maxime Prévot (Les Engagés): Madame la ministre, je vais peut-être vous surprendre mais comme député, le fait que ce soit le Parlement qui soit votre organe de vigilance ne me rassure pas. Le Fonds de vieillissement avait aussi été créé pour pouvoir accompagner ces futures pensions. On n'allait pas y toucher. Quand il fut nécessaire, entre les partis de la majorité, de trouver 100 millions ici, 200 ailleurs, pour pouvoir combler les déficits, on s'est dit que ce n'était pas en prenant un petit peu que cela allait changer. Ensuite, d'exercice en exercice, ce Fonds a été complètement vidé de sa substance.

Excusez-nous, mais ce précédent nous amène à être particulièrement inquiets et circonspects puisqu'il suffira qu'une majorité parlementaire, à la demande et en bon soldat des arbitrages du kern, décide de puiser dedans pour que cela se fasse.

Vos garanties sont donc faibles et futiles, ce que je regrette étant donné que je vous rejoins sur l'objectif de s'assurer de la préservation de ces moyens pour le futur.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La **présidente**: Fin des questions orales.

Projets de loi et proposition de résolution

Wetsontwerpen en voorstel van resolutie

17 Demande d'avis du Conseil d'État
17 Verzoek om advies van de Raad van State

17.01 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, het wetsontwerp nr. 3607, dat wij daarstraks door de meerderheid op de agenda hebben zien plaatsen, houdt aardig wat nieuwe belastingen in. Dat betekent dat daarover niet omzichtig genoeg en niet stevig genoeg kan worden gedebatteerd, maar ook dat we, waar mogelijk, zoveel mogelijk informatie moeten trachten in te winnen. Wij hebben amendementen ingediend. Dan is de Raad van State toch wel een instelling die we daarover graag een oordeel zouden willen laten vellen. Mijn vraag is dus om die amendementen aan de Raad van State voor te leggen.

17.02 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, je rappelle que ce projet de loi portant des dispositions fiscales diverses concerne également une augmentation de taxes pour des ASBL qui ont des moyens limités mais dont les missions sont particulièrement essentielles pour la société. Nous considérons que ce projet porte un grand nombre de problèmes. En effet, il est d'abord injuste au regard des missions réalisées, mais aussi parce que certains secteurs en sont complètement exonérés alors que d'autres sont concernés par ces augmentations de taxes. Il y a deux poids et deux mesures. C'est injustifié parce qu'il s'agit du même type de missions réalisées pour la société.

Par ailleurs, il pose également un problème complémentaire sur lequel il est fondamental que le Conseil d'État se positionne. En effet, il touche le secteur de l'enseignement, alors même que le ministre des Finances avait garanti que l'enseignement serait totalement préservé de cette augmentation de taxes. À la lumière des différents documents reçus récemment, plus particulièrement du Katholiek Onderwijs Vlaanderen, et à la lumière de la confirmation du Secrétariat Général de l'Enseignement catholique du côté francophone, ce projet de loi comporte une discrimination importante au sein même du secteur de l'enseignement. En effet, l'enseignement libre est touché par une augmentation des taxes alors que l'enseignement officiel est totalement exonéré.

La question, pour le Conseil d'État, se pose, de savoir si l'article 24 de la Constitution sur la liberté d'enseignement, et plus particulièrement sur l'égalité des élèves, est bien totalement respecté. Il me semble que ce n'est absolument pas le cas. L'impact au niveau de la taxation de ces écoles est tout sauf négligeable. Ce que les écoles reçoivent par élève des Communautés, le fédéral le reprend. Cela va concerner un nombre non négligeable de subventions complémentaires qui seront reprises sous la forme de taxes par le gouvernement fédéral, par ce projet de loi.

Nous avons déposé une série d'amendements, à la fois sur l'enseignement mais également sur d'autres secteurs, notamment le secteur culturel et le secteur sportif ou les refuges pour animaux, autant d'ASBL qui ont des fonctions extrêmement importantes pour la société mais également dans des secteurs qui touchent l'éducation, nos jeunes, nos enfants.

Tout cela, madame la présidente, justifie l'envoi au Conseil d'État.

17.03 François De Smet (DéFI): Madame la présidente, pour des raisons similaires sur les secteurs d'activité – je ne vais donc pas répéter tout ce que Mme Fonck a dit –, nous avons nous-mêmes déposé des amendements dont nous souhaitons le renvoi au Conseil d'État.

La **présidente**: Pas d'autre demande de prise de parole? (*Non*)

Dans ce cas je demande que se lèvent ceux qui soutiennent la demande d'envoi des amendements au Conseil d'État pour avis.

*Au moins 50 membres soutiennent la demande d'avis au Conseil d'État.
Ten minste 50 leden steunen het verzoek om advies van de Raad van State.*

En conséquence, la présidente demandera l'avis du Conseil d'État en application de l'article 98, § 3, du Règlement.

Bijgevolg zal de voorzitter het advies van de Raad van State vragen met toepassing van artikel 98, § 3, van het Reglement.

Les amendements n°s 25 à 35 seront envoyés au Conseil d'État pour avis.

De amendementen nrs. 25 tot 35 zullen voor advies naar de Raad van State worden verzonden.

17.04 Servais Verherstraeten (cd&v): Ik neem akte van de steun van meer dan 50 leden voor de overzending voor advies van de amendementen naar de Raad van State. Maar zoals de collega's weten, bevat dit wetsontwerp bepaalde fiscale bepalingen en maatregelen die voor het eind van het jaar in het *Belgisch Staatsblad* gepubliceerd zouden moeten zijn, en dit met het oog op de grondwettelijk gewaarborgde niet-retroactiviteit in fiscale zaken. In die zin lijkt het mij dan goed een spoedeisend advies te vragen.

De **voorzitster**: Dank u wel, mijnheer Verherstraeten.

17.05 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, nous ne prenons pas la majorité par surprise! Nous discutons de ce projet de loi depuis plusieurs semaines. Nous avons attiré et ré-attiré son attention sur la géométrie variable entre les secteurs et au sein des secteurs (ce dont je peux vous donner encore d'autres exemples) après réexamen de ce texte.

La majorité est donc bien au courant. Invoquer l'urgence et donc empêcher – car c'est de cela qu'il s'agit – le Conseil d'État de faire un travail minutieux quant aux discriminations et au non-respect de certaines dispositions de la Constitution en faisant une manœuvre à la va-vite, en imposant donc une urgence au Conseil d'État qui ne lui permettra pas d'être attentif, n'est pas correct.

L'argument invoqué aujourd'hui, alors que voilà des semaines que tous les signaux sont lancés, pour tenter de construire avec la majorité un minimum d'ouverture, de correction des textes, alors que des amendements ont été déposés depuis plusieurs semaines, franchement, madame la présidente, cela ne va pas!

J'ose espérer que vous aurez à cœur de veiller à ce que le Conseil d'État puisse travailler dans des conditions optimales pour effectuer une analyse correcte de ce dossier mais aussi par rapport à la réalité de terrain, compte tenu du fait que ce sont des secteurs essentiels sur le plan sociétal qui sont directement concernés par cette augmentation des taxes.

17.06 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Madame la présidente, je soutiens la prise de position de ma collègue d'autant que nous avons dit, dès le départ, à la majorité que si elle veut éviter des problèmes sur les autres points de ce projet de loi, il suffisait de retirer ce chapitre qui pose problème.

Il y avait une issue très simple pour résoudre le problème de l'urgence: retirer ce chapitre. On les a invités à le faire mais ils se sont obstinés et aujourd'hui, il serait malvenu d'invoquer l'urgence pour cette demande à l'attention du Conseil d'État.

La **présidente**: Ceci clôture le point. Envoi au Conseil d'État des 11 amendements, dont cinq de Mme Fonck, deux de la N-VA et quatre de M. De Smet.

17.07 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, nous sommes donc bien d'accord sur le fait qu'il ne s'agit pas, par une pirouette après la séance plénière, de suivre la demande d'un membre de la majorité pour ce qui concerne le délai de consultation du Conseil d'État. Il faut un délai en bonne et due forme qui permette au Conseil d'État un travail attentif.

Sommes-nous bien d'accord là-dessus?

(...): (...)

La **présidente**: Non, c'est une prérogative de la présidence. C'est ainsi dans le Règlement.

Nous venons de constater qu'il y a un soutien suffisant de 50 membres pour l'envoi au Conseil d'État. Ce sera donc envoyé au Conseil d'État. S'agissant de demander l'urgence ou pas au Conseil d'État, c'est une prérogative présidentielle, comme le Règlement l'indique.

17.08 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitster, het is uw prerogatief, maar niet uw plicht. Dat betekent dat u kunt gebruikmaken van uw prerogatief om een ernstige behandeling te vragen aan de Raad

van State en niet een behandeling binnen de beknoptheid van de vijf dagen die zouden kunnen worden gevraagd. Ik reken erop dat u uw prerogatief zult gebruiken om de Raad van State voldoende tijd te geven om een ernstig oordeel te vellen over de ingediende amendementen. Gebruik het prerogatief op een wijze die het algemeen belang dient en niet alleen dat van de meerderheid.

17.09 Barbara Pas (VB): Mevrouw de voorzitter, wij hebben vandaag al drie zaken meegemaakt. Ten eerste, als de voltallige oppositie vraagt om de agenda te wijzigen, gebruikt u uw prerogatief niet. Ten tweede, als de meerderheid, die hier amper aanwezig is, vraagt om uw prerogatief te gebruiken om iets met urgentie naar de Raad van State te verzenden, gebruikt u het wel. Ten derde, als er vragen aan de agenda staan die helemaal niet aan de agenda hadden mogen staan omdat er geen nieuw element was en de discussie al in de commissie werd gevoerd, dan zegt u de vraag te laten doorgaan omdat er niet werd geprotesteerd. Met andere woorden, anderen moeten uw werk doen.

Als we volgende week wat nachtvergaderingen achter de rug hebben en u naar goede kerstgewoonte een woordje wilt richten aan deze Kamer om haar te feliciteren met de goede werking, bespaar ons dan die toespraak dat u een objectieve Kamervoorzitster bent die boven meerderheid en oppositie staat, want u hebt deze week alweer bewezen dat u alleen de meerderheid dient.

La **présidente**: Soyons sérieux! Je n'ai pas le droit de modifier seule l'agenda. Vous le savez. Vous tentez de faire croire le contraire. Ce n'est pas correct à l'égard du fonctionnement de ce Parlement. Il y a des règles et nous nous en tenons aux règles. J'ai à mes côtés, je pense, un greffier ainsi qu'une administration qui veillent au respect de ces règles.

17.10 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Madame la présidente, vous avez dit que c'est votre prérogative de demander l'urgence.

Pouvez-vous nous dire si, oui ou non, vous allez demander l'urgence?

La **présidente**: Et c'est également ma prérogative de vous répondre oui ou non. Je passe maintenant à l'ordre du jour.

17.11 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Vous êtes la présidente de tout le Parlement normalement.

La **présidente**: Exactement!

17.12 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Pas uniquement de la majorité! Et vous avez aussi un devoir de transparence, madame la présidente.

La **présidente**: Avoir la prérogative, c'est avoir le choix, madame Merckx. J'entends. J'ai entendu les expressions des uns et des autres et je ferai mon choix. Peut-on passer à l'ordre du jour puisque, de toute façon, vous ne me convaincrez pas. Point!

Si vous le souhaitez, je suspends la séance. Je dois quand même aller voter. Je rappelle à ceux qui ne l'auraient pas encore fait qu'un vote est ouvert.

17.13 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, si le Règlement vous permet de décider ce que vous voulez, vous pouvez donc faire le choix et assumer ce choix, par rapport aux enjeux qu'on vient de rappeler voici quelques instants, de demander un avis du Conseil d'État non pas à la va-vite en lui imposant un travail en cinq jours.

Ce n'est pas parce qu'un membre de la majorité gouvernementale vous a demandé de faire une consultation du Conseil en cinq jours que vous êtes obligée de le faire!

La **présidente**: Madame Fonck, on a bien compris! Les choses sont très claires.

17.14 Catherine Fonck (Les Engagés): Donc, vous porterez la responsabilité...

La **présidente**: Si vous souhaitez continuer sur ce point, je suspends la séance. Je veux revenir à l'ordre du

jour.

17.15 Catherine Fonck (Les Engagés): Vous porterez la responsabilité sur ce dossier si la consultation est sollicitée en cinq jours.

La **présidente**: Bien sûr, faites-moi porter toute la responsabilité de ce dossier! (*Tumulte*)

Cela suffit! Je clos la discussion sur ce thème. (*Protestations sur les bancs de l'opposition*)

Si vous continuez ainsi, je suspens la séance.

La séance est suspendue.
De vergadering is geschorst.

*La séance est suspendue à 17 h 01.
De vergadering wordt geschorst om 17.01 uur.*

*La séance est reprise à 17 h 28.
De vergadering wordt hervat om 17.28 uur.*

La séance est reprise.
De vergadering is hervat.

17.16 Sander Loones (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik wil graag even terugkomen op de procedurekwestie over het spoedeisend advies over de amendementen dat wordt gevraagd aan de Raad van State, waarvoor u gebruikmaakt van uw prerogatief.

Ik heb daarover een factuele procedurevraag. Artikel 98.2 van het Kamerreglement geeft u inderdaad de bevoegdheid om dat te doen. Het kan ook worden gevraagd door een aantal leden – 30 of 50 leden –, maar volgens artikel 98 moet u het verzoek om spoedbehandeling "met bijzondere redenen omkleden".

Wat zijn volgens u de bijzondere redenen om dat te doen? Ik vraag dat niet aan leden uit de zaal of de oppositie, ik stel de vraag rechtstreeks aan u, mevrouw de voorzitter, omdat u gebruikmaakt van uw prerogatief.

17.17 Servais Verherstraeten (cd&v): Mijnheer Loones, ik stel vast dat u vraagt naar open deuren. De argumentatie is overduidelijk. Ik heb ze u daarnet gegeven. U kent die argumentatie, u negeert ze alleen. De niet-retroactiviteit inzake fiscale bepalingen verplicht publicatie in het *Belgisch Staatsblad* voor 31 december. Dat is de argumentatie en die kent u zelf ook. U vraagt naar datgene wat u weet.

17.18 Barbara Pas (VB): Mevrouw de voorzitter, de vraag naar úw argumentatie is meer dan terecht, want collega Verherstraeten gaat er blijkbaar van uit dat de meerderheidsargumentatie automatisch de argumentatie van de Kamervoorzitter is. Laat dat nu net onze kritiek daarnet geweest zijn: u gedraagt zich als een voorzitter van de meerderheid. Daarom horen wij graag úw argumentatie. Wij gaan er niet van uit dat dit automatisch dezelfde argumentatie is als die van iemand van de meerderheid.

De **voorzitter**: Het zou natuurlijk beter zijn als ik de voorzitter was van de minderheid, mevrouw Pas. Dat is ook niet het geval. Ik ben voorzitter van de meerderheid noch van de minderheid. Ik ben de voorzitter van 150 leden.

Ik stel voor om over te gaan tot de orde van de dag.

17.19 Sander Loones (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik vraag u gewoon om met toepassing van artikel 98.2 van het Kamerreglement aan te geven wat voor u de argumentatie is om de spoedbehandeling te vragen. U moet dat volgens het Reglement met bijzondere redenen omkleden. Ik vraag dit niet aan de leden, ik vraag het gewoon aan u, als voorzitter van het Parlement.

De **voorzitter**: Dat moet niet gebeuren in de plenaire zitting.

17.20 Sander Loones (N-VA): Dat kan uw antwoord zijn.

17.21 Ahmed Laaouej (PS): Je m'adresse à la N-VA.

Je ne vous ai pas vus, à l'époque où M. Bracke était au perchoir, lui demander de motiver l'urgence. Jamais! Et cela n'est pas arrivé une, deux ou trois fois, le nombre de fois où M. Bracke était au perchoir et où l'on sommait de motiver. Ce sont ses prérogatives et la présidente motivera au moment de l'envoi.

M. Verherstraeten l'a dit je ne sais combien de fois, ce sont des lois fiscales qui n'ont pas vocation à être rétroactives et, dès lors, l'urgence va de soi.

Vous souhaitez entendre la présidente dire que cela va de soi parce que ce sont des lois fiscales? Elle le dira mais à l'époque où M. Bracke était au perchoir, jamais vous ne le lui avez demandé! Vous n'êtes pas cohérents. Vous faites de l'obstruction parlementaire! C'est de l'obstruction parlementaire. Vous n'êtes pas dans un processus démocratique. On l'a dit vingt fois! (*Brouhaha*)

La **présidente**: Je vous remercie. Je souhaite revenir à l'ordre du jour et poursuivre. (*Brouhaha*)

17.22 Sander Loones (N-VA): (...)

La **présidente**: Le Règlement ne stipule pas qu'il faut motiver devant la plénière les raisons pour lesquelles la présidente déciderait ou non de l'envoyer avec urgence au Conseil d'État. Ce n'est pas ce que dit le Règlement! Vous tentez de le tordre. L'expertise qui est la vôtre est très subtile, monsieur Loones ou d'autres, mais cela ne marche pas. La motivation figurera éventuellement, si je le décide, dans la lettre au Conseil d'État. C'est ainsi que cela se fait.

La discussion sur le renvoi des amendements au texte n° 3607 est clôturée.

18 Projet de loi concernant l'octroi des décorations du travail, des plaquettes d'hommage et des décorations spéciales des Unions professionnelles (3608/1-3)

18 Wetsontwerp betreffende de toekenning van de eretekens van de arbeid, de huldepenningen en de bijzondere Beroepsverenigingseretekens (3608/1-3)

Discussion générale Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Mme Reuter, rapporteur, renvoie au rapport écrit.

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(3608/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3608/1)**

Le projet de loi compte 12 articles.
Het wetsontwerp telt 12 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 12 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 12 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

19 **Projet de loi portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues d'une fusion, d'une scission ou d'une transformation transfrontalières (3654/1-3)**

19 **Wetsontwerp houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in vennootschappen ontstaan uit een grensoverschrijdende fusie, splitsing of omzetting (3654/1-3)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Vanrobaeys, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

19.01 **Hans Verreyt** (VB): De opening van de grenzen voor personen in de Europese Unie kent heel wat negatieve gevolgen voor onze bevolking. Dat kan ook het geval zijn voor werknemers bij de opening van de grenzen voor bedrijven, want daarmee wordt de deur opengezet voor grensoverschrijdende fusies, splitsingen en overnames, terwijl de werknemers minder sociale rechten genieten in de ene lidstaat dan in de andere. Dat is in de West-Europese landen met hun open economie bijna onvermijdelijk.

Onderhavig wetsontwerp strekt ertoe de Europese richtlijn ter bescherming van de werknemersrechten in een dergelijke hypothese om te zetten, maar we moeten erover waken dat de zaken hierdoor niet nog ingewikkelder worden. De complexiteit van de regels kan gevoelige economische operaties onnodig vertragen of zelfs verhinderen, wat voor niemand goed is. Als een bedrijf uit economische noodzaak moet herstructureren, heeft het op middellange tot lange termijn weinig zin om dat proces te vertragen. Dat zou bovendien de concurrentiepositie van dat bedrijf aantasten, waardoor het failliet kan gaan, en dat is noch voor de werknemers, noch voor de werkgever een goede zaak. Dan zijn werknemers hun job kwijt en genieten ze helemaal geen arbeidsvoorwaarden meer.

Het Vlaams Belang staat achter economische samenwerking, ook op Europees niveau. Die heeft de welvaart van Vlaanderen als een regio met weinig grondstoffen, die gericht is op kennis en import en export, enorm doen toenemen. Het Vlaams Belang pleit voor het Rijnlandmodel, een vrije markt met sociale correcties. Die correcties worden onder meer bereikt door echt sociaal overleg. Het wetsontwerp hinkt echter op twee benen. Om die reden zullen we ons straks onthouden.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.

(Rgt 85, 4) **(3654/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3654/1)**

Le projet de loi compte 20 articles.

Het wetsontwerp telt 20 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 20 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 20 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

20 Proposition de résolution visant à assurer une meilleure protection aux travailleurs des missions et représentations diplomatiques situées en Belgique (2956/1-4)

20 Voorstel van resolutie over een betere bescherming van de werknemers van de diplomatieke zendingen en vertegenwoordigingen in België (2956/1-4)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Catherine Fonck.

Discussion

Bespreking

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2956/4)**

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking (Rgt 85, 4) **(2956/4)**

La discussion est ouverte.

De bespreking is geopend.

Mmes Muylle et Thémont, rapporteurs, renvoient au rapport écrit.

20.01 Sophie Thémont (PS): Madame la présidente, chers collègues, les socialistes ont dans leur ADN le soutien aux droits des travailleurs, notamment les plus fragiles d'entre eux. Malgré un important travail mené par les organisations syndicales et la Commission des bons offices qui parviennent à apporter une solution dans un bon nombre de dossiers, les tribunaux sont encore fréquemment saisis parce que les employeurs refusent l'application de la loi belge.

Lorsqu'une décision judiciaire donne raison aux travailleurs, certaines missions diplomatiques refusent d'appliquer la décision de justice sous couvert d'immunité diplomatique. Elles restent hors-la-loi. Comme le CNT l'explique dans son avis, rien n'empêche les missions et les représentations diplomatiques d'exécuter volontairement les décisions judiciaires belges; ce que l'on pourrait attendre des missions diplomatiques, vu le rôle qu'elles jouent dans la création du droit international et notamment au niveau de l'OIT. De plus, l'immunité et l'inviolabilité diplomatique mentionnées dans la Convention de Vienne ne s'appliquent qu'aux tâches d'une mission diplomatique qui sont explicitement citées. Les autres tâches d'une mission diplomatique n'y sont pas soumises. Par exemple, le fait d'agir en qualité d'employeur d'un personnel recruté localement ne relève pas de la Convention de Vienne. C'est donc la législation sociale belge qui s'applique dans ces cas. Par ailleurs, l'article 41 de la Convention de Vienne prévoit que les personnes bénéficiant de l'immunité diplomatique ont le devoir de respecter la législation locale. Autrement dit, l'immunité diplomatique en vertu de la Convention de Vienne n'est pas une carte blanche permettant de ne pas respecter la législation locale. Il est donc temps d'agir de façon plus forte, notamment en renforçant les mesures de pression dont nous savons qu'elles sont souvent les plus efficaces. C'est la raison pour laquelle nous soutiendrons cette résolution.

20.02 Christophe Bombled (MR): Chers collègues, je me réjouis de voir cette résolution aboutir après une

année de discussion. Comme vous le savez, notre pays occupe une place centrale et prépondérante sur la scène internationale. Nous accueillons, et nous en sommes fiers, l'Union européenne, l'OTAN et plus de 40 organisations internationales et autres postes consulaires s'accompagnant de représentations diplomatiques accréditées. Trois cents missions diplomatiques ou délégations permanentes sont dénombrées et plus de 8 000 personnes travaillent pour elles.

Au fil des années, différentes législations sont venues compléter notre arsenal légistique pour renforcer la protection de ces travailleurs quelque peu différents. Je pense à la loi Epis, aux différentes commissions paritaires ou conventions collectives de travail qui les concernent particulièrement ou encore à la Commission des bons offices créée en 2013. Certes, et il faut le reconnaître aussi, si dans la très grande majorité des cas le bien-être et les droits des travailleurs des représentations diplomatiques sont assurés, il arrive encore que les lois belges ne soient pas appliquées.

En effet, se retranchant derrière leur statut diplomatique, certaines ambassades ou autres délégations permanentes se refusent à exécuter les jugements rendus par la justice de notre pays. Nous ne pouvons pas laisser perdurer ces abus sans réagir et sans sanctionner. Le texte qui vous est soumis aujourd'hui émane de notre collègue Catherine Fonck. Je la remercie d'avoir initié le débat en déposant cette résolution. Elle a fait preuve, disons-le, d'une grande patience avant que son texte ne puisse vous être présenté. Des remerciements, également, à l'égard de mes collègues de la Vivaldi. Nous avons tous fait preuve de résilience pour parvenir au consensus que nous vous soumettons aujourd'hui. Des remerciements profonds également à l'égard du cabinet des Affaires étrangères qui a tout mis en œuvre afin de nous aider dans la rédaction de la résolution dans une version qui permette à la fois d'aider les travailleurs victimes dans les représentations diplomatiques tout en respectant les conventions internationales qui font autorité et les relations diplomatiques qui existent entre la Belgique et de nombreux États.

Comme vous l'aurez compris, il s'agit de protéger au mieux les intérêts des travailleurs des missions diplomatiques. Dans un État de droit, il ne peut en être autrement. Eu égard au soutien déjà reçu en commission des Affaires sociales, je suis convaincu que vous voterez en faveur de cette résolution lors de cette séance.

Je vous remercie.

20.03 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, je remercie les différents collègues de la majorité et de l'opposition.

Il est ici question d'une situation profondément préoccupante pour les personnes concernées, et pas uniquement en Belgique – mais que l'on observe quand même tout particulièrement à Bruxelles. La capitale de notre beau pays est aussi le siège d'organisations internationales – l'Union européenne, l'OTAN, plus de 40 organisations intergouvernementales (Eurocontrol, Organisation mondiale des douanes, etc.) – et de nombreuses représentations diplomatiques. De la sorte, Bruxelles a reçu le titre de "capitale diplomatique du monde". Il est vrai que ce n'est ni à Washington, ni à New York, non plus qu'à Paris, Genève ou encore Londres, mais bien à Bruxelles, que l'on rencontre le plus grand nombre de diplomates, de missions et de représentations diplomatiques.

En Belgique, on estime le nombre de missions diplomatiques et de postes consulaires à 303, occupant plus de 10 000 personnes. C'est évidemment une magnifique opportunité pour notre pays et pour notre économie, mais cette réalité s'accompagne aussi de réalités que nous devons assumer. Mes collègues viennent de rappeler la loi EPIS, mais également la Commission des bons offices. Néanmoins, malgré ces mesures, on se rend compte que des situations totalement inacceptables perdurent. Une récente étude menée par l'Intersyndicale des travailleurs locaux des missions diplomatiques a même révélé des statistiques alarmantes: près de la moitié des employés ne reçoivent pas de remboursement pour leurs frais de transport, 37 % ne bénéficient pas d'une indexation de salaire appropriée, 8 % ne sont pas rémunérés conformément au barème établi. Ce ne sont pas seulement des statistiques, mais également des vies humaines et des familles affectées par l'injustice et le non-respect de la législation belge.

C'est, par exemple, cette nettoyeuse dans une ambassade qui n'a jamais été déclarée à l'ONSS et qui a donc perdu des droits acquis durant de nombreuses années. C'est également ce chauffeur qui travaille 80 heures par semaine et qui ne peut pas les récupérer. C'est aussi cette travailleuse qui a obtenu un jugement pour un

licenciement abusif et qui ne peut pas faire exécuter cette décision de justice.

Le conflit entre nos lois nationales et l'immunité diplomatique a créé un vide juridique exploité par certaines ambassades. Ces dernières, s'abritant derrière leur statut d'immunité, ne respectent pas les décisions de notre justice.

Actuellement, douze jugements d'un montant total de 565 605 euros bruts restent impayés, ce qui représente une violation flagrante de nos principes de droit. Il s'agit évidemment seulement de la pointe de l'iceberg.

Certes, j'ai pris l'initiative de cette résolution qui sera – je l'espère – adoptée aujourd'hui, avec une série de mesures très concrètes que je ne répèterai pas ici. Il est vrai que ce texte est important mais aussi délicat. S'il est approuvé ici, c'est aussi grâce à la bonne collaboration entre la majorité et l'opposition dans cette proposition de résolution. Ce n'est pas souvent le cas, raison de plus pour le souligner. Je trouve que ce travail commun peut démontrer aussi notre engagement envers la justice et l'équité pour tous les travailleurs sur notre sol sans exception. Je voudrais donc remercier l'ensemble des partis qui s'y sont joints et qui s'y joindront encore ce soir.

Je voudrais enfin remercier tous les travailleurs et les militants syndicaux avec qui j'ai pu travailler main dans la main pour faire concrètement avancer la situation de milliers de travailleurs demain. J'ose espérer qu'il y aura une traduction effective et une concrétisation au niveau des engagements que nous allons prendre aujourd'hui dans l'intérêt de ces travailleurs, de la justice et de l'équité et du respect de notre droit. Il ne peut être question d'avoir des dérogations qui ne sont pas conformes, qui ne sont pas justes et qui ne sont pas légales.

La **présidente**: Merci, madame Fonck.

On me demande de rappeler que le vote sur la naturalisation est ouvert pour ceux qui auraient oublié d'aller voter.

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion est close.

De bespreking is gesloten.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Le vote sur la proposition aura lieu ultérieurement.

De stemming over het voorstel zal later plaatsvinden.

21 **Projet de loi portant dispositions diverses en matière civile et judiciaire (3552/1-7)**

21 **Wetsontwerp houdende diverse bepalingen in burgerlijke en gerechtelijke zaken (3552/1-7)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

De dames Gabriëls en Hugon, rapporteurs, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles
Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(3552/7)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3552/7)**

Le projet de loi compte 92 articles.
Het wetsontwerp telt 92 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 92 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 92 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

[22] Projet de loi portant dispositions en matière de digitalisation de la justice et dispositions diverses I (3679/1-5)

[22] Wetsontwerp houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen I (3679/1-5)

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Dillen, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles
Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(3679/5)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3679/5)**

Le projet de loi compte 53 articles.
Het wetsontwerp telt 53 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 53 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 53 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

23 **Projet de loi modifiant la loi du 3 décembre 2017 portant création de l'Autorité de protection des données (2793/1-24)**

23 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (2793/1-24)**

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

De heren D'Haese, Van Hecke en Vajda, rapporteurs, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

23.01 **Christoph D'Haese (N-VA):** Mijnheer de staatssecretaris, wij zijn blij dat u vandaag in ons midden bent. Ik heb goed, bijzonder goed, nieuws voor u: wij zullen geen verzending naar de Raad van State vragen! (*Applaus*)

U applaudisseert voor uzelf. Dat vind ik heel goed. U applaudisseert volledig voor uzelf.

Buiten goed nieuws heb ik ook zes ontgoochelingen meegebracht.

Ik zal beginnen met de eerste ontgoocheling: het unieke parlementaire parcours dat u hebt afgelegd met dit dossier. Wij weten dat de privacywet veranderd is in 2018. In de wijziging stond ingeschreven dat er geëvalueerd moest worden in de loop van 2021. Er is een evaluatierapport van de experts gekomen op 9 november 2021 en een audit op 31 mei 2021. Kan het actueler?

Toen hebt u meer dan een jaar de tijd gehad om aan de slag te gaan met wat die experts u gezegd hebben en met wat de audit van het Rekenhof u aangeleverd heeft. U hebt daar een jaar de tijd voor genomen en toen bent u naar de plenaire vergadering gekomen. U hebt toen de urgentie gevraagd. Vrij uniek was dat. U vroeg dus de urgentie. U hebt een eerste ontwerp tekst gemaakt. De peper en het zout van de Raad van State konden uw soepje wel op smaak brengen. Er was een redelijk gepeperde kritiek, maar u hebt die eigenlijk terzijde geschoven.

Wij hebben ons in de commissie voor Justitie in verschrikkelijk veel bochten moeten wringen om van het gedrocht, waarvan de urgentie was aangenomen, in eer en geweten toch nog iets legistiek fatsoenlijks te maken.

Wij hebben heel wat opmerkingen ontvangen en suggesties met tekstverbeteringen, in diverse adviezen. Ik heb u toen gevraagd om hoorzittingen te organiseren. Er wordt vaak gezegd dat de oppositie misbruik maakt van die hoorzittingen. Maar dat was allemaal niet nodig. Dat werd geweigerd door de meerderheid, die u straks hopelijk zal steunen.

Wij hebben gewerkt. Wij hebben hard gewerkt. Wij hebben 71 amendementen naar voren gebracht. De wetgevingstechnische nota van de juridische dienst, waarvoor ik hen nog eens wil danken, bevestigde een aantal van die opmerkingen en stipte onder andere de in juridisch en politiek opzicht vrij problematische overgangsregeling aan. In zo'n wetgeving zijn de overgangsbepalingen natuurlijk redelijk decisief. Het ging dan vooral over de verschillende mandaten bij de GBA.

Mijnheer de staatssecretaris, toen u er niet bij was hebben wij urenlang hoorzittingen georganiseerd met de leden van het directiecomité van de GBA. Ik hoop dat u dat niet vergeten bent. Dat had meer weg van een strafrechtelijke kwalificatie, waarbij een aantal commissieleden in gijzeling werd genomen. Maar wij hebben het gedaan. Alsof dat nog niet voldoende was, heeft de Conferentie van voorzitters u een verduidelijkende nota gevraagd. Ook in tweede lezing in de commissie bleef de meerderheid doof voor de terechte kritieken. U hebt geen rekening gehouden met de wetgevingstechnische nota.

U bleef volharden in de boosheid. En het unieke van dat parcours is het volgende. Ik voelde mij er na verloop van tijd een beetje beschaamd voor. Wij zijn vijf keer naar de Raad van State moeten gaan. Ik denk niet dat

dit een normaal wetgevend parcours is. Dat is vrij uniek. De Raad van State stemde in met onze opmerkingen op de amendementen.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 18 oktober is het dan nog eens naar de commissie gestuurd. We hebben het op 26 oktober ook nog eens in de plenaire vergadering gekregen. Vorige week kon er dan niet over gestemd worden, maar goed. Ik denk dat ik u dus duidelijk maak dat wij mensen van bijzonder goede wil zijn en dat we er vandaag wel over zullen stemmen.

Ik zal u nu mijn tweede ontgoocheling vertellen. Mevrouw de voorzitter, het Reglement wordt hier vaak gehanteerd en geïnterpreteerd. Wij hebben drie keer een tweede lezing gevraagd. De vierde keer kon dat echter niet. Dat is dus een reglementaire tekortkoming, die misschien in de toekomst aangepast kan worden. Er moet immers altijd controle uitgevoerd kunnen worden door de commissie op het legistieke werk dat in de commissie gebeurt. Dit is dus een heel terechte democratische bezorgdheid.

We hebben en cours de route, mijnheer de staatssecretaris, een aantal keer een schrijven ontvangen van het directiecomité van de GBA. U herinnert zich dat ongetwijfeld. Daarin stond de hulpkreet om eindelijk extra mensen en middelen te voorzien opdat de GBA haar taken in het kader van de naleving van de AVG sinds 2016 naar behoren zou kunnen uitvoeren. Ze moesten het immers blijven doen met de mensen en middelen van de oude privacycommissie, die minder taken had.

Een jaar geleden werd er eindelijk een groeipad opgenomen in de begroting van de Kamer en dat is een goede zaak. Bij de brieven van het directiecomité werden ook vaak een aantal suggesties voor amendementen meegegeven die voor het directiecomité wenselijk waren. Uit die brieven blijkt dat u onvoldoende teruggekoppeld hebt met de mensen op het veld, die met deze wet aan de slag moeten gaan. Dat is een fundamentele kritiek. Zij zouden immers partners moeten zijn in uw beleidsdomein, maar u hebt onvoldoende geluisterd naar de opmerking die deze mensen te goeder trouw gegeven hebben en dat is ronduit spijtig. Er werd dus onvoldoende overleg gepleegd en de brieven objectiveren dat zeer duidelijk.

Laat ons echter eens tot de inhoud komen; alles wat ik tot nu toe gezegd heb is immers voor de geschiedenisboeken. Dat is allemaal goed en wel, maar welke wet stemmen we vandaag eigenlijk? Welke wettekst ligt hier ter stemming voor vandaag? Op juridisch vlak is hij een draak, een papieren tijger. Ik zal dat proberen te objectiveren aan de hand van vier andere ontgoochelingen.

Ten derde zijn wij teleurgesteld over de vervanging van de externe leden door externe deskundigen. Terwijl de geschillenkamer zes externe leden telt, kunnen de externe deskundigen niet meestemmen. We nemen nota van de motivatie van de gemaakte keuze, namelijk dat zo de onafhankelijkheid van de autoriteit zou worden versterkt. Onze fractie ziet evenwel bijzondere voordelen in de collegiale opstelling van adviezen en het collegiaal nemen van beslissingen. Dat kan volgens ons de onafhankelijkheid versterken. U kunt dat vergelijken met een rechtscollege met een alleen zetelende rechter of met drie zetelende rechters. Als u met drie rechters in collegialiteit tot een besluit komt, is dat een sterkere besluitvorming. Dat kan de onafhankelijkheid in globo zeker dienen.

We hebben de indruk dat u de botte bijl hebt gehanteerd en een ledemaat, in casu de geschillenkamer van de autoriteit, hebt afgehakt in plaats van dat u de onafhankelijkheid van het ledemaat zo goed mogelijk hebt hersteld.

Onze vierde teleurstelling heeft te maken met de bepalingen die gelinkt zijn aan artikel 18 van de dataretentiewet. De GBA zal moeten oordelen over de vrijgave van metagegevens in niet-strafrechtelijke dossiers aan overheidsadministraties, want er zijn inderdaad naast heel wat strafrechtelijke dossiers ook niet-strafrechtelijke dossiers en dat wordt al eens vergeten. Dat is een belangrijk discussiepunt. De vrijgave van data in niet-strafrechtelijke dossiers zet, volgens ons, samen met de vorig jaar aangenomen dataretentiewet de deur open naar een ongebreidelde ontsluiting van persoonsgegevens op vraag van administraties, wanneer die bijvoorbeeld administratieve boetes willen opleggen. Ik ben benieuwd naar uw inzicht ter zake. Is de voorgestelde regeling wel proportioneel? Wie van de meerderheid meent dat het recht op gegevensbescherming niet moet worden beschermd, heeft geen aandacht voor het feit dat 1984 gevaarlijk dichtbij komt.

Onze vijfde ontgoocheling heeft te maken met de heel vage bepaling in artikel 51. Dat schrijft de taalkeuze

voor van de partij in debatten bij de geschillenkamer. Daarbij wordt verwezen naar artikel 41 van de taalwet in bestuurszaken. Ik zal het hier niet te technisch maken en niet de heel uitvoerige discussie in de commissie overdoen. Wij menen dat de taalkeuze moet uitgaan van het territorialiteitsbeginsel en niet van het personaliteitsbeginsel. Een burger die bijvoorbeeld in het Vlaamse Gewest gedomicilieerd is in een gemeente zonder taalfaciliteiten en een klacht heeft ingediend tegen een onderneming in datzelfde gewest, mag niet kunnen aansturen op een procedure in het Frans.

Bovendien rijst de vraag wat men dan doet met dossiers waarin verschillende natuurlijke personen de procedure in een andere landstaal behandeld willen zien. Ik ben benieuwd naar uw antwoord. Hoe zult u dat oplossen, gelet op artikel 51?

Ten zesde, we blijven het jammer vinden dat de meerderheid heel wat suggesties voor amendementen met betrekking tot de procedure van de geschillenkamer, die brede consensus genieten in de geschillenkamer en het directiecomité van de GBA zelf, niet heeft meegenomen. Er zijn herhaaldelijk brieven gestuurd. Twee weken geleden was er nog een brief waarin een opsomming van een aantal verbeterpunten werd gemaakt. Ook de OVB hamerde in haar advies aan de Kamercommissie op het legaliteitsbeginsel ten opzichte van de procedureregels.

Het resultaat blijft dus onvolkomen, in juridisch opzicht een draak, een papieren tijger. De pijnpunten in de oorspronkelijke organieke wet van de GBA moesten worden weggewerkt. Overigens was er intussen ook een inbreukprocedure bij de Europese Commissie, wat toch niet min is.

Hoe dan ook, de GBA, waar de rust enigszins is weergekeerd, zal proberen te remediëren aan de wetgevingstekortkomingen door een sterk reglement van interne orde. Er ligt hier dus een tekst die duidelijk onvoldoende is en heel wat hiaten vertoont. Beter iets dan niets, maar u had iets wat juridisch-technisch schabouwelijk aaneenhangt eigenlijk volledig moeten herschrijven. U bent blijven volharden in de boosheid en hebt uw wil doorgedreven. Onze fractie zal zich dus onthouden.

Er is echter één zekerheid, mijnheer Michel. U, of uw opvolger, mag meteen beginnen aan een reparatiewet. Ik stel voor niet te veel tijd te verliezen, want u zult keihard geconfronteerd worden met rechtspraak en rechtsleer en u zult de ontgoochelingen die ik heb proberen te objectiveren in de praktijk ervaren. Als daar niet snel aan wordt geremedieerd, denk ik dat de rust en de sereniteit die we hebben kunnen terugbrengen in het directiecomité, waar het nu relatief kalm is, helemaal verloren zullen gaan.

Wij zullen ons onthouden en aan de slag gaan met de reparatie. Ik ben benieuwd hoe u de verschillende heel pijnlijke tekortkomingen die nog in de tekst zitten zult beargumenteren.

23.02 Katleen Bury (VB): Mevrouw de voorzitter, op de eerste ontgoocheling is de heer D'Haese uitgebreid ingegaan. Vijf keer werd het wetsontwerp verzonden naar de Raad van State. Er werd geen rekening gehouden met de juridisch-technische nota's.

Vandaag stellen wij ons de vraag of voldoende is tegemoetgekomen aan een aantal fundamentele opmerkingen die in amendementen werden gegoten.

Ten eerste, bij de budgettaire impact heeft het Rekenhof een heel aantal fundamentele opmerkingen geformuleerd. Wat is de budgettaire impact van het inschakelen van deskundigen en de vergoeding van die deskundigen? Die impact werd nog niet vastgelegd.

Ten tweede, wat is de financiële impact van de twee nieuwe opdrachten van de autorisatie- en adviesdienst?

Ten derde, de vergoedingen voor de verleende machtigingen en verstrekte adviezen zorgen voor bijkomende ontvangsten voor de GBA. Wordt dat berekend?

Ten vierde, het Rekenhof stelt ook de vraag of de jaarlijkse werklastmeting budgettaire gevolgen zal hebben.

Ten vijfde, de GBA kan zelf haar interne werking vastleggen en haar dotatie dienovereenkomstig aanpassen. Kan daarvan een raming worden gegeven? Dat wordt ook benadrukt door onze fractie en is voor ons onaanvaardbaar. De GBA moet kunnen werken binnen een vooraf vastgelegd budgettair kader zonder enige

mogelijkheid tot aanpassing.

Dat waren de vragen over het budget, waarop nooit een antwoord is gekomen en die nochtans heel fundamenteel zijn.

Er zijn ook nog de inhoudelijke problemen, waarvan de heer D'Haese er al enkele heeft aangehaald.

Een heikel punt is de nieuwe opdracht van de GBA en de autorisatie- en adviesdienst, zijnde het verlenen van machtigingen voor de toegang tot de metadata. Dat betreft de fameuze dataretentiewetgeving die daartussen komt gefietst.

Volgens het advies van de GBA zelf staat een en ander haaks op haar taken. Door de nieuwe bevoegdheid heeft de GBA een beslissingsrecht en wordt zij deels verantwoordelijk voor de machtigingen voor gegevensverwerking.

Wat gebeurt er als een burger zich bij de GBA beklagt over de verwerking van zijn gegevens, wanneer de GBA die machtiging zelf heeft verleend? Dan is de GBA partij en rechter. Dat kan toch niet? De burger zal geen geloof meer hechten aan de onpartijdigheid van de GBA. Waarom wordt die taak dan aan de GBA toevertrouwd?

Een volgende probleemstelling, die ook door mijn collega werd aangehaald, is de taalkeuze van de partijen voor de debatten in de geschillenkamer. Een burger die in een Vlaamse gemeente zonder taalfaciliteiten is gedomicilieerd, kan dus een procedure in het Frans opstarten tegen een bedrijf in datzelfde Vlaamse Gewest. Ons inziens hebt u dat met dit wetsontwerp mogelijk gemaakt. Graag kreeg ik meer verduidelijking hierover. Dit is voor onze fractie in elk geval niet aanvaardbaar.

Ook een zeer belangrijk punt is de inkrimping van de geschillenkamer van zes leden naar één lid. Daar is enorm veel over gepingpongd. De taalpariteit gaat hiermee op de schop. Het minimum van twee leden is ook strikt noodzakelijk voor onze fractie. Los van de taalpariteit houdt dit bovendien in dat maar één persoon de beslissingen neemt, wat een risico op willekeur inhoudt. Ook de aanwijzing van de voorzitter is onduidelijk wegens de zeer vage voorwaarden.

Een volgende punt, ook iets dat in de verschillende adviezen aan bod komt, is een gebrek aan bepalingen in het wetsontwerp betreffende de bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende overheden. In Vlaanderen bestaat er een tegenhanger van de GBA. We kunnen dus alleen maar concluderen dat een federale GBA overbodig is en de andere gemeenschappen ter zake hun verantwoordelijkheid moeten nemen en het voorbeeld van Vlaanderen moeten volgen.

Er is ook heel wat heen en weer gepingpongd over de slot- en overgangsbepalingen. Die overgangsregels gelden samen met de oude regels en kunnen voor verwarring zorgen. De vraag rijst nog steeds welke regels de bovenhand zullen halen bij het concurreren tegen elkaar. Ook hierover blijft grote onduidelijkheid bestaan en vragen wij toelichting.

Een volgend probleem zijn de twee scenario's inzake de taalpariteit. We hebben een mogelijkheid van een vervangingsprocedure die is beëindigd voor de inwerkingtreding van de wet en een na de inwerkingtreding. Hier is aan tegemoetgekomen na het gepingpong tussen Kamer en commissie. Ook daar willen wij de garantie dat de taalpariteit zal worden gerespecteerd. Kunt u daarover meer toelichting geven?

Tot slot kom ik tot het belangrijkste punt.

Wij stellen vast dat de Gegevensbeschermingsautoriteit als instituut niet alleen haar doel voorbijstreeft, maar daarenboven totaal uit haar rol valt. De GBA is een onafhankelijk orgaan dat erop toeziet dat de grondbeginselen van de bescherming van de persoonsgegevens correct wordt nageleefd. Dat is de missie van de GBA en dat staat zo trouwens ook verwoord op haar website. Helaas heeft diezelfde GBA de afgelopen maanden getoond dat ze weinig onafhankelijk is en dat ze zich graag laat inschakelen in een soort van heksenjacht tegen kritische stemmen in de samenleving. Ze laat zich graag inschakelen in een partijpolitieke strijd om vervelende oppositiepartijen doelbewust stokken in de wielen te steken, door te ageren tegen bepaalde online initiatieven vanuit de Vlaams-nationale oppositie, maar gelijkaardige initiatieven van het zogenaamde

middenveld, vanuit de sociaal-culturele wereld of vanuit de overheid welwillend te bejegenen. Zo bekend de GBA kleur. Dat soort van georkestreerde acties tegen kritische stemmen gebeurt in dit land al genoeg via politiek, via allerlei overgesubsidieerde instanties, via vzw's en via de pers. We hebben echt geen nood aan opnieuw een instelling om die waanzin nog wat verder te voeden. Ook dat is een reden waarom het Vlaams Belang tegen zal stemmen.

Enkel wanneer zal worden toegezien op de echte onafhankelijkheid van de Gegevensbeschermingsautoriteit, enkel wanneer de GBA zich zal bezighouden met haar kerntaak en enkel wanneer de communautaire mankementen worden weggewerkt, zullen wij onze houding tegenover de GBA herbekijken.

23.03 Philippe Goffin (MR): Madame la présidente, monsieur le secrétaire d'État, chers collègues, le projet que nous étudions aujourd'hui est la concrétisation des résultats de l'évaluation réalisée par vos services de la loi du 30 juillet 2018 relative à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement de leurs données à caractère personnel.

Comme M. D'Haese l'a signalé, il y a effectivement eu quelques allers-retours mais nous y sommes. C'est également une réponse aux recommandations du rapport établi par la Cour des comptes sur le fonctionnement de l'APD. Le rapport d'évaluation en sa recommandation n° 15 prônait une adaptation des axes suivants. D'abord, l'indépendance et la gouvernance de l'APD avec, comme guide, un rapport d'audit de la Cour des comptes, le plein exercice des compétences de protection de l'APD, l'efficacité procédurale et le fonctionnement de l'APD dans le cadre de ses missions légales. Le bénéfice d'une expertise sectorielle en son sein était également l'un des éléments de ces recommandations.

Monsieur le secrétaire d'État, je pense pouvoir dire que le projet que vous nous soumettez aujourd'hui rencontre ces objectifs. Vous me permettrez de reprendre trois axes principaux de la réforme, à savoir un meilleur fonctionnement, une meilleure indépendance et un meilleur pragmatisme. Je me permettrai, dès lors, d'isoler quelques éléments qui me paraissent essentiels à cet égard.

Tout d'abord, quant au fonctionnement de l'APD, le choix est fait de plus de collégialité. Différentes modifications permettent de répondre aux écueils mis en lumière par le rapport d'audit de la Cour des comptes.

D'une part, plus de fluidité est mise dans les différentes directions par le biais du comité de direction. Ce sera, par exemple, le comité de direction qui déterminera les lignes directrices de fonctionnement de chacun des services de l'APD. Il pourra discuter d'un dossier traité par une direction en ce qui concerne les aspects ayant un impact important ou transversal sur l'APD.

D'autre part, l'ensemble des directions seront dorénavant impliquées dans les décisions importantes comme, par exemple, celles liées à des achats stratégiques ou celles relatives au cadre du personnel sur la base d'une évaluation de la charge de travail. Ce ne sera plus le seul fait d'une seule personne mais de l'ensemble du comité de direction.

Je souligne que, dans le même ordre d'idée, j'ai soumis avec mes collègues plusieurs amendements dont un s'inscrivant précisément dans le sens que je viens de développer. L'un des sous-amendements émanait d'ailleurs de notre collègue D'Haese et de son groupe. L'un de ces amendements apporte plus de transparence dans le fonctionnement même de l'APD, en ce qu'il ajoute une disposition explicite sur l'organisation du comité de direction et les procès-verbaux qui en sont dressés. L'apport de plus de transparence encore me paraît comme allant définitivement dans la bonne direction.

Quant à la question du renforcement du pragmatisme de l'APD, demain, celle-ci sera épaulée par une réserve d'experts. L'évaluation avait en effet montré la nécessité d'avoir une autorité de contrôle consciente des besoins du terrain. Ces experts soutiendront l'APD dans son approche pluridisciplinaire de la protection des données qui, comme vous l'avez indiqué en commission, touche à peu près à tous les domaines dans la vie en société. Ces experts sont destinés à compléter l'expertise propre à l'APD qui existe en interne, et qui doit davantage être développée, dans la mesure où elle peut s'avérer nécessaire à l'accomplissement de ses tâches. Il n'est, dès lors, nullement question que l'APD se décharge de certaines tâches, mais bien de compléter l'expertise de l'APD afin de rendre celle-ci plus performante encore. C'est donc bien un rôle d'appui qui est confié à ces experts.

Une autre question importante a été soulevée: celle du raccourcissement des délais dans lesquels le service d'autorisation et d'avis devra dorénavant rendre ses avis. Ce nouveau délai avait suscité certaines craintes au sein de l'APD, notamment par rapport aux ressources humaines disponibles. Je sais, monsieur le secrétaire d'État, que vous avez œuvré pour qu'une réponse budgétaire soit apportée à cette crainte. Aujourd'hui, ce ne sont pas moins de 4 millions d'euros supplémentaires dont va bénéficier l'APD, afin de remplir ses missions correctement. Ces missions sont essentiellement requises dans un État de droit et méritent toute l'attention de notre Parlement.

En termes de pragmatisme, revenons aussi sur l'élargissement des conditions de recevabilité des plaintes pour le service de première ligne, qui permettra de désengorger la chambre contentieuse actuellement surchargée en raison de critères de recevabilité trop limités.

Pour ce qui est de la question de la transparence et de l'indépendance, je relève que le projet indique clairement que l'APD est la seule autorité compétente pour exercer les missions de contrôle et de respect de la mise en œuvre du RGPD. Cela a le mérite d'être clair.

Vous l'aurez compris, chers collègues, monsieur le secrétaire d'État: mon groupe soutiendra pleinement ce projet qui participe à une meilleure protection des données à caractère personnel de nos concitoyens, élément nécessaire voire indispensable dans une société d'aujourd'hui.

23.04 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Madame la présidente, chers collègues, revenons sur l'historique du projet de loi à l'examen. Il a fait de nombreux allers-retours entre le Parlement et le Conseil d'État. Notre position sur le projet a toujours été la même. Si on veut résoudre le problème de l'Autorité de protection des données (APD), il ne faut pas modifier la loi mais simplement appliquer la loi existante. C'est le fond du problème. À l'origine de toute cette affaire, ce ne sont pas des failles dans la loi que l'on trouve mais bien des illégalités, notamment la présence dans le comité de direction de l'APD de personnes se trouvant en conflit d'intérêts ou en incompatibilité légale. La loi actuelle permettait déjà d'éviter cette situation et de révoquer ces personnes mais cela n'a jamais été fait. C'est là qu'est le problème.

Ce problème, la majorité gouvernementale n'en a jamais pris conscience. Au contraire, elle a choisi de punir les lanceuses d'alerte plutôt que les personnes qui étaient réellement en tort dans le dossier. Pour finir, après de nombreux carrousels, la majorité a accepté de renvoyer ce projet de loi en commission. Elle a déposé quelques amendements qui reprenaient certains des amendements de l'opposition. Nous pensions donc qu'il y avait une dynamique positive dans le chef de la majorité qui allait écouter l'opposition et la société civile et revoir fondamentalement sa copie.

Il était d'autant plus important de se pencher à nouveau de façon complète sur le projet que l'APD elle-même nous a écrit peu avant la dernière réunion de commission. Elle a clairement indiqué que, malgré les amendements déposés par la majorité, le projet tel qu'il est rédigé aujourd'hui va nuire au fonctionnement de l'Autorité. C'est l'Autorité de protection des données qui le dit. Je vous donne quelques exemples, monsieur le secrétaire d'État. Il y a la question des délais, pour permettre à l'APD de rendre des avis qui, dans votre projet, seront déterminés par l'institution qui demande ces avis. Il me semblait indispensable d'avoir un débat à ce sujet quand on sait que l'APD n'a déjà pas aujourd'hui les moyens d'assurer la rédaction d'avis complets sur des projets et des propositions de loi et de décret. Nous recevons régulièrement des avis standards qui ne permettent pas d'avoir une bonne évaluation de ces textes.

Les délais actuels sont trop courts par rapport aux moyens dont dispose l'Autorité. Les raccourcir et les confier au bon vouloir du Parlement ou du gouvernement aggravera la situation.

L'APD nous demandait d'ancrer dans la loi les missions actuellement réalisées par le secrétariat général dans les faits, comme, par exemple, coordonner les réponses aux questions parlementaires qui parviennent à l'APD par l'intermédiaire des ministres. Elle demandait de renforcer les missions du Service de première ligne afin de favoriser la médiation dans certains dossiers – comme la Cour des comptes le recommandait –, ce qui permettrait d'alléger le travail de la Chambre contentieuse. Elle demandait également de prévoir la possibilité de remplacer le directeur du Service d'autorisation et d'avis en cas d'empêchement afin d'assurer la continuité du service. Comme l'a dit l'APD, ces quelques propositions ont un caractère surtout technique et ne changent pas le fond politique de la loi.

Par ailleurs, elle demandait à être auditionnée en commission pour défendre ses propositions et exposer ses problèmes. Il me semble que sa demande était tout à fait raisonnable.

Alors que ce projet était revenu en commission, on aurait pu en profiter pour recevoir l'APD, ce qui n'aurait pas duré bien longtemps et aurait permis l'amélioration du projet avec les personnes amenées à l'appliquer. La majorité a encore une fois refusé, se contentant d'un bref passage en commission histoire de dire "on y a été".

Nous ne pouvons pas adhérer à ce processus sur un thème aussi important que celui de la protection des données, surtout après tous les scandales qui ont eu lieu durant cette législature. On a eu des fuites de données, des conflits d'intérêts à l'APD, des incompatibilités légales, le licenciement d'une lanceuse d'alerte et la démission de la seconde lanceuse d'alerte. Le moins que l'on puisse dire est que la confiance est rompue.

Le gouvernement a largement démontré que nous ne pouvons pas lui faire confiance pour protéger nos données personnelles. Dans ces conditions, nous aurions attendu de la part du gouvernement un minimum d'humilité dans le cadre du travail parlementaire et qu'il accepte d'entendre la critique de l'Autorité qui sera amenée à subir les conséquences de cette loi.

Vous avez finalement choisi de passer, malgré tout, outre la demande de l'APD, fidèle à cette attitude qui vous caractérise depuis le début de cette saga de l'APD, ce qui ne rétablira pas la confiance, monsieur le secrétaire d'État!

Il y aura un vrai impact sur le travail de l'APD. Elle sera mise encore plus en difficulté. Au final, c'est le droit à la vie privée de tous les citoyens, que vous êtes censé garantir en tant que secrétaire d'État, qui en pâtira.

Monsieur le secrétaire d'État, chers collègues, nous ne soutiendrons pas ce projet de loi pour les raisons que je viens d'évoquer. Nous déplorons le manque d'écoute de la majorité vis-à-vis de l'APD. Cela n'aurait pas coûté grand-chose de l'entendre. Nous aurions peut-être eu un texte meilleur que celui-ci. L'arrogance de la Vivaldi continue au cours de cette législature.

Nous voterons contre ce projet.

23.05 Kris Verduyckt (Vooruit): Collega's, of het nu gaat over het filmen van werknemers, de cookies op een website of de wijze waarop de kerk met haar doopregister omgaat, in al die gevallen moeten de mensen kunnen rekenen op de overheid om hen te beschermen.

Ik meen dat er, ook in dit debat, over het belang van de Gegevensbeschermingsautoriteit weinig verschil van mening is in het Parlement. Ik meen dat iedereen hier wel beseft dat het voor de bescherming van onze privacy en van onze data, zeker in een wereld waarin wij voor een groot deel online leven en waarin onze data vaak de inzet zijn van een commerciële strijd en soms ook een voedingsbodem voor misbruik zijn, belangrijk is dat er een goed werkende autoriteit is die toeziet op die bescherming.

De Gegevensbeschermingsautoriteit werd jaren geleden opgericht op de structuren van de toenmalige privacycommissie, nog voor de GDPR-wetgeving op volle toeren kwam. Toen ik voor het eerst deelnam aan een bespreking over de huidige Gegevensbeschermingsautoriteit heb ik de toenmalige parlementaire discussies er eens op nagelezen. Ik kon toen, en kan vandaag nog steeds, eigenlijk alleen vaststellen dat de kritieken die toen geformuleerd werden nadien jammer genoeg werkelijkheid zijn geworden.

Samen met de collega's die al aan het woord waren, zijn wij er in de commissie dagenlang getuige van geweest hoe de verzuurde relatie tussen de verschillende directeurs leidde tot een problematische blokkering van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Dat had natuurlijk voor een stuk te maken met hun persoonlijkheden, maar het had ook te maken met een structuur die zo was opgebouwd dat accidenten moeilijk te vermijden waren. Het is uiteindelijk een verhaal geworden dat vooral verliezers heeft gekend: de betrokkenen zelf, maar ook de mensen die rekenden op een goed werkende Gegevensbeschermingsautoriteit.

Een hervorming was dus nodig. Wat vandaag voorligt, is zeker een goede stap. Belangrijk is een collegiale werking van het directiecomité, waarbij silowerking vermeden wordt; iets wat heel eigen was aan de werking in de afgelopen jaren. Ik zie in de teksten dat er nu duidelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden worden

afgebakend, waarbij de GBA in alle onafhankelijkheid kan werken en in consensus kan beslissen.

Onafhankelijk werken, mevrouw Bury, wil zeggen dat zo'n instelling beslissingen kan nemen die niet iedereen altijd zal smaken. De ene zijn belang is de andere zijn belang niet. Voor Vlaams Belang geldt blijkbaar dat onafhankelijkheid pas kan als de beslissingen in hun kraam passen. Van het voortdurende gedreig en dat ondertoonje van u en van uw partij, begin ik het stevig op mijn heupen te krijgen.

Er komt dus een aanpassing van de structuren en ook duidelijkheid over de zogenaamde onverenigbaarheden die ook heel vaak in het halfroond aan bod zijn gekomen. Die onverenigbaarheden gelden pas vanaf de eedaflegging. Dat is op zich ook logisch, zodat experts niet op voorhand voor afwegingen worden gesteld, maar zij wel zeker zijn wanneer zij benoemd worden. Ik hoop dat wij het er allemaal over eens zijn dat wij sterke mensen nodig hebben in de structuren, dus dat probleem moest van de baan. In de tekst staat ook dat er geen externe leden meer deel zullen uitmaken van het Kenniscentrum en de geschillenkamer, om elke discussie over onverenigbaarheden in de toekomst te vermijden.

Ik ga verder niet alle aanpassingen overlopen, want u kent allen de tekst, maar laat mij zeggen dat er voor Vooruit in de tekst voldoende garanties zitten om te besluiten dat de structuur er na deze hervorming beter zal uitzien dan voorheen. Wij hebben de hoop dat het ook beter zal werken, want daar gaat het over. Structuren en afspraken vormen de backbone van organisaties en moeten vooral het algemeen belang dienen. Daar rekenen mensen op. Als het ergens misloopt met hun privacy of met de bescherming van hun data, moeten zij kunnen rekenen op de overheid, in dit geval de Gegevensbeschermingsautoriteit, die het voor hen opneemt.

Daarom zullen wij straks onze steun voor deze tekst uitspreken.

23.06 Vanessa Matz (Les Engagés): Madame la présidente, monsieur le secrétaire d'État, chers collègues, depuis le début, alors qu'il devait mettre de l'ordre, ce projet est critiqué, amendé, remis, renvoyé au Conseil d'État. Bref, au lieu de remettre de l'ordre, il installe un parfait désordre.

Nous avons demandé avec insistance que des auditions soient organisées pour ouvrir un véritable débat sur cette nécessaire réforme de l'APD. Nous avons vécu très difficilement toute la procédure de révocation au cours des deux années précédentes. Par conséquent, un vrai débat était nécessaire, d'autant plus que la Commission européenne avait mis le gouvernement en demeure d'apporter des explications quant aux procédures de révocation du 20 juillet 2022 et à l'absence de recours possible. Vous avez refusé ce vrai débat et amené ce dossier en séance plénière malgré les critiques qui provenaient de toutes parts.

Mme Élise Degrave, spécialiste de ces questions, avait écrit à la commission pour refuser d'envoyer une note écrite, estimant que cela privait les députés de possibilités de poser des questions débouchant sur des réponses immédiates dans un dialogue constructif qui pouvait s'engager avec les experts. Les avis se sont montrés très critiques, y compris de la part de l'APD. Les amendements déposés par la majorité n'y ont pas répondu. Comme d'autres, nous craignons que ce projet ne vienne qu'aggraver les problèmes qui sont apparus au sein de l'APD et qu'ils deviennent récurrents.

L'APD doit être une autorité indépendante jouant un rôle de contre-pouvoir. Elle contrôle le traitement des données à caractère personnel, y compris par les autorités publiques, et d'une manière qui doit être totalement indépendante. C'est un aspect essentiel de notre État de droit. Le présent projet de loi garantit-il cette indépendance? Les derniers amendements ne suffisent pas à nous rassurer à cet égard. Ne devons-nous pas, en particulier, nous attendre à ce que les personnes auxquelles on a fermé la porte ne reviennent par la fenêtre? Ne faut-il pas craindre que l'infiltration de l'APD par le politique ne soit renforcée et légalisée? Beaucoup le pensent. D'autres questions, comme celles portant sur les délais pour rendre les avis de l'APD inquiètent les membres eux-mêmes de l'institution, même si des amendements sont venus les tempérer. Par ailleurs, la Commission a été alertée sur la carence en personnel au sein de l'APD, venant accroître la charge de travail et diminuer les possibilités d'intervention de l'Autorité.

Nous avons reçu les documents de mise en demeure envoyés par la Commission européenne au sujet de la procédure de révocation du président de l'APD et de la co-directrice et lanceuse d'alerte au mois de juillet 2022. Ils sont édifiants. Nous ne comprenons pas que vous vous acharniez à faire voter ce texte, dans lequel il reste tant de choses à mettre au point pour en assurer la conformité à la législation européenne et garantir la réelle indépendance de l'APD à l'égard du monde politique.

Vous avez supprimé dans le projet de loi la phrase de l'article 45 qui excluait tout recours contre la décision de la Chambre de relever un membre du comité de direction, un membre du centre de connaissances ou un membre de la chambre contentieuse de ses fonctions, c'est déjà essentiel. Nous avons estimé pour notre part que cela était insuffisant et qu'il fallait préciser dans une loi la juridiction compétente comme juridiction de recours.

Nous avons déposé un amendement spécifiant que l'entrée en vigueur de la loi était liée à une précision légale concernant la juridiction compétente pour les recours. Nous avons également déposé deux amendements modifiant l'article de la Constitution applicable à ce projet, 78 au lieu de 74, pour permettre d'amender les lois coordonnées sur le Conseil d'État et permettre qu'il soit compétent pour connaître des recours. Le Conseil d'État, dans son avis du 13 mars 2023, rappelle que les décisions disciplinaires adoptées par la Chambre à l'égard d'une personne exerçant une fonction publique doivent pouvoir faire l'objet d'un recours en annulation devant le Conseil d'État, mais que les lois coordonnées du Conseil d'État le prévoient déjà ou à tout le moins doivent être interprétées comme le prévoyant.

Monsieur le secrétaire d'État, est-ce bien comme cela que vous l'entendez? Confirmez-vous que le Conseil d'État est bien la juridiction de recours contre les mesures ayant un caractère disciplinaire prise par la Chambre des représentants? S'il y a quelques semaines, il y a eu un retour en commission accompagné de quelques amendements – dont un qui répondait à l'une de nos préoccupations, l'amendement que nous avons déposé quant à l'article 56 – nous avons réclamé la tenue d'auditions pour pouvoir améliorer le projet. Les autorités de l'APD elles-mêmes avaient sollicité d'être entendues. Toutefois, cela a été balayé en commission au motif que les débats, les échanges de réflexion auraient déjà largement eu lieu depuis un an et demi. Mais peut-on parler d'un véritable débat, alors qu'au sein de la majorité, on refuse de procéder aux auditions, on refuse d'entendre les critiques? Il n'y a donc pas eu un débat complet en procédant à des auditions et toute la lumière n'a pas été faite sur ce dossier. C'est regrettable et le projet n'est donc pas à la hauteur des attentes pour cette institution importante pour notre État de droit.

23.07 François De Smet (DéFI): Monsieur le secrétaire d'État, chers collègues, sauf erreur, nous avons connu quatre demandes de renvoi d'amendement au Conseil d'État sur ce texte, preuve qu'il a posé – et pose encore – de réels problèmes et pas seulement, je pense, à l'opposition. En novembre dernier, le texte a été renvoyé en commission pour permettre d'avoir de plus amples discussions et débats afin de l'améliorer mais surtout pour envisager d'entendre les principaux intéressés, à savoir les membres du comité de direction de l'APD, lesquels ont, par ailleurs, fait expressément cette demande.

La majorité revient donc en séance plénière avec un projet légèrement révisé, alors que de nombreuses critiques sont toujours formulées mais, aussi et surtout, alors qu'il n'a pas été donné suite à la demande d'audition des membres du comité de direction, alors que nous avons parfaitement le temps de le faire lors du renvoi en commission.

Je ne reviens pas sur les différents cris d'alerte de la société civile, dont des experts et des académiques en protection des données, qui avaient dit à l'époque que "le texte fera pire que mieux". Je ne referai pas l'ensemble des débats intervenus en commission mais je crois que cela vaut le coup de s'intéresser à un point problématique déjà soulevé à plusieurs reprises, sans que celui-ci soit exhaustif. Je m'arrête sur les délais imposés au Centre de Connaissances qui, par ailleurs, ont fait l'objet d'un amendement de la part de mes collègues du parti Les Engagés. Je rappelle à cet égard les termes du projet: "En cas d'urgence spécialement motivée dans la demande, lorsque l'autorité qui saisit l'Autorité de protection des données réclame la communication de l'avis dans un délai de cinq jours ouvrables, compris comme tous les jours autres que le samedi, le dimanche et les jours fériés légaux." Je rappelle que les avis de l'APD sont également bilingues.

Certes, il est vrai qu'un financement supplémentaire a été alloué à l'APD. Toutefois, même avec des moyens supplémentaires, le délai de cinq jours – je crois qu'on le sait tous – sera quasiment impossible à respecter. De l'aveu même de l'APD, le délai actuel de quinze jours est déjà difficile à tenir. En conclusion, si l'objectif est tout simplement de ne pas avoir d'avis de l'Autorité de protection des données dans certaines circonstances, voilà qui sera désormais possible.

Le présent projet de loi n'est donc pas à la hauteur des enjeux. Nous sommes d'accord avec le secrétaire d'État sur le fait que la législation sur l'APD doit évoluer mais, aussi et surtout, elle doit être respectée.

L'Autorité de protection des données fournit chaque année un travail colossal d'une importance considérable pour nos travaux mais aussi pour protéger les données personnelles et confidentielles de chacun. En chiffre, depuis 2018, ce sont près de 22 000 demandes d'information mais aussi 3 750 plaintes et près de 1 250 demandes d'avis sur des projets de loi, décrets et arrêtés. La moindre des choses aurait été de l'entendre sur ce texte. Ce n'est manifestement pas votre souhait ni celui de la Vivaldi. Je n'y reviendrai pas.

Alors, je vous l'accorde. Soyons justes! Certains amendements adoptés depuis le renvoi en commission vont dans le bon sens, plus particulièrement le fait que les procès-verbaux de délibération du comité de direction seront rédigés, signés par les membres du comité de direction et publiés sur le site internet de l'Autorité de protection des données, ou encore l'adoption – oserais-je dire: enfin – d'une protection plus adéquate des lanceurs d'alerte et, ce, conformément à l'avis du Conseil d'État et sur demande insistante de l'opposition. Mais est-ce pour autant réellement une réforme globale qui va dans le sens souhaité? Permettez-moi d'en douter!

Vous l'aurez compris, madame la présidente, monsieur le secrétaire d'État, chers collègues, notre groupe n'apportera pas son soutien au présent projet de loi.

23.08 Staatssecretaris **Mathieu Michel**: Ik dank u voor uw commentaren en waardeer zelfs uw uitingen van ontgoocheling.

Het is algemeen bekend dat de GBA essentieel is voor de bescherming van de privacy van onze burgers. Zij is de privacywaakhond. Daarom moeten wij haar ook versterken.

De tekst heeft ons alvast geleerd geduldig te zijn. De bespreking heeft anderhalf jaar aangesleept en het ontwerp werd vijf keer naar de Raad van State overgezonden.

Je vous avoue que j'ai du mal à considérer qu'il n'y avait pas une partie de jeux politiques derrière ces cinq renvois au Conseil d'État dès lors que, systématiquement, les avis du Conseil d'État étaient de plus en plus courts. Très régulièrement, le Conseil d'État a dû remettre plusieurs fois le même avis. Madame Matz, il l'a fait deux fois pour exprimer qu'il était bien compétent en cas de recours concernant une décision des membres du comité de direction. Il l'a écrit deux fois. Néanmoins, on l'a fait travailler et c'était effectivement interpellant. Je ne vais pas m'épancher davantage là-dessus.

Eerlijk gezegd, ik was eigenlijk heel blij om weer naar de commissie te komen. Het is niet waar dat we niet naar de opmerkingen zouden hebben geluisterd. We hebben dat wel degelijk gedaan en we hebben samengewerkt.

Ce texte a fait l'objet d'une évaluation à la lumière de la loi sur la vie privée. Nous avons lu et analysé le rapport de la Cour des comptes. Nous avons reçu des dizaines d'avis et de remarques. J'entends, effectivement, que tous les avis n'ont pas été intégrés dans ce texte, mais je ne peux pas accepter la remarque qui dit que ce texte n'a pas fait l'objet d'une large concertation. C'était évidemment terriblement important.

Ik was dus blij om naar de commissie terug te keren met een aantal voorstellen om de tekst te verbeteren. We hebben dat samen gedaan.

Aujourd'hui, avec tout le travail qui a été réalisé et malgré cette année et demie de patience, même si le texte précédent était un bon texte et aurait mérité d'être mieux appliqué, ce texte renforce encore davantage la protection de la vie privée de nos concitoyens. Il renforce le fonctionnement de l'APD. C'était un élément essentiel qui résultait de l'évaluation de la loi vie privée. Il renforce bien l'expertise de l'APD, primordiale à l'heure où l'innovation avance à un rythme effréné. Il renforce également un élément fondamental: l'indépendance de l'APD. Cette indépendance est la garantie essentielle de la protection de la vie privée de nos concitoyens.

Er waren enkele specifieke bedenkingen, onder andere over de termijnen.

Au niveau des délais, nous avons apporté des améliorations en précisant un certain nombre d'éléments, notamment le fait que les délais ne courraient qu'à partir d'un accusé de réception dûment reçu, élément essentiel permettant de clarifier un certain nombre de choses.

Quant au questionnement sur les cinq jours en cas d'urgence, nous nous sommes alignés – comme nous l'avons fait pour le délai de trente jours – sur les délais actuels du Conseil d'État. Par ailleurs, en ce qui concerne les commentaires quant à l'inquiétude de l'APD de tenir ses délais en fonction de ses moyens, sachez que nous nous sommes battus pour obtenir une augmentation de ses moyens, augmentation que l'APD a reçue.

Un grand questionnement sur la situation vécue à l'APD concernait son indépendance. Ce texte la renforce donc totalement en mentionnant des incompatibilités beaucoup mieux définies avec la capacité pour la Chambre de désigner des experts sur proposition de l'APD elle-même. Il y a en somme une double vérification de ces incompatibilités, un double verrou garantissant son indépendance. De plus, ses membres sont dans l'obligation d'informer en temps réel d'une quelconque situation d'incompatibilité qui pourrait intervenir.

Sur l'usage des langues, j'entends les positions qui ont été exprimées. Ce texte précise bien que le choix de l'usage des langues et la façon de le régler appartient au fonctionnement de l'APD. Par ailleurs, puisque le Conseil d'État a eu à cinq reprises le temps de se pencher sur un certain nombre d'amendements, il a émis lui-même l'avis d'inutilité de l'amendement déposé par la N-VA sur ce point.

La parité linguistique est bien garantie dans ce texte et est écrite noir sur blanc. En outre, quant à l'interrogation de savoir si l'APD est nécessaire dès lors qu'une institution en Flandre essaye de jouer ce rôle, je dois à la vérité légistique de dire que seule l'Autorité de protection des données est bien reconnue en Belgique en tant qu'autorité par le règlement général sur la protection des données.

Ik concludeer dat de vorige tekst al goed was, maar dankzij de aanpassingen is de tekst nog beter. Het is onze verantwoordelijkheid om werk te maken van een evenwicht tussen innovatie en vertrouwen.

C'est notre responsabilité: ce juste équilibre entre innovation et confiance. Un des axes fondamentaux de cette confiance, c'est la protection de la vie privée de nos concitoyens.

J'en ai l'intime conviction, en votant ce texte ce soir, nous vous proposons de renforcer les protections de la vie privée de nos concitoyens. C'est la raison pour laquelle je vous demande de soutenir ce texte.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2793/23)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2793/23)**

Le projet de loi compte 58 articles.
Het wetsontwerp telt 58 artikelen.

* * * * *

Amendement déposé:

Ingediende amendement:

Art. 20

• 72 – Vanessa Matz (2793/24)

* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Réservés: l'amendement et l'article 20.
Aangehouden: het amendement en het artikel 20.

Adoptés article par article: les articles 1 à 19 et 21 à 58.
Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 tot 19 en 21 tot 58.
* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur l'amendement et l'article réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het aangehouden amendement, het aangehouden artikel en over het geheel zal later plaatsvinden.

24 **Projet de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité (3651/1-5)**

24 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (3651/1-5)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

De heer Wollants, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

24.01 Bert Wollants (N-VA): Mevrouw de voorzitter, met deze tekst worden er enkele aanpassingen doorgevoerd aan de elektriciteitswet, met het oog op wat er de komende jaren staat te gebeuren op het vlak van offshore windenergie. Er wordt een aantal wijzigingen voorgesteld in lijn met wat de regering eerder al had aangekondigd, onder andere het verlengen van de concessietermijn van 15 jaar tot 20 jaar. Ook bepalingen met betrekking tot burgerparticipatie worden ingevoegd.

Wij hebben in de commissie onze bezorgdheid geuit dat het verlengen van die concessietermijn er niet noodzakelijk voor zorgt dat de zaken goedkoper worden. Integendeel, een langere concessieduur kan er net voor zorgen dat er voor meer kilowattuur moet worden betaald en dat wij aan het einde van de rit een hogere factuur zien verschijnen. De grote vraag is dan of dit de zaken wel in de juiste richting zal doen gaan.

Wij moeten ook bekijken welke stappen wij in de nabije toekomst zetten. Ik heb vandaag kennisgenomen van het uitgebreide rapport van het Rekenhof met betrekking tot alles wat te maken heeft met offshore windenergie. Volgens mij zitten daar bezorgdheden in die wij in de toekomst ook in ons verhaal moeten meenemen. Dat zal misschien nog niet kunnen gebeuren met wat hier vandaag op tafel ligt, maar ik pleit ervoor dat wij kunnen bekijken op welke manier wij een aantal zaken zullen aanpakken. Bepaalde zaken die daarin naar voren worden geschoven, hebben wij in het verleden al aangekaart in de commissie. Wij moeten dus een ruimere discussie over offshore windenergie hebben.

Met betrekking tot de keuze om een groter pakket burgerparticipatie in te brengen, blijven wij een beetje op onze honger. Dit wordt aangehaald als een manier om de burger mee te laten profiteren van de opbrengsten die er kunnen worden gehaald uit offshore windenergie. Anderzijds mag dit er voor ons niet toe leiden dat op die manier de kosten worden verhoogd en dat die kosten vervolgens worden verhaald op een groter deel van de samenleving, waardoor een kleine groep profiteert van wat door een grote groep wordt opgehoest. Daarbij rijzen er toch wel wat vragen. Wij denken dat dit niet de juiste manier is om dat te doen.

We hebben wel gezien dat er tijdens de behandeling toch een klein stukje voortschrijdend inzicht is gekomen met betrekking tot de boeteclausules. Dat was maar een kleine stap, maar die heeft onze wetgeving effectief een stuk beter gemaakt op dat vlak. We zien dat de tekst in ieder geval leesbaarder is geworden en meer voorspelbaar. Iedereen weet hiermee beter waar we aan toe zijn.

De amendementen van mevrouw Buyst – die ze ongetwijfeld helemaal zelf heeft geschreven – met betrekking

tot de regeling in het kader van de overwinsten – wat hier uiteraard helemaal niks mee te maken heeft – hebben wij gesteund. Het is immers goed dat een dergelijke regeling, die eigenlijk vrijwel gekopieerd is uit de fiscale wetgeving, kan worden gebruikt als veiligheidsmaatregel om ervoor te zorgen dat er in het geval van nietigverklaring toch geen problemen zouden opduiken en dat er nog altijd kan worden gewerkt met die subsidiaire heffing en dergelijke.

Dat alles maakt dat we toch met een aantal vragen blijven zitten. We vrezen dat we in de toekomst andere keuzes zullen moeten maken. In dit geval zullen we ons onthouden bij de stemming over de teksten. Op basis van wat we eerder al hebben aangehaald en het rapport van het Rekenhof, is een grondige discussie aan de orde om ervoor te zorgen dat we in het kader van de Prinses Elisabethzone geen fouten maken waar we nu al op worden gewezen. Er is werk aan de winkel om dit in de juiste richting bij te sturen.

24.02 Kurt Ravyts (VB): Mevrouw de minister, men moet u de knepen van het vak niet meer leren. Dinsdagnacht keurde de kern het akkoord met ENGIE over de levensduurverlenging van de kerncentrales goed. Dat leidde tot vreugdedansen bij Open Vld en cd&v, maar natuurlijk wat knarsetanden bij uw groene achterban, of toch bij een gedeelte ervan. Daarom kwam natuurlijk ook een eerste lezing van het KB-tender rond de nieuwe offshorezone uitstekend van pas. Dat werd mediatiek in de verf gezet met het bericht dat de regering ook een akkoord had bereikt over extra batterijcapaciteit en de voorwaarden voor nieuwe windparken op zee, waarmee de regering de offshorecapaciteit in tijden van energietransitie zowat wil verdrievoudigen. Hiermee werd ook een bruggetje gemaakt met de slottekst van de COP28.

Wij weten dat de beoogde totaalcapaciteit van 5,8 gigawatt goed zou zijn voor een kwart van de energieproductie. Het gaat concreet om 3,1 tot 3,5 gigawatt extra. Een eerste lot van 700 megawatt wordt blijkbaar eind volgend jaar al aanbesteed, met aanduiding van de winnaar van de tender eind volgend jaar. In het slotkwartaal van 2028 moeten de eerste windturbines draaien. Voor die fase is echter ook de tijdige realisatie van de Ventilusverbinding nodig, maar zelfs minister Demir verdenk ik er niet van hier nog veel stokken in de wielen te zullen steken. Er is natuurlijk wel de mogelijkheid van juridische procedures van burgers en bedrijven. Later volgen de tenders voor loten 2 en 3 van de Prinses Elisabethzone. De teksten van het KB-tender gaan nu naar de Raad van State voor advies.

Ik zeg dat allemaal, omdat het voorliggende wetsontwerp eigenlijk ook kadert in de voorbereiding van het KB-tender met wijzigingen aan de elektriciteitswet.

Inzake wijzigingen aan de elektriciteitswet houdt de Vlaams Belangfractie in de Kamer consequent en al jarenlang een pleidooi voor zowel de ontwikkeling van nieuwe nucleaire energieproductie als de ontwikkeling van de productie op het vlak van hernieuwbare energie. De ondersteuning van de offshoreontwikkelingen in dit land haalde de voorbije twintig jaar echter geen schoonheidsprijs. Collega Wollants heeft daar overigens niet expliciet maar impliciet op gewezen via de verwijzing naar de audit die vandaag door het Rekenhof is vrijgegeven. Zeker in de eerste tien jaar is er voor offshore sprake van oversubsidiëring. Wij, en ook Jean-Marie Dedecker, hebben jarenlang gewaarschuwd dat het systeem van groenestroomcertificaten die de netbeheerder diende op te kopen met een gegarandeerde minimumprijs, een systeem dat vervolgens verder werd afgewenteld op de factuur van gezinnen en bedrijven via de zogenaamde federale offshoretoeslag, niet meer houdbaar was. Tussen 2017 en 2021 was er een enorme stijging, met 150 %. Ere wie ere toekomt, met de invoering van de energienorm en de hervorming van het federale gedeelte van de energiefactuur, dus de accijnshervorming en de begrenzing van de federale meerkosten op het referentiejaar 2021, gaan wij ervan uit dat de financiering van de ondersteuning nu op een andere wijze zal gebeuren dan met de vroegere federale ODV's op de factuur.

Zoals ik zei, net vandaag publiceert het Rekenhof een audit waarin het onderzocht of het wettelijke en organisatorische kader voldoende waarborgen biedt voor een snelle, duurzame en efficiënte bouw en aansluiting van de offshore windmolenparken en daarnaast of de financiële steunmechanismen kostenefficiënt zijn. Volgens de jongste rapportering aan het federale Parlement gaat het om meer dan 12 miljard euro voor de bestaande oostelijke zone. Uit die audit vallen heel wat lessen te leren, trouwens ook over de betrokkenheid van de CREG dienaangaande. De CREG, aldus het Rekenhof, heeft in het verleden onvoldoende toegang gekregen tot noodzakelijke en relevante informatievergaring.

Met dit wetsontwerp wordt de maximaal toegelaten subsidietermijn in het kader van de domeinconcessies verlengd om meer stabiliteit voor de financiering te verkrijgen, zeker voor de verrekening van de bouwkost als

ultieme kostendrijver, en dus een gunstiger uitoefenprijs te onderhandelen. Tegenover dat voordeel staat echter het risico dat de overheid gedurende een langere periode zal moeten bijpassen en dus bijkomend moet ondersteunen.

De regering heeft gekozen voor een *two-sided contract for difference*, iets wat ondertussen de Europese standaard moet worden voor alle energieproductie in de EU. Mevrouw de minister, de marktomstandigheden zijn echter momenteel niet zo gunstig voor offshore. Zal er op korte termijn dan niet vaker staatssteun nodig zijn dan dat de producenten overwinsten zullen terugbetalen volgens het CFD-contract?

Het voorontwerp van koninklijk besluit werd deze week besproken binnen de regering en de aanbestedingsprocedure zal in tegenstelling tot wat ik daarnet zei nog vóór de verkiezingen worden gestart. U hebt in de commissie beklemtoond dat u met deze 'Belgische versnelling' de markt en eigenlijk alle toeleveringsactoren absoluut op korte termijn perspectief wilt bieden. Er is bij ons echter nog altijd wat bezorgdheid rond het effect op de uitoefenprijs van het verplichte minimumpercentage burgerparticipatie. Collega Wollants waarschuwde daarnet, net als in de commissie, terecht dat er hierdoor een ongewenst effect zou kunnen ontstaan en dat de kostprijs van de geproduceerde elektriciteit net duurder zou kunnen worden voor de hele samenleving.

Mevrouw de minister, mijn fractie en ik weten dat er voor de offshore in de hele Europese Unie geen dag voorbijgaat zonder dat nieuwe initiatieven worden aangekondigd. Ik zal ze hier niet allemaal opsommen, want dan sta ik hier een half uur op het spreekgestoelte. Laat ons echter niet vergeten dat het ook politieke keuzes zijn en blijven.

Mevrouw de minister, er zijn landen, niet van de minste, die een verklaring hebben ondertekend voor een verdriedubbeling van de nucleaire productie, bijvoorbeeld de Verenigde Staten, Frankrijk en Nederland, alsook heel wat Oost-Europese landen en Japan. Zij doen dat om net minder afhankelijk te zijn van gas en kolen. In de verklaring stellen de ondertekenaars dat zij de rol van kernenergie erkennen om koolstofneutraliteit te bereiken tegen 2050 en ook om de klimaatdoelstellingen te bereiken en de opwarming van de aarde te beperken.

Zelfs John Kerry, toch iemand die hier in de groenblauwe progressieve wereld, waarin uw partij gedijt, heel wat respectabiliteit geniet, verklaart het volgende. Ik citeer John Kerry, democraat: "Wij weten op basis van de wetenschap en feiten dat wij zonder kernenergie geen koolstofneutraliteit kunnen bereiken tegen 2050." Het blijven dus ook politieke keuzes.

Soms heb ik de indruk dat u enigszins krampachtig blijft vasthouden aan uw vlak van 100 % hernieuwbare energie. Wij weten dat de kosten van de afvalfactuur en de uitdagingen die daarmee gepaard gaan, groot zijn. De hele discussie rond het bedrag van 15 miljard euro is een getuigenis daarvan. Niettemin zijn wij van oordeel dat wij de SMR's voluit een kans moeten geven, om tegen een betaalbare prijs en zonder veel kernafval energie te produceren. Een aantal Europese landen, bijvoorbeeld Zweden, kiest voor een en-en-verhaal, om de versnellende elektrificatie van de samenleving net mogelijk te maken.

Wij zullen ons onthouden, omdat wij geen zekerheid hebben of in de tender een biedprijs of *strike price* tot stand zal komen die zo dicht mogelijk aanleunt bij de werkelijke kosten, verhoogd met een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Er loopt een studie naar de biedprijs, waarin uiteraard de LCOE, zijnde het ramingsproces voor de productiekosten van elektriciteit, prioritair wordt geactualiseerd, net om een realistisch plafond of *cap* voor de *strike price* te bepalen.

Zoals de heer Wollants heeft gezegd, beveelt het Rekenhof in de audit van vandaag aan om dit model te herwerken op basis van de tekortkomingen die het heeft vastgesteld in het bestaande steunmechanisme van de oostelijke zone. De studie houdt ongetwijfeld rekening met verschillende parameters, zoals inflatie, toeleveringsketens, stijgende rentevoeten en prijs van essentiële grondstoffen, ook niet onbelangrijk.

We weten dat de sector rechtstreekse toegang heeft tot uw kabinet. Dat is geen probleem, maar ik zeg het hier in alle duidelijkheid. De sector wil natuurlijk ook een gedeeltelijke indexatie tijdens de volledige periode van het prijsstabiliseringsmechanisme, met als doel de stijgende exploitatiekosten te weerspiegelen en dus een verdere indexatie tussen de opmaak van het bod en de *financial close*. Dat zal wellicht worden gehonoreerd.

We willen dus eerst kijken waar we zullen landen met een *strike price* die aangepast is aan de marktsituatie. We zijn ook benieuwd naar de inschrijvende investeerders, want we zijn zeker voorstander van verankering. Dat is een grote bezorgdheid, niet alleen van collega Van Lommel, maar ook van onze hele fractie. Het is betreurenswaardig dat de verschillende regeringen in dit land de voorbije twee decennia nooit hebben gekozen voor een openbaar energiebedrijf dat zou investeren in onder andere de offshore ontwikkelingen.

Daarom zullen wij ons dus onthouden.

24.03 Greet Daems (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, aangezien mijn kameraad Robin Bruyère ziek is, vervang ik hem om het standpunt van onze fractie toe te lichten. Zoals mijn collega in de commissie al onderstreepte, willen we de ontwikkeling van windenergie versnellen door de oprichting van een publiek energiebedrijf dat zelf massaal investeert in de ontwikkeling van offshorewindmolens in de Noordzee. Op die manier kunnen we de switch naar hernieuwbare energie versnellen en garanderen dat mensen toegang krijgen tot goedkope energie. In het wetsontwerp laat u de ontwikkeling van de windmolens echter over aan energiemultinationals en wilt u ze zover krijgen door subsidies uit te delen. Daarbij worden de kosten weer gesocialiseerd en de winsten geprivatiseerd. Wij gaan niet akkoord met de manier waarop u de nieuwe Prinses Elisabethzone wilt ontwikkelen. Wij willen publieke investeringen en geen subsidies aan energiemultinationals.

Daarnaast voert het ontwerp een zogenaamde hertaxatieprocedure voor de overwinsttaks in, zodat de multinationals die niet kunnen ontlopen in geval van vorm- of berekeningsfouten. Die werd in de commissie last minute via amendementen van de meerderheid toegevoegd, ook al hebben die niks te maken met het oorspronkelijke wetsontwerp. Mijn fractie heeft die amendementen uiteraard wel gesteund in de commissie.

De PVDA-PTB-fractie zal zich echter onthouden bij de stemming over het geheel van het wetsontwerp.

24.04 Minister Tinne Van der Straeten: Mevrouw de voorzitter, ik wil even ingaan op een aantal nieuwe punten. Er is door twee sprekers verwezen naar het rapport van het Rekenhof, zoals het vandaag gepubliceerd wordt. Wij kennen dat rapport uiteraard. Voorafgaand aan de publicatie hebben zij ons hun advies gegeven. Dat zult u in het rapport ook gezien hebben.

Ik steun zeker de vraag om het daar in de commissie eens met een open blik over te hebben. Sowieso is met een aantal opmerkingen van het Rekenhof rekening gehouden. Dat zult u niet ontkennen. Het merendeel van de opmerkingen heeft te maken met de eerste zone en de *lessons learned* uit de eerste zone. Wij waren bij de eerste landen die begonnen zijn met het bouwen van windmolens op zee. Mijn voorgangers, zeker staatssecretaris voor Noordzee Philippe De Backer, hebben en cours de route ook wijzigingen aan het ondersteuningssysteem aangebracht. Dat is altijd op een goede manier verlopen.

Het ondersteuningsmechanisme en het tenderdesign, dat we in eerste lezing met de regering hebben goedgekeurd, houdt zeker en vast rekening met een aantal van die opmerkingen. Zo verwees het Rekenhof naar de overwinsten. Wij werken nu met het *two-sided contract for difference* met die *strike price*. Er zal ook een maximum worden bepaald waarboven niet kan worden geboden. Een *two-sided contract for difference* is niet alleen van toepassing op de nieuwe zone, ook de jongste windmolenparken, die een LCOE-ondersteuning hebben, zijn ondertussen ingekanteld in een *two-sided contract for difference*, wat ertoe heeft geleid dat deze parken 190 miljoen euro aan overwinsten hebben betaald. Daarmee bedoel ik de bedragen die boven een bepaald niveau van de elektriciteitsprijs gaan.

Ten tweede, ook belangrijk in het rapport van het Rekenhof zijn het organiseren van een competitieve veiling en de adviesbevoegdheid van de CREG. Voor het KB-tender hebben wij gewerkt met de advies- en voorstelbevoegdheid van de CREG, met name een voorstelbevoegdheid voor alles wat de prijzen betreft.

Ik meen dat er dus absoluut stappen vooruit gezet zijn, wellicht stappen die in een verdere toekomst nog verbeterd kunnen worden en die ook van toepassing kunnen zijn wanneer wij het hebben over de interconnecties met ons land.

Mijnheer Ravyts, u hebt gezegd dat u die *strike price* een goed idee vindt, maar dat die nog bestudeerd wordt en dat u dus niet voor kunt stemmen omdat u nog niet weet wat die *strike price* is. Ik hoop dat u het zich achteraf niet zult beklagen. Het is net de bedoeling van die studie om met een maximale *strike price* te komen

die effectief richting zal geven aan de markt. Er moet worden ingeschat hoe hoog de reële kosten zijn en wat de impact is in dit tijdsgewricht van inflatie op kosten en prijsstijgingen. Wij hebben gezien hoe belangrijk dat is. In het Verenigd Koninkrijk is er een no-show geweest. Het is een beetje zonde dat u niet voorstemt. U kunt uw stem achteraf niet terugdraaien.

Er is nog een punt waarop ik wil terugkomen: de lokale verankering. U hebt dat gekaderd als Belgische bedrijven of publieke investeringen. Ik wil dit aangrijpen om iets anders te zeggen. Een van de verplichte minimumcriteria voor lokale verankering die opgenomen zijn in het KB-tender, is dat iemand die een bod doet voor de ontwikkeling van die windturbines een ervaring moet kunnen voorleggen van 300 megawatt, ontwikkeld in het Verenigd Koninkrijk of in de EU.

Dit is een van de manieren om ervoor te zorgen dat op een markt die voor alles Europees is – in die zin dat twee op de drie windturbinefabrikanten Europese wereldspelers zijn, op een markt die ontwikkeld wordt in de Belgische wateren van de Noordzee, dus in de EU –, de toegang tot elektriciteit voor onze industrie en voor onze burgers verzekerd wordt. Dit is natuurlijk ook een stap om die Europese markt voor een stuk te beschermen. Wij hebben al vaak met de ministers van Energie op Europees niveau gesproken over wat wij gezien hebben in de privésector, die China volledig heeft overgenomen. Dat willen wij eigenlijk liever niet zien gebeuren voor onze windturbines. Op dezelfde manier is iedereen verplicht een plan in verband met onder andere cybersecurity voor te leggen.

Voor het overige verwijs ik naar de antwoorden die ik op de vragen over de andere aspecten heb gegeven, die tijdens de bespreking in commissie uitvoerig aan bod zijn gekomen.

24.05 Bert Wollants (N-VA): Mevrouw de minister, graag bedank ik u voor uw eerste reactie al op de audit van het Rekenhof. We moeten daar zeker op terugkomen, omdat enkele opmerkingen daarin toch vragen in het algemeen doen rijzen.

Toen we de problematiek van MOG2 bespraken, kwam al even de vraag van de CREG aan de orde of het energie-eiland wel de meest optimale oplossing was. Aangezien het Rekenhof in zijn doorkijk tot de vaststelling komt dat de initiële kosten-batenanalyse voor MOG1 helemaal niet overeenstemt met de realiteit, en aangezien de gebrekkige kosten-batenanalyse voor MOG2 ons niet ver zal brengen, moeten we toch een en ander tegen het licht houden. Ik verwijs naar de conclusie van het Rekenhof dat densiteit veel meer effect heeft op het hele ondersteuningsmechanisme en het hele businessmodel dan bijvoorbeeld de vooruitgang inzake de technologie van turbines of de vraag naar alsmaar hogere vermogens.

Het zou niet geheel eerlijk zijn om te trachten het debat over de audit van het Rekenhof te voeren tijdens de bespreking van onderhavig wetsontwerp. De 127 pagina's ervan verdienen net iets meer aandacht dan wat we er nu aan kunnen geven. De audit doet immers vragen rijzen bij sommige beslissingen. Er is bijvoorbeeld de conclusie dat exploitatiekosten werden overschat in het voordeel van de parken.

Dat stelt een en ander in een ander daglicht, des te meer als men bedragen indexeert terwijl men de LCOE al te hoog heeft geraamd. Dan wordt de kloof alleen maar groter. Ik stel voor – ik heb die suggestie al gedaan aan de voorzitter van de commissie, die kennelijk de weg niet naar de plenaire zaal heeft gevonden – om een vergadering te organiseren samen met de subcommissie Rekenhof, zodat wij eens in de diepte kunnen doorgraven en er lessen uit kunnen trekken. Immers, eenmaal de tender is gelanceerd en toegewezen, moeten wij daar een hele tijd mee verder. En dat gaat over wel wat centen, in welke richting het ook evolueert. Wij moeten erover waken dat de ondersteuning correct is en niet de klassieke fouten maken waar het Rekenhof in zijn 45 aanbevelingen voor waarschuwt.

We komen daar zeker op terug. Het debat over het wetsontwerp zelf hebben wij inderdaad al voornamelijk in de commissie gevoerd.

24.06 Kurt Ravyts (VB): Hoe gaat het spreekwoord nu alweer? Voorzichtigheid is de moeder van de porseleinen kast. U kunt het ons niet kwalijk nemen dat wij met een gezond en constructief wantrouwen kijken naar de kostprijs, de *strike price*, de maximale uitoefenprijs en de totstandkoming daarvan.

De heer Wollants heeft al een aantal elementen uit de audit van het Rekenhof aangehaald, zoals de indexatie, een kwestie waarover ik ook al mijn bezorgdheid heb uitgedrukt. We kunnen de pannenkoek geen 100 keer

omdraaien, vandaar dat we af en toe in herhaling vallen en ons aansluiten bij andere fracties.

Ik denk dat een onthouding een gezonde reactie is. Het gaat hier immers over een groot engagement voor een lange tijd en u mag het ons niet kwalijk nemen dat wij geboeid zijn door het langzaam – we zien na 10 van de 20 jaar eindelijk een evolutie – voortschrijdend inzicht.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(3651/5)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3651/5)**

Le projet de loi compte 9 articles.

Het wetsontwerp telt 9 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 9 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 9 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

[25] Projet de loi relatif à la détention des stocks obligatoires de pétrole et des produits pétroliers, à la détention de stocks stratégiques additionnels destinés à l'approvisionnement énergétique du pays en cas de crise énergétique, à la gestion de crise d'approvisionnement pétrolière et à l'organisation d'ASEVA (3669/1-3)

[25] Wetsontwerp betreffende de aanhouding van een verplichte voorraad aardolie en aardolieproducten, de aanhouding van bijkomende strategische voorraden voor de energiebevoorrading van het land in geval van een energiecrisis, het beheer van een aardoliebevoorradingscrisis en de organisatie van ASEVA (3669/1-3)

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Verduyckt, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

[25.01] Bert Wollants (N-VA): Collega's, ik kan relatief kort zijn over dit ontwerp. Het gaat er natuurlijk in de eerste plaats om dat dit in de plaats moet komen van het APETRA zoals we het vandaag kennen. Het wordt omgedoopt tot ASEVA. Een heel groot deel van de zaken wordt overgenomen. De opslagplichten gaan bijvoorbeeld uiteraard niet weg.

We maken ons wel zorgen over de opening die in dit wetsontwerp wordt gemaakt om te kijken naar de mogelijkheid om strategische voorraden aan te leggen van andere zaken dan olie en petroleum. Het wetsontwerp zoals het hier nu voorligt, bevat toch wel heel ruime machtigingen voor de regering om buiten het Parlement om al die zaken te regelen, zoals het bepalen voor welke stoffen dat kan gebeuren, in welke

hoeveelheden en hoe dat allemaal moet functioneren. Nadien zou men er dan van afkomen met een soort bekrachtiging van wat er allemaal werd beslist. Dat is geen gezonde situatie.

De Raad van State heeft in zijn advies ook duidelijk gemaakt dat hij een aantal van die machtigingen zeer verregaand vindt. De minister heeft daarop geantwoord dat ze de kritiek van de Raad van State bewust naast zich heeft gelegd. Als men een heel nieuw spectrum van strategische voorraden opent en men dat volledig buiten het Parlement om wil doen, is dat geen gezonde situatie.

Een goed parlementair debat kan daarvoor immers de nodige inzichten geven. Ik vind het dan ook niet mis dat er met die voorstellen naar het Parlement wordt gekomen en dat daarover eerst goedkeuring wordt gevraagd. Zo kunnen we daarmee aan de slag gaan en kunnen we er terdege over nadenken. Nu zullen we het enkel achteraf kunnen bekrachtigen of niet bekrachtigen. Het is, tenzij in zeer uitzonderlijke gevallen, ook bijna niet doenbaar om die bekrachtiging te weigeren en dat geeft een bijzonder grote macht aan de regering om zaken te doen die in een democratisch debat eerst via het Parlement zouden moeten passeren. Dat is voor ons voldoende om voor dit ontwerp een tegenstem uit te brengen.

25.02 Kurt Ravyts (VB): Mevrouw de minister, enkele weken geleden hebben wij de urgentie goedgekeurd omdat wij ons toen vooral fixeerden op de actualisering van de APETRA-wet op technisch en wetgevend vlak, om te voldoen aan het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en met het oog op het verbeteren van de interne organisatie van het agentschap. Het tweede luik is het nadenken over en werken aan extra strategische voorraden, andere dan enkel energieproducten als aardolie en aardolieproducten.

De motivering voor die urgentie is op zich ad rem in deze tijd van liefst zo groot mogelijke energie-onafhankelijkheid. Toen wij echter dit wetsontwerp aandachtig onder de loep namen en ook de opmerkingen van de Raad van State ter zake lazen, merkten we dat zeer ruime en veelvuldige machtigingen worden toegekend aan de minister bevoegd voor Energie. De betrokkenheid van het Parlement lijkt ons nogal beperkt.

Mevrouw de minister, ik weet wel dat u verwijst naar de realiteit van de huidige, reeds bestaande machtigingen in de APETRA-wet en de vereiste snelheid in crisissituaties. Er worden echter zeer ruime machtigingen toegekend, ook indirect. Als het Parlement slechts geïnformeerd wordt over de resultaten van een nog uit te voeren onderzoek, de zogenaamde identificatiestudie, om vast te stellen welke voorraden nodig zullen zijn, van welke producten en in welke hoeveelheden, dan lijkt ons dat te beperkt.

Het gaat ook om de afweging met welke financiële kosten bepaalde voorraden worden aangelegd. Aangezien het om strategische voorraden gaat, lijkt een te ruime machtiging ons niet aangewezen.

Bovendien vinden wij de financiering, die bij KB zou moeten worden bepaald en binnen het jaar door het Parlement moet worden bekrachtigd, nogal onduidelijk. Het gaat dan conform artikel 26 van het wetsontwerp ook over de werkingskosten en de wijze van inzameling van de voor deze financiering benodigde gegevens.

U hebt de aandacht van de media op het wetsontwerp gevestigd tijdens uw bezoek aan de batterijassemblagefabriek van Volvo Cars in Gent. Dat is natuurlijk geen toeval. U wilt minder afhankelijk worden van de invoer van essentiële grondstoffen die cruciaal zijn voor strategische industrieën, zoals die voor batterijen. Ik heb u echter in de commissie gevraagd hoe u staat tegenover de ontginning van essentiële grondstoffen dienstig bij de energietransitie binnen Europa, bijvoorbeeld projecten van lithiumontginning in Europa – Portugal, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk – die op fel verzet stuiten van lokale milieubewegingen. Gaat het echt alleen maar over recycling bij het ontwikkelen van een duurzame waardeketen? Wat met de mijnbouw in Europa?

Een ruime meerderheid van de leden van het Europees Parlement heeft dinsdag de verordening goedgekeurd die Europa in staat moet stellen de toegang tot kritieke grondstoffen meer in eigen handen te nemen. De bedoeling is de EU minder afhankelijk te maken van derde landen voor de ontginning, verwerking en recyclage van kritieke grondstoffen. Er is een lijst van 34 grondstoffen opgesteld die als dusdanig worden gedefinieerd. Zeventien van die grondstoffen worden als strategisch beschouwd, wat betekent dat over de bevoorrading in de toekomst zeer ernstig moet worden nagedacht.

Hoe past het wetsontwerp in de verordening? Immers, die verordening leeft en zal worden geïmplementeerd op de achtergrond van deze kaderwet. In de verordening staat dat Europa tegen 2030 10 % van de

strategische grondstoffen die de industrie elk jaar nodig heeft op eigen bodem moet kunnen ontginnen, 40 % zal het zelf moeten kunnen verwerken en 25 % moet kunnen worden gerecycleerd.

Er staat inderdaad een belangrijke clausule in, dankzij of onder druk van de ecologistische partijen, namelijk dat de milieuvoetafdruk van kritieke grondstoffen moet worden bewaakt en dat alleen de milieuvriendelijkste grondstoffen op de markt mogen worden toegelaten. Hoe dan ook leeft op de achtergrond van dit wetsontwerp deze verordening.

De doelstelling van uw wetsontwerp lijkt ons op zich plausibel, maar we zijn kritisch over de wijze van totstandkoming. Zeker aan het einde van deze legislatuur willen we het aanleggen van strategische energievoorraden niet aan een regering overlaten waarmee we het niet altijd eens zijn over het energie- en klimaatbeleid.

We zullen dit wetsontwerp dus niet steunen.

25.03 Greet Daems (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ook bij de bespreking van voorliggend wetsontwerp vervang ik mijn partijgenoot Bruyère.

Over het wetsontwerp kan ik heel kort zijn. Wij steunen de doelstellingen van het wetsontwerp. Het is positief dat het agentschap ASEVA ook andere strategische voorraden zal aanleggen, zoals waterstof en groene ammoniak. Het is ook positief dat het management van een dergelijk kleine organisatie wordt afgeslankt, namelijk van een directiecomité van drie leden naar één algemeen directeur.

De Raad van State was evenwel heel kritisch over het toekennen van veel beslissingsbevoegdheid aan de minister, die dus per ministerieel besluit kan beslissen, in plaats van aan de Koning, dus per koninklijk besluit. Om die reden zullen wij ons onthouden bij de stemming over het wetsontwerp.

25.04 Minister Tinne Van der Straeten: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik heb natuurlijk graag dat, wanneer wordt verwezen naar wat in de commissie is gebeurd, het hele verhaal wordt verteld.

Mijnheer Wollants, u beweert dat ik een en ander bewust naast mij heb neergelegd. Mijnheer Ravyts was op dat vlak enigszins correcter in de weergave van het debat. Ik heb immers ook uitgelegd waarom de delegaties er op die manier waren. Dat is ook uitgebreid toegelicht in de memorie van toelichting, met name het feit dat op een aantal artikelen een ministerieel besluit van kracht was omdat ze al waren opgenomen in de oude APETRA-wet. Dat was ook het geval voor een aantal noodplannen, vermeld in de artikelen 18 en 21, waarbij wij geen verschil wilden creëren met de gaswet. Het is effectief bepaald dat het noodplan wordt vastgesteld door de minister bevoegd voor Energie.

Wij komen uit een grote crisis en ik kan u zeggen dat ik in de praktijk heb ervaren hoe dat is. Het gaat niet langer over sciencefiction, over plannen die stof liggen te vergaren of over zaken die in de toekomst misschien eens nodig zullen zijn. Wij hebben alles moeten updaten en bekijken. Vooral hebben wij over een aantal zaken snel moeten beslissen.

Ik herhaal het hier uitdrukkelijk, ook al heb ik het al in de commissie gezegd.

Daarom blijf ik verdedigen dat wij dit doen met een delegatie aan de minister. Het is niet omdat er een delegatie is aan de minister dat er vanuit een ivoren toren beslist wordt. Integendeel, er is over gesproken in de regering, er is consultatie over geweest, ook met de sector.

Met betrekking tot het openstellen voor andere strategische producten, dat is inderdaad een koninklijk besluit beraadslaagd door de ministerraad, omdat het over zeer technische maatregelen gaat. In het wetsontwerp staat ook dat er zal worden gewerkt met een studie. Ik ken u allen als zeer actieve parlementsleden. Het is mijn engagement dat deze studie vooraf kan worden besproken in het Parlement, om te bekijken wat wij daarmee zullen doen.

Mijnheer Ravyts, met betrekking tot de financiering, het is natuurlijk onmogelijk om vooraf te bepalen hoe strategische producten gefinancierd zullen worden als ze nog niet gedefinieerd zijn. Daarvoor dient natuurlijk die studie.

Verder verwijs ik naar de bespreking in commissie.

25.05 Bert Wollants (N-VA): Ik meen dat als er wordt geopteerd voor het aanleggen van andere strategische voorraden, daar wel wat aan te pas mag komen. U spreekt over een studie en u noemt zich bereid om een aantal zaken te doen. Ik wil dat graag geloven. Maar de persoon is niet de functie en omgekeerd. Uw opvolgers zullen ook met die wet aan de slag moeten gaan. Misschien heb ik wel minder vertrouwen in uw opvolgers dan in u. Stel u voor.

De vraag rijst of u dat al in de wettekst moet vastleggen. Ik meen – hier speelt mijn parlementaire reflex – dat het beter is om initiatieven over de andere strategische voorraden aan het Parlement over te laten. Ik kan mij moeilijk voorstellen dat men van de ene dag op de andere tot de vaststelling komt dat men een strategische voorraad moet aanleggen van iets waarvan men nooit had gedacht een strategische voorraad te moeten aanleggen. Dat lijkt me sterk. In de memorie van toelichting werd een aantal producten gesuggereerd waarover het zou kunnen gaan. Iedereen sprak over dezelfde zaken. Misschien moeten wij het daar dan eens over hebben en een parlementair front vormen om er duidelijkheid over te creëren. Ik vind dat onderhavige tekst het initiatief om daar werk van te maken te veel aan de minister van Energie laat wanneer hij of zij daar zin in heeft.

Dat lijkt mij ook niet te helpen om er voldoende draagvlak voor te creëren. Dat is de reden waarom ik van mening ben dat de betreffende bepaling niet mag worden uitgevoerd zoals ze in het wetsontwerp is beschreven; ik zie absoluut een rol weggelegd voor het Parlement.

Het hoeft ook helemaal niet lang te duren om een dergelijke wetgevend initiatief tot een goed einde te brengen. Ook in het Parlement kunnen dingen soms heel snel gaan. Die methode zorgt tenminste voor een ruim draagvlak.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(3669/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3669/3)**

Le projet de loi compte 57 articles.
Het wetsontwerp telt 57 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 57 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 57 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

26 **Projet de loi portant assentiment à l'Accord de coopération du 22 septembre 2023 entre l'État fédéral, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale relatif à certaines dispositions du partage des objectifs belges climat et énergie pour le début de la période 2021-2030 et au partage des**

revenus fédéraux de la mise aux enchères des quotas d'émissions pour les années 2015 à 2020 incluse (3626/1-3)

26 Wetsontwerp houdende instemming met Samenwerkingsakkoord van 22 september 2023 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende sommige bepalingen van de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor het begin van de periode 2021-2030 en de verdeling van de federale opbrengsten uit de veiling van emissierechten voor de jaren 2015 tot en met 2020 (3626/1-3)

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Mme de Laveleye, rapporteur, renvoie au rapport écrit.

26.01 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Madame la ministre, j'interviendrai brièvement, mais pas pour le rapport. Vous avez rappelé l'objectif de la loi. Le titre est très clair. On vote donc un accord de coopération qui date du mois de septembre entre l'État fédéral et les trois Régions. C'est suffisamment complexe dans notre beau pays, et suffisamment rare, pour être salué.

Deux aspects me paraissent vraiment importants. On sait que cet accord de coopération ne touche qu'une partie de ce qu'on appelle le *burden sharing* entre le fédéral et les Régions. D'autres éléments sont encore en cours de négociation. On sait à quel point c'est compliqué, même quand l'Europe nous assigne des objectifs de réduction des gaz à effet de serre. Une Région en particulier, refuse de prendre pour elle-même l'objectif européen et attend des autres Régions et du fédéral qu'ils fassent plus que leur part. C'est toujours en négociation.

Ce que l'on vote ce soir permet de clarifier deux points, à savoir la répartition des revenus liés aux quotas d'émission, mais aussi le financement climatique. Ce n'est pas rien, parce que l'on parle de beaucoup d'argent. Quand on parle de crise climatique, on sait à quel point l'argent est nécessaire pour pouvoir faire les investissements majeurs dont nous avons besoin. On sait que rien que pour la mise aux enchères des quotas d'émission pour les années 2021 et 2022, on parle de 1,2 milliard de revenus, et il devenait complètement ubuesque de penser que cela traînait quelque part sur un compte, et que cela ne pouvait pas être utilisé à bon escient par les Régions et par nos politiques fédérales pour investir dans la transition. C'est cela que nous pourrions dégager aujourd'hui. Nous pourrions donner les moyens à nos Régions de mener leurs politiques. C'est malgré tout un soulagement. Il ne s'agit pas "que" de 1,2 milliard pour les années 2021 et 2022, car on parle encore de plus de 135 millions non utilisés dans le cadre de la mise aux enchères des quotas d'émission pour la période 2015-2020. On parle donc de beaucoup d'argent et c'est un soulagement de voir que ces sommes sont débloquées.

En ce qui concerne le financement climatique, nous savons que les Accords de Paris ont acté le fait que les pays les plus riches doivent contribuer aux efforts des pays du Sud tant dans leur capacité à diminuer les émissions de gaz à effet de serre que dans leur capacité à s'adapter aux effets du dérèglement climatique. On ne rappellera jamais assez que les pays du Sud sont les moins responsables du changement climatique en cours. Ils sont pourtant en première ligne pour les dégâts.

La Belgique, par son manque de capacité à se mettre d'accord à l'échelle nationale, n'avait plus de plan de répartition depuis 2020. Chaque entité faisait un petit peu à la petite semaine les efforts qu'elle estimait pouvoir consentir, mais sans que ces efforts puissent être prévisionnels pour le financement climatique, alors que nous savons que cette contribution doit être prévisible, croissante et additionnelle.

Cela ne veut pas dire que nos Régions et surtout le fédéral n'ont pas fait leur part. Le fédéral a contribué de façon assez intéressante depuis plusieurs années. Je vous rappelle, comme bonne écologiste que je suis, que la Belgique, d'après la société civile, devrait contribuer à hauteur de 500 millions par an au financement climatique par rapport à ses capacités financières. Nous sommes pour l'instant à 100 millions uniquement pour le fédéral. Ce n'est pas du tout négligeable mais nous pourrions faire plus. Par contre, ce que nous votons ce soir, ce ne sont pas des montants, mais une capacité à répartir les efforts que nous allons devoir faire avec

nos Régions. Nous devons au moins annoncer ce que nous allons mettre sur la table. C'est particulièrement important pour les pays du Sud.

On ne vient pas aujourd'hui avec un texte de révolution qui va changer notre approche de la prise en charge de la crise climatique mais au moins, célébrons quand notre petit pays sait se mettre d'accord afin que nous puissions être à la hauteur de nos engagements. À ce titre-là, je me réjouis de le voter tout à l'heure.

26.02 Daniel Senesael (PS): Madame la ministre, mes chers collègues, l'accord sur cet texte est tombé en septembre 2022. Si nous avons déjà eu l'occasion d'en discuter en commission voici un an, c'est une bonne chose qu'il puisse aujourd'hui se concrétiser dans un projet de loi permettant notamment que les revenus ETS pour les années 2021 et 2022, 1,2 milliard d'euros, puissent enfin être libérés et répartis entre les différentes entités. Il s'agissait là d'un élément important du *burden sharing*, de la répartition des efforts entre le fédéral et les entités fédérées qui devait être réglé. Il n'en reste pas moins que d'autres points doivent également l'être et non des moindres. Je pense ici tout particulièrement à l'objectif de moins 47 % d'émissions de CO₂ d'ici 2030 et de la manière dont chacune des entités va prendre ses responsabilités pour l'atteindre.

Pour rester sur ce qui nous occupe, à savoir la répartition des revenus ETS, nous constatons effectivement que l'accord de coopération ne concerne que les années 2021 et 2022. Or, l'accord précédemment en vigueur portait sur une période plus longue, entre 2013 et 2020. À ce sujet, vous indiquiez l'année dernière que cet accord avait été, sur votre intervention, limité dans le temps, je vous cite, "afin de maintenir la pression, une pression forte en vue d'atteindre un accord total". En conséquence, l'ancienne clé de répartition 2013-2020 a été utilisée pour les revenus belges de 2021 et 2022. Donc, nous devons en conclure que la clé de répartition pré-2020 a été adoptée de manière temporaire pour une période de deux ans, de sorte à permettre la poursuite des discussions pour une période plus longue. Idéalement, j'imagine, la période 2023-2030. Pouvons-nous avoir un retour sur les négociations menées à ce sujet depuis septembre 2022? Des avancées ont-elles été obtenues?

De plus, le paquet *Fit for 55* de la Commission européenne contenait deux propositions relatives au système ETS. Premièrement, une révision du système existant, qui comporte une réduction progressive des quotas d'émission gratuits et des plafonds d'émission et deuxièmement, la mise en place d'un deuxième système d'échange de quotas d'émission, ETS2, sur le transport routier et le chauffage.

Si les revenus de l'ETS2 alimenteront en partie le nouveau fonds social climat, il n'en reste pas moins que ces deux nouvelles mesures devraient augmenter les revenus perçus actuellement par l'État via l'ETS classique. Une évaluation de cette hausse a-t-elle été réalisée?

Fin novembre, vous indiquiez qu'un accord avait été trouvé au sein de la Commission nationale climat sur le fait que les recettes de ce futur mécanisme ETS2, en vigueur à partir de 2027, seront utilisées avec une attention particulière pour les publics les plus fragiles. Pouvons-nous avoir de plus amples informations à ce sujet et doit-on en déduire qu'un accord est tombé sur la répartition du fonds social climat? Y a-t-il une part des revenus de l'ETS2 qui n'alimentera pas le fonds social climat? Qu'en est-il de la répartition des revenus liés à la révision de l'ETS classique?

Enfin, au sujet du financement climat international, vous indiquiez en septembre 2022 que les montants des contributions annuelles pour la période 2021-2024 – repris dans l'accord de coopération et qui atteindront 138 millions d'euros l'année prochaine – étaient des montants minimum, et que vous aviez l'intention de faire davantage. Pouvons-nous obtenir un état de la situation aujourd'hui?

26.03 Kurt Ravyts (VB): Mevrouw de minister, ik wil eerst hulde brengen aan Tinne Van der Straeten voor haar aanwezigheid bij dit wetsontwerp, want ik ga ervan uit dat mevrouw Leroy hier namens de regering aanwezig is. Mevrouw Van der Straeten moest hier niet zijn, maar ze is er omdat mevrouw Khattabi weigert – zo noem ik dat – naar het Parlement te komen.

Mevrouw de voorzitter, ik zal u niet opnieuw boos maken, maar ik breng geen hulde aan mevrouw Khattabi. De COP28 is gisterenochtend afgelopen en het is nu donderdagavond, dus ik begrijp niet waarom zij hier niet aanwezig kan zijn. Ik begrijp het niet en ik vind het schandalig, tenzij ze ziek is, wat niet het geval is. Ze staat al twee tot drie weken als afwezig genoteerd vanwege de COP28, maar die is gisteren beëindigd. Een ernstig debat over wat hier voorligt is zonder mevrouw Khattabi heel moeilijk, maar ik doe toch een poging, in de hoop

dat mevrouw Van der Straeten toch iets van antwoord heeft.

Op 14 september 2022 vond in Brussel een mirakel plaats, een indrukwekkende en rationeel onverklaarbare gebeurtenis. Na heel lang onderhandelen werd immers een deelakkoord bereikt tussen de federale regering en de gewestregeringen over de opheffing van het klimaatresponsabiliseringsmechanisme.

Die opheffing leidt onder meer tot het vrijkomen van de federale ETS-veilingopbrengsten voor 2015-2020, de verdeling van de deelname aan de internationale klimaatfinanciering, de intra-Belgische verdeling van de inspanningen om de hernieuwbare energieproductie aan te houden tot 2030 en zelfs afspraken voor het geval dat niet zou lukken en *last but not least* een akkoord over de verdeling van de opbrengsten uit de veiling van ETS-rechten voor 2021 en 2022.

Zo werd vermeden dat deze middelen, die voor Vlaanderen voor die twee jaren ongeveer 630 miljoen euro bedragen, geblokkeerd zouden blijven. Dit alles leidde tot een nieuw samenwerkingsakkoord, dus over het verleden.

Het akkoord over de opheffing van het klimaatresponsabiliseringsmechanisme is inderdaad een goede zaak. Het is betreurenswaardig dat de middelen zo lang onbenut zijn gebleven, maar het is positief dat die middelen nu zijn gedeblokkeerd.

Er is ook de toekomst, mevrouw de minister. Er zal een nieuw samenwerkingsakkoord nodig zijn, zelfs verschillende nieuwe deelakkoorden. Dat brengt ons bij het Belgisch Nationaal Energie- en Klimaatplan. Dan wordt het heel interessant, mevrouw de Laveleye.

Er circuleren verschillende versies van de lopende besprekingen rond de toekomst van de intra-Belgische akkoorden, onder meer inzake het aspect *burden sharing*. Er is de communicatie van mevrouw Demir in het Vlaams Parlement. Er is de communicatie van de Ecolo-ministers Maron en Khattabi. Er zijn de teksten van het Overlegcomité van 22 november 2023, de zogenaamde notificaties. Het is jammer dat we in afwezigheid van mevrouw Khattabi daarover geen helder debat kunnen voeren.

Soulagement, mevrouw de Laveleye gebruikte het woord vandaag al. Er is opluchting dat er eindelijk een NEKP naar de Europese Commissie kon worden verzonden, via het compromis van een koepeltekst waarin het Vlaamse Gewest alleen aangeeft akte te nemen van de -47 %-doelstelling voor België als geheel, non-ETS, tegen 2030.

De ecologen vertellen in de pers en in het Parlement echter een completer verhaal. Mijnheer Maron en mevrouw Khattabi stelden: "De onderhandelingen voor een samenwerkingsakkoord voor de verdeling van de inspanningen en meer dan 6 miljard euro Belgische inkomsten voor de periode 2023-2030, zijn daarmee gedeblokkeerd." Klopt dat? Ik woon het Overlegcomité niet bij.

Mevrouw Khattabi zei hier op 23 november als antwoord op een actuele vraag van mevrouw de Laveleye het volgende over:

"Il y a également un accord sur un mécanisme de coresponsabilité financière visant la ou les entités qui, par leur manque d'ambition ou d'actions effectives, seraient responsables d'une éventuelle non-atteinte de l'objectif belge de -47 %."

Ik lees dat niet in de notulen van het Overlegcomité. Volgens de heer Maron kan er door het compromis van het Overlegcomité druk worden uitgeoefend op Vlaanderen. Hij zegt dat Vlaanderen zal afstappen van de -42 % en meer zal doen. Is dat zo? Ik stond er niet bij en de N-VA komt hier niet tussen vandaag. Misschien kunnen ze mij aanvullen. Misschien kunnen ze mij verbeteren. Er is echter een stilzwijgen.

Komt er een kostencompensatiemechanisme rond de aankoop van flexibiliteit? Er zal een gat, een *gap*, zijn. Volgens Ecolo komt dat er. Volgens mevrouw Demir is dat eigenlijk helemaal niet het geval, afgaande op het ene zinnetje dat ik in de pers vond.

Er is wel overeenstemming rond een derde thema, dat van de inkomsten van de Europese koolstofbeprijzing. Daar is er wel een relatief grote overeenstemming tussen de notificatie en de verklaringen van de Ecolo-

ministers, namelijk dat het Overlegcomité bepaalt dat inkomsten van de nieuwe Europese koolstofbeprijzing vanaf 2027 naar de gezinnen en kmo's moeten gaan, met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbaren.

Er is natuurlijk ook nog de achtergrond, de vzw Klimaatzaak en het arrest van het Brusselse hof van beroep. Hopelijk realiseren we ons allemaal waarmee we bezig zijn. Hopelijk realiseren de rechters zich dat. Zij willen -55 % voor 2030, geen -47 %, ten opzichte van 1990.

Ten gunste van mevrouw Demir zou ik willen zeggen dat het meer is dan alleen maar politiek *apocalyptisme* dat ze heeft gebezigd. Het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap – en dat zijn geen idioten, denk ik – stelt dat voor het behalen van een -55 %-reductie tegenover 1990 er onder andere geen emissieruimte is voor een extra gascentrale in Vlaanderen, de uitstoot van gebouwen nog eens 30 % extra moet dalen tegenover de huidige inspanningen – men verwijst naar de plaatsing van 1 miljoen extra warmtepompen bij particulieren, 70.000 in niet-residentiële gebouwen – en er geen benzine- of dieselwagens meer verkocht mogen worden vanaf volgend jaar, en dus niet vanaf 2029. Energie-intensieve bedrijven in Vlaanderen zouden zeker ook in de problemen komen en zelfs moeten sluiten mocht men gevolg willen geven aan het arrest.

Mevrouw de minister, u hebt al gereageerd op het arrest. Ik heb u gehoord in *De Zevende Dag*. U verwees naar de accijnsverschuiving. U verwees naar de offshore. Maar het is natuurlijk wel wat genuanceerder dan dat.

Mevrouw de minister, ik weet niet of u erbij was op de vergadering van het Overlegcomité. Daar stond een aantal zaken in die uw specifieke bevoegdheden aanbelangen. Het is bijzonder pijnlijk dat wij hier moeten debatteren over een samenwerkingsakkoord met betrekking tot klimaat in afwezigheid van de minister van Klimaat. We zijn benieuwd wie in dit verhaal de waarheid spreekt. Dat zal de volgende maanden en jaren toch uitkomen.

We zullen ons in elk geval onthouden bij dit wetsontwerp. Het bevat een aantal goede zaken, zoals het opheffen van het klimaatresponsabiliseringsmechanisme en het deblokken van een aantal financiële middelen, maar met andere zaken van het akkoord kunnen wij veel minder leven. Bovendien is er de volstrekte onduidelijkheid over het Overlegcomité van 22 november jongstleden. Dat gaat inderdaad niet over het verleden maar wel over de toekomst en het hangt onlosmakelijk samen met dit wetsontwerp.

26.04 Greet Daems (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het samenwerkingsakkoord regelt de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor het begin van de periode 2021 tot 2030, of dat zou althans de verwachting moeten zijn, want in het akkoord ontbreken wel enkele zaken, zoals ik ook in de commissie al heb aangehaald. Zo wordt er met geen woord gerept over de verdeling van de klimaatdoelstellingen voor 2030 tussen de gewesten en de federale staat, de zogenaamde *burden sharing*. Hetzelfde geldt voor de doelstellingen voor energie-efficiëntie.

Ons land diende bovendien bij Europa een Nationaal Energie- en Klimaatplan in waarvan we op voorhand weten dat het niet voldoet. Dat komt natuurlijk door het vechtfederalisme en de versnippering van bevoegdheden. We hebben hier vier ministers bevoegd voor Klimaat, maar van een daadkrachtig en sociaal klimaatbeleid is hier geen sprake. Wij willen dan ook geen vier, maar één minister van Klimaat, en willen dus de klimaatbevoegdheid herfederaliseren.

Waarover natuurlijk wel eensgezindheid bestaat in het samenwerkingsakkoord, is de verdeling van de inkomsten uit de Europese emissiehandel, het ETS. Het is algemeen bekend dat wij ons verzetten tegen dat systeem. We vinden het inefficiënt en asociaal. De uitstoot van de industrie is in de afgelopen jaren amper gedaald. Het ETS is in de afgelopen jaren vooral een cashmachine gebleken voor de grootindustrie door de doorverkoop van gratis emissierechten. Indien bedrijven al moeten betalen vanwege het ETS, dan rekenen zij die kosten gewoonweg volledig door aan de consument.

Meer nog, de Vlaamse regering geeft de inkomsten van het ETS rechtstreeks terug aan de grootste vervuilers. Onze studiedienst bracht enkele weken geleden nog aan het licht dat de Vlaamse regering 270 miljoen euro subsidies gaf aan oliemagnaten als Total, Shell en Ineos. Sommige bedrijven hebben het moeilijk met de betaling van hun energiefactuur of hebben het moeilijk door de energiecrisis, maar het is gewoonweg absurd dat een bedrijf als Total, dat een recordwinst van 34 miljard euro boekt door te profiteren van de crisis, klimaatsubsidies krijgt om de eigen energiefactuur te betalen.

Mogelijk wordt nu opgeworpen dat ik die kritiek in het verkeerde parlement aanklaagt, aangezien minister Khattabi niet bevoegd is voor de Vlaamse regering. Dat klopt, maar de realiteit is dat de hele vivaldicoalitie het ETS verdedigt. Een van de grootste uitdagingen ten gunste van het klimaat is dat multinationals gedwongen worden om hun productieprocessen klimaatneutraal te maken. Dat lukt niet met emissiehandel.

In plaats van te vertrouwen op het ETS, moeten wij bedrijven specifieke bindende normen opleggen, normen die rekening houden met de technische bijzonderheden van elk bedrijf en elke sector. Zo verplichten wij bedrijven om de omslag te maken naar een klimaatneutrale productie en de nodige investeringen te doen.

In het samenwerkingsakkoord worden ook afspraken gemaakt over de internationale klimaatfinanciering. Minister Khattabi schreef in haar beleidsnota dat België dankzij haar een ambitieuze rol speelt op internationaal vlak, maar in de feiten zien wij dat de internationale klimaatfinanciering in 2024 slechts 138 miljoen euro zal bedragen. Het middenveld vraagt al jaren om dat bedrag fors op te trekken. De internationale klimaatfinanciering blijft ook het twistpunt bij de internationale klimaatonderhandelingen. Zonder financiële steun zal het Globale Zuiden zijn klimaatdoelstellingen gewoon niet kunnen halen. 11.11.11 heeft berekend dat een eerlijke bijdrage van België neerkomt op minstens 500 miljoen euro per jaar. Ook op dat vlak gaat het samenwerkingsakkoord dus onder de lat.

Er is dus een groot verschil tussen de mooie woorden van de regering – ik verwijs naar de verklaringen over de COP28 van de minister – en de daden op het terrein. Voor mijn fractie is het duidelijk: wij hebben een echte switch nodig in ons klimaatbeleid waarbij de overheid de belangrijkste hefboomen voor een leefbaar klimaat weer in publieke handen neemt, namelijk energie, huisvesting en transport, met massale publieke investeringen. Wij moeten het klimaat herfederaliseren, zodat wij één Belgische minister van Klimaat hebben. Mijn fractie zal zich dan ook onthouden bij de stemming over het samenwerkingsakkoord.

26.05 Kris Verduyckt (Vooruit): Collega's, ik kan niet over dit samenwerkingsakkoord spreken zonder even uit te zoomen naar wat er deze week gebeurd is op de COP28 in Dubai. Daar werd immers een akkoord gesloten waarin wat mij betreft historische stappen gezet worden. In de slottekst wordt immers een aantal olifanten in de kamer benoemd. Ik herinner me het proces in Glasgow nog, waar op het allerlaatste moment zelfs het woord 'steenkool' uit de slottekst verdween en de voorzitter in tranen was. Dat waren historische beelden. We zijn nu twee jaar verder en vandaag worden alle fossiele brandstoffen genoemd in een wereldwijde tekst.

Uiteraard mochten de woorden 'versnelde transitie' in die tekst zeker nog sterker geformuleerd worden. We zijn het echter voor het eerst wereldwijd eens over het feit dat we moeten starten met een uitfasering van fossiele brandstoffen op weg naar een planeet waar we aan net-zero-energievoorziening doen.

De ambitie op het vlak van hernieuwbare energie, waarover daarnet nog gesproken werd, en energie-efficiëntie in de tekst is zeker toe te juichen. Ook de uitfasering van fossiele subsidies is een belangrijk element in het akkoord. Het woord 'inefficiënt' staat wel bij de fossiele subsidies en ik besef dat dit woord voor eenieder een andere interpretatie zal krijgen. Wat mij betreft zijn fossiele subsidies echter bijna altijd inefficiënt, want we kunnen het geld voor die kortingen of subsidies veel beter gebruiken.

Président: André Flahaut, doyen d'âge.

Voorzitter: André Flahaut, oudste lid in jaren.

Dit akkoord tussen alle aanwezige landen kwam tot stand in een context van een eerlijke en faire behandeling. Het grote probleem is natuurlijk dat de historische vervuilers op deze planeet de klimaatopwarming voor een groot deel veroorzaakten en dat de klimaatopwarming vandaag vooral in zuiderse landen het hardst toeslaat. Dat is natuurlijk een ongelijke start die ongelijke lasten veroorzaakt. Daardoor komt niet iedereen naar zo'n COP met dezelfde ambities en overtuigingen. Toch is men erin geslaagd om een akkoord te bereiken.

Toen we naar aanleiding van deze tekst in de commissie een debat hadden over de COP28, was er wat gekwebbel over de voorzitter en de grootte van de delegatie. Ik vond het een bijzonder teleurstellende inhoudelijke discussie over het besloten akkoord. Ik kan wel zeggen dat ik het cynisme dat daar in de commissie heerste absoluut niet deel.

De betekenis van de afkorting COP is *Conference of the Parties*. Men zit daar dus met 200 landen rond de tafel. In dit Parlement zitten we met een regering van zeven partijen en we weten allemaal hoe moeilijk dat al is. Ik durf dus gerust te stellen dat het niet evident is om met bijna 200 landen een overeenkomst te sluiten waarin onder andere de uitfasering van fossiele brandstoffen, die toch een belangrijke inkomstenbron zijn voor een aantal partijen rond de tafel, vermeld wordt.

Ik zal vandaag geen hoera roepen, want de vermelding over steenkool in de tekst is, zoals ik al zei, teleurstellend. De verwijzing naar overgangsbrandstoffen laat voor mij nog te veel de deur openstaan voor gas. Er staat ook geen streefdatum in voor het uitfaseren van het sterke broeikasgas methaan. Nog altijd is dat echter geen reden om cynisch te worden.

Ik word wel cynisch – hiermee kom ik bij het onderwerp van voorliggend wetsontwerp – als ik de processen en het uiteindelijke resultaat van de COP28 vergelijk met de manier waarop wij in dit land omgaan met klimaatbeleid en met het proberen samenwerken met elkaar. Daarvan zou een mens wel cynisch worden. Wij slagen er namelijk niet in om gezamenlijk een halt toe te roepen aan de klimaatopwarming en om de transitie te stimuleren. De transitie is een proces dat wij nu nodig hebben om zorg te dragen voor onze planeet. Ze is ook een proces dat bijzonder veel economische kansen en jobs biedt.

Wat zien wij en zagen wij in de aanloop naar de COP28 opnieuw? Het grootste gewest van ons land kiest ervoor om voortdurend dwars te liggen en zich te tonen als een rijke regio zonder enige vorm van ambitie. Het plaatst zich op dat vlak op het niveau van bijvoorbeeld Hongarije. Zoals mevrouw Daems opmerkte zitten wij misschien niet in het juiste Parlement, maar ik zou van hieruit toch nog eens iets willen meegeven aan minister Demir. In Dubai heeft de wereld gekozen. De wereld heeft een richting gekozen. Ik zie sommigen alweer cynisch kijken. Uiteraard zal die keuze met vallen en opstaan gepaard gaan. Het zal niet gemakkelijk zijn. Uiteraard zullen de aandeelhouders van verschillende oliebedrijven nog de allerlaatste cent uit hun bronnen willen persen. De richting is echter wel gekozen, namelijk de richting van een wereld zonder fossiele brandstoffen.

De landen die mee onderhandelden weten dat. Ook investeerders hebben meegeluisterd. De transitie zal er niet komen, die is vandaag al volop bezig. Ze is al in heel veel landen bezig. Wij zitten in die transitie en ze zal steeds sterker worden. Als ik de onderhandelingen in ons land zie, vrees ik gewoon dat wij door het getreuzel, vooral in Vlaanderen, straks dreigen achteraan het transitiepeloton te belanden. Ik begrijp dat niet. Investeren in klimaatbeleid is immers kiezen voor gezonde lucht, dat is kiezen voor bescherming tegen hoge energieprijzen en dat is ook kiezen voor de jobs van de toekomst. Het is kiezen voor investeren in collectief vervoer, dus in meer en niet in minder bussen.

Ik hoor sommigen denken waarom ik die opmerking nu eigenlijk maak. Er is immers een akkoord. Dat klopt, er ligt vandaag een akkoord voor, namelijk de samenwerkingsovereenkomst tussen de gewesten over de verdeling van de opbrengsten uit de voorbije en komende veilingen van de emissierechten. Zoals ik eerder al aangaf in de commissie, zijn dat de lusten. Dat zijn de centen die binnenkomen. Het is makkelijk om daarover een akkoord te maken. Sommige leden hebben het echter al opgemerkt: als het over de lasten en de gezamenlijke inspanningen gaat die wij allemaal zullen moeten doen – deelstaten, bedrijven en burgers, iedereen zal inspanningen moeten doen – en als daarover dus een akkoord moet worden gemaakt, dan geeft Vlaanderen niet thuis.

Mijnheer Ravyts, u hebt het over een mirakel omdat hier vandaag een akkoord voorligt. Als het gaat over het verdelen van centen zou ik een akkoord echter niet bepaald een mirakel noemen. Dat zou er nog aan moeten mankeren.

Het is goed dat dit akkoord er is, maar het is bijzonder jammer dat Vlaanderen voortdurend zegt dat er te weinig draagvlak is, terwijl ik de Vlaamse minister zelden of nooit heb zien werken aan meer draagvlak. Integendeel.

Ik ben uiteraard tevreden dat hier vandaag een ontwerp over de verdeling van de opbrengsten ligt, maar omdat ik niet cynisch ben, kan ik alleen hopen dat wij ook akkoorden kunnen maken over de prestatieverdeling voor de inspanningen die wij moeten doen. Ik hoop dat Vlaanderen na het lezen van het akkoord van Dubai inziet dat zijn verzet lijkt op het gevecht van Don Quichot tegen de windmolens indertijd.

Dit ontwerp zullen wij goedkeuren.

26.06 Georges Dallemagne (Les Engagés): Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, le 23 mars dernier, vous avez décidé d'abroger purement et simplement le mécanisme de responsabilisation climat, qui avait pourtant été exigé par votre famille politique à l'occasion de la sixième réforme de l'État et qui était destiné à garantir la convergence de toutes les entités du pays vers les objectifs de réduction des émissions de carbone. Vous avez donc choisi de renoncer à ce mécanisme plutôt que de le réformer pour le rendre praticable et définir une ambition juste pour chaque entité. Votre gouvernement a préféré abandonner la responsabilisation pour pouvoir se répartir l'énorme cagnotte issue de la mise aux enchères des quotas d'émission entre 2015 et 2020. Dont acte.

Toutefois, alors que nous espérions que l'accord de coopération porterait non seulement sur ce que nous pourrions appeler le *benefit sharing*, mais aussi sur le *burden sharing*, nous devons malheureusement constater que nos espoirs sont déçus. Rien, ou presque, sur le *burden sharing*, c'est-à-dire sur la répartition entre les différentes entités du pays des efforts à accomplir pour atteindre les objectifs que nous assigne l'Union européenne en matière de décarbonation. C'est un échec cuisant pour le gouvernement et pour le pays.

Nous sommes étonnés en l'état de vous entendre vous réjouir de cet accord et de l'envoi du Plan national Energie-Climat (PNEC) à la Commission européenne. De même, nous sommes étonnés d'entendre votre soulagement de voir la Flandre reconnaître l'objectif de réduction de 47 % des émissions pour toute la Belgique d'ici 2030. Cet accord de coopération ne portant pas sur le *burden sharing*, notre PNEC est insatisfaisant. En effet, les entités concernées et exclusivement compétentes pour l'appliquer n'ont pas pris d'engagement propre à cet égard. Quant à la reconnaissance de l'objectif de réduction de 47 % par la Flandre, il s'agit tout simplement de la reconnaissance d'une obligation européenne qui s'impose en dehors de toute reconnaissance par la Belgique.

C'est d'autant plus désolant qu'en répartissant la cagnotte de près de deux milliards d'euros issue de ce mécanisme de responsabilisation climat, sans accord sur le *burden sharing*, vous vous privez de la carotte qui pouvait servir de levier pour obtenir cet accord. Il fallait utiliser la cagnotte pour forcer un accord sur le *burden sharing*. Votre seul mérite, en quelque sorte, est d'avoir trouvé une clé pour la répartition de cette cagnotte, mais encore une fois, sans accord en contrepartie. Vous avez passé trois ans à négocier une clé de répartition pour aboutir *in fine* à appliquer la clé de répartition prévue dès le départ par l'accord de coopération du 12 février 2018. C'est une sacrée perte de temps et un manque d'anticipation. La seule charge que vous avez répartie est celle du financement climatique international. Là, vous avez eu un accord parce qu'en réalité, vous avez accepté de prendre tout ou presque à charge du fédéral. Cela laisse un peu rêveur sur votre puissance de négociation. Vous n'obtenez pas d'accord sur le *burden sharing* global, vous distribuez les bénéfices selon la clé ancienne et vous prenez le reste en charge.

J'allais oublier. Il y a aussi le maintien de l'objectif de 13 % d'énergie renouvelable dans la consommation finale brute d'énergie. Mais cela était déjà contenu dans l'accord de *burden sharing* de 2015-2020. Vous vous êtes là accordés sur le fait de ne pas reculer, ce qui n'est pas très sérieux. Vous passez en effet beaucoup de temps à proclamer des ambitions à la hausse en matière climatique et vous vous réjouissez ici de faire, en quelque sorte, du surplace.

Enfin, cet accord est insuffisant sur d'autres aspects. Pas d'information sur les objectifs de réduction des émissions de gaz à effet de serre pour 2030. Pas de décision sur le financement climatique international après 2024 alors que ce financement est essentiel pour notre crédibilité internationale et vis-à-vis des pays du Sud. Pas de décision sur les répartitions des revenus ETS entre 2023 et 2030 pour donner un signal au secteur actif dans l'économie d'énergie, l'énergie décarbonée et la réduction des gaz à effet de serre.

Madame la ministre, devoir prendre la présidence de l'Union européenne alors que la Belgique, faute de *burden sharing*, perd sa crédibilité concernant sa capacité à atteindre les objectifs fixés par l'Union européenne, vous met, il faut bien le dire, dans une position inconfortable.

Ce gouvernement n'est même pas parvenu à mettre en ordre la stratégie belge. Comme l'a justement rappelé le ministre Clarinval cet après-midi, le PNEC n'a pas été approuvé par le gouvernement, qui a dû se contenter d'une prise d'acte.

Globalement, cet accord de coopération réduit, partiel et à court terme est d'autant plus désolant qu'on avait autour de la table trois ministres écologistes et que l'urgence climatique s'accroît à chaque jour qui passe. Je le répète, le plus terrible est que vous puissiez – ainsi que d'autres groupes de la majorité – vous réjouir de ce qui est finalement un échec. C'est comme si Georges-Louis Bouchez se réjouissait d'un impôt sur le capital, Paul Magnette de la suppression de l'indexation sur les salaires, Raoul Hedebouw d'une réduction de la taxe sur les comptes-titres.

Vous l'aurez compris, nous ne soutiendrons pas ce projet.

26.07 Minister **Tinne Van der Straeten**: Mijnheer de voorzitter, ik dank de leden voor hun opmerkingen.

Mijnheer Ravyts, u dicht mij te veel eer toe. In de eerste plaats wil ik u erop wijzen dat ik samen met mijn collega Khattabi hiervoor bevoegd ben. Ik ben zelfs een van de ondertekenaars van dit ontwerp, dus het is niet onlogisch dat ik hier vanavond ben. Ten tweede, het is een eer om hier te zijn, want de reden dat mijn collega Khattabi hier niet is, is omdat zij inderdaad terugkomt van de COP. Zij heeft daar een heel belangrijke rol gespeeld in de onderhandelingen. Onze Belgische minister werd aangeduid als een van de Europese onderhandelaars wat betreft het aspect *just transition*, waarover de heer Senesael het heeft gehad in zijn uiteenzetting.

Het is ook deze regering die de conferentie over *just transition* heeft georganiseerd. We waren bij uitstek goed geplaatst om die onderhandelingen rond *just transition* te leiden.

Ik wil terugkomen op het bereikte resultaat op de COP. Zoals de heer Verduyckt heeft gezegd, is het de eerste keer dat in een verklaring van de COP de afbouw van fossiele brandstoffen is opgenomen. Het is de eerste keer. Collega Verduyckt heeft verwezen naar Glasgow, waar een *pledge* werd gemaakt door heel verschillende landen, zoals Zuid-Afrika en Slovenië, om met steenkool te stoppen. Heel wat landen over de hele wereld hebben toen die belofte gemaakt en toch was het onmogelijk om in de eindverklaring nog maar het woord 'steenkool' te vermelden.

Nu, twee jaar later, is dat anders. Op voorhand werd veel kritiek geuit aan het adres van de voorzitter, Sultan Al-Jaber van de Verenigde Arabische Emiraten. Van bij de aanvang heeft hij zich sterk gemaakt dat dit voor hem de COP was waarop een akkoord over de afbouw van fossiele brandstoffen wel degelijk zou worden bereikt. Het is hem ook gelukt. Waarom? Omdat er een kritische massa is die vooruit wil. Zodra de kritische massa is bereikt om vooruit te gaan, zal die verandering er komen. Dan kan één voorzitter, één land, één groep van landen niet tegenhouden.

Daarom kunnen we de verklaring historisch noemen. Historisch is echter een zwaar woord. Of de verklaring echt afdoende is, zal blijken uit de implementatie die wij erop zullen laten volgen. Dat betekent ook een actieve betrokkenheid bij het proces.

Twee dagen geleden hebben we met de federale regering een van de elementen van de COP-verklaring op federaal niveau uitgevoerd: de *tripling up*, *doubling down* en de *phasing out*. Wij hebben al in het verleden, maar nu nog meer, de *tripling up renewable capacity* geïmplementeerd met het veilingmechanisme voor de wind op zee. We zullen op federaal niveau drie keer meer windcapaciteit op zee bouwen. We gaan dus vooruit, ook omdat we daartoe een kritische massa hebben.

Monsieur Dallemagne, ceci n'est pas un échec! Integendeel.

Mijnheer Verduyckt, u hebt ook gelijk, het zal met vallen en opstaan zijn. En het zal een continu doorgaan zijn en het blijven herdenken van wat die doelstellingen betekenen.

Mijnheer Ravyts, u sprak over doelstellingen, doelstellingen, doelstellingen. U vroeg zich af of die rechters nog wel weten waarmee ze bezig zijn. Excuseer mij, ik denk niet dat u toen parlamentslid was, ik alleszins niet, in deze assemblee werd in 2018 in lopende zaken een uitbreiding van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek goedgekeurd. Het werd daar mogelijk gemaakt dat elke nationale rechter grondrechten kan beoordelen. Het was een voorstel van mijn goede collega Stefaan Van Hecke, dat begon met het vorderingsrecht voor milieubewegingen. De toenmalige minister van Justitie, collega Geens, heeft het voorstel gedaan om dat uit

te breiden. Sindsdien is het mogelijk, ook voor onze rechters, ook voor een hof van beroep, om dat te af te wegen. En de rechter heeft dat gedaan.

Laten wij nu ook zelf de scheiding der machten respecteren. In plaats van angst aan te jagen zou dit arrest moeten leiden tot bezinning. Wat kunnen wij meer doen? Wat kunnen wij samen doen? Want dat is ook wat de rechter zegt. De rechter zegt helemaal niet dat Vlaanderen -55 % moet doen, wat de administratie vertaald heeft in haar nota. De rechter zegt dat wij die doelstelling moeten halen, dat wij dat samen moeten doen.

Wij kunnen hier naar elkaar blijven gooien met percentages en doelstellingen, maar het gaat wel over mensen. Het gaat over mensen. Elke tiende van een graad betreft het welzijn van miljoenen mensen. Het gaat over ervoor zorgen dat men zijn huis niet verliest bij een overstroming, dat men niet zijn hele hebben en houden verliest, dat men niet zijn vriendin verliest, zoals Rosa die omkwam in de Vesdervallei. Daarover gaat het. Niet alleen in Slovenië, niet alleen in Griekenland, niet alleen in de kleine eilandstaten die volledig zullen verdwijnen, maar ook in ons land. Wij worden geconfronteerd met de reële effecten van extreme weersomstandigheden.

Het is urgent. Wij moeten dat vandaag samen vastpakken. Wij kunnen dat doen op een goede manier.

M. Senesael a donné un exemple.

Wij kunnen de middelen van de nieuwe ETS2-richtlijn bij voorbaat – exclusief, zou ik bijna zeggen – gebruiken om ervoor te zorgen dat de meest kwetsbaren meekunnen.

En effet, c'était aussi repris dans la notification du Codeco.

Er is beslist de middelen van ETS2, die wordt uitgebreid tot gebouwen en transport, aan te wenden om ze inderdaad eerst aan de meest kwetsbaren te geven, zodat we bij de transitie niemand achterlaten.

Collègue Senesael, cela faisait partie de la notification qui a été approuvée en Codeco.

Monsieur Dallemagne, ceci n'est pas un échec. Cela aurait-il pu être mieux? Bien sûr mais ce n'est pas un échec.

Om even door te gaan over het ETS-systeem, ik hoor en ik aanvaard de kritiek van mevrouw Daems. Maar laten wij ook hier naar het hele plaatje kijken.

De industrie is wel de sector die daadwerkelijk een instrument heeft dat tot een vermindering van CO₂ in die sectoren heeft geleid en waar het systeem jaar na jaar werd aangescherpt met plafonds die naar beneden gaan. Dat is ook een goede zaak. Dat heeft met name aangetoond dat we niet aan welvaart moeten inboeten en dat we vandaag in ons land staal kunnen maken dat gebruikt wordt in de windturbines waarmee we straks van de Noordzee de grootste elektriciteitscentrale gaan maken.

ArcelorMittal heeft vandaag een plan op tafel gelegd, een miljardeninvestering, om een van zijn twee hoogovens uit te rusten met een bepaalde technologie, de DRI-technologie, waardoor men de CO₂ kan halveren. Het is net door het hebben van dit instrument voor de industrie dat zij, in tegenstelling tot andere sectoren, van in het begin aan de slag zijn gegaan, op zoek zijn gegaan naar wat ze konden doen om de CO₂ naar beneden te brengen.

Het is niet allemaal slecht, mevrouw Daems. Stel u voor dat dit er niet was geweest. Dan was er geen CO₂ -vermindering geweest en dan hadden we ook niet het vertrouwen dat er ook economische opportuniteiten zijn, zoals de heer Verduyck ook al zei, en dat minder CO₂ ook tot meer welvaart en groei kan leiden. Onze bedrijven zijn vandaag fier dat ze bij de meest efficiënte bedrijven behoren.

Als ik ArcelorMittal en BASF, de energie-intensieve bedrijven, ga bezoeken, dan vertellen ze mij telkens dat ze problemen hebben zoals de indexering, maar ze zeggen ook dat ze een grote troef hebben en dat is de kwaliteit van de mensen en de kwaliteit van de productieprocessen. Dergelijke zaken zijn omwille van het ETS ontstaan.

Ja, dat samenwerkingsakkoord is een deelakkoord over de verdeling van de middelen en het afschaffen van het klimaatresponsabiliseringsmechanisme. De heer Dallemagne zei dat dit eigenlijk toch absurd is. Ik ben bereid om dat te horen, maar de vaststelling was dat het mechanisme nooit van kracht is geworden omdat het nooit door alle entiteiten geratificeerd is geraakt, niet noodzakelijk bij het federale niveau, maar bij andere entiteiten, waardoor de inkomsten geblokkeerd zaten, ook die van de federale overheid, en dus niet konden worden aangewend om een klimaatbeleid te voeren. Dit wordt nu opgelost door dit mechanisme op te heffen. Dat geldt voor de inkomsten die al in het fonds zaten, maar ook voor het federale aandeel voor de inkomsten die nog zullen worden verdeeld. Het is een voorbeeld van zoeken naar oplossingen. Het is een voorbeeld om middelen vrij te maken die voor federaal beleid kunnen worden ingezet.

Non, ceci n'est pas un échec.

Het klopt dat er voort moet worden gesproken om in een breder kader de andere doelstellingen te verdelen. We hebben een eerste stap gezet op het Overlegcomité, waardoor het mogelijk werd om ons klimaatplan op te sturen naar de Europese Commissie. Zo is er akte genomen van de doelstelling van -47 %, die zich aan ons land opdringt en die dus moet worden uitgevoerd.

Wat als het cijfer niet gehaald wordt en wie staat er dan in voor de *gap*? Dat zijn pertinente vragen. Mijnheer Ravyts, u had het over een kostencompensatiemechanisme. Er werden preliminaire afspraken gemaakt – we zijn niet klaar met de onderhandelingen – over coresponsabilisering vanuit de federale overheid, omdat die bevoegdheden heeft die faciliterend zijn voor het klimaatbeleid in de gewesten. Zo legt de richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen, waarover twee weken geleden op Europees niveau in dialoog een akkoord werd bereikt, een renovatietraject en een energiebesparingsdoelstelling op, een verplichting voor zonnepanelen op gebouwen en een uitfasering van fossiele boilers. Mijnheer Verduyckt, uw warmtepompnorm kan ertoe bijdragen om die doelstelling te realiseren. Dat is een federale maatregel. De hervorming van de accijnzen, weg van fossiele brandstoffen naar elektriciteit, kan daartoe bijdragen. Zo heeft het federale beleid troeven en hefboomen in handen om die doelstellingen te kunnen realiseren.

Mevrouw Daems, wat de klimaatfinanciering betreft, de bedragen die zijn opgenomen zijn minimumbedragen. Eenieder kan dus beter doen en de federale overheid doet effectief 30 % beter. Licht er nog werk op de plank? Absoluut, er ligt zeker nog werk op de plank om met de verschillende entiteiten, dus de federale overheid en de drie gewesten, een volledig akkoord te bereiken. Onderhavig deelakkoord zet echter wel degelijk al stappen vooruit en maakt middelen vrij die kunnen worden ingezet voor klimaatbeleid. Dat is heel urgent en daarmee moeten we nu aan de slag om de maatregelen te nemen die ervoor zullen zorgen dat iedereen mee is en dat iedereen in een huis kan wonen waarvan de energiefactuur niet de pan uit swingt omdat de energie langs ramen en deuren naar buiten vliegt.

26.08 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer Verduyckt, het zal u misschien verwonderen, maar het Vlaams Belang was eigenlijk relatief tevreden over de passage over fossiele brandstoffen in de slottekst, want daar staat helemaal niet in wat u verkeerdelijk hebt aangehaald en wat werd verbeterd door de minister, namelijk dat er een daadwerkelijke uitfasering met data is uitgesproken. Dat staat er helemaal niet in. Er wordt daarin enkel gesproken over een weg bewegen van het gebruik van fossiele brandstoffen doorheen de tijd, evolutief, en dat staat inderdaad in ons programma.

U had het ook over de inventaris van fossiele brandstoffen die werd opgemaakt in ons land door de FOD Financiën en die werd gepubliceerd in april 2023, met cijfers tot 2020. Die inventaris moet nog worden geactualiseerd. Wij nemen daar akte van. De vraag is – ik zal ze dinsdag nog eens stellen aan de afwezige minister Khattabi – of er onder deze regering nog een routekaart komt voor de afbouw van fossiele brandstoffen. Gingen al uw crisismaatregelen in 2021, 2022 en 2023 rond energie, die onze fractie allemaal heeft gesteund, niet over fossiele brandstoffen? Waren zij geen steun voor het gebruik van fossiele brandstoffen? Moet ik ze allemaal opnoemen? Het waren er meer dan 20. Wij hebben ze gesteund en u ook. U was er pleitbezorger van. Het is wel wat meer dan alleen de afbouw van de professionele diesel sinds 1 januari 2022 en een beetje meer dan het verminderen van de fiscale aftrekbaarheid voor bedrijfswagens die nog op fossiele brandstoffen rijden. Het is veel meer dan dat. Ik lees vervolgens op X, het vroegere Twitter, een verklaring van minister Clarinval, die zegt dat de MR daar niet verder in meegaat. Veel geblaat, weinig wol.

26.09 Kris Verduyckt (Vooruit): Mijnheer Ravyts, ik heb soms de indruk dat u het toch heel moeilijk over uw

lippen krijgt dat er in Dubai stappen vooruit zijn gezet. U krijgt dat soms moeilijk gezegd. Ik heb soms het gevoel dat u niet wilt dat er in de wereld een ambitieus klimaatbeleid gevoerd wordt. Dat is bijzonder hypocriet.

Uw partij linkt alle problemen van de samenleving aan migratie. U bent daar voortdurend over bezig. We weten dat klimaatverandering straks waarschijnlijk de belangrijkste oorzaak in de wereld zal zijn van migratie. Als u het echt meent, zou u aan de kant moeten gaan staan van zij die voor een ambitieus klimaatbeleid zijn. Als we vandaag naar de Sahelregio kijken, weten we dat die regio bedreigd wordt door klimaatopwarming en dat die mensen straks wel eens zouden kunnen vluchten. U zult aan onze kant moeten komen staan.

Dat toejuichen en vandaag toejuichen dat er in dit land toch ten minste een samenwerkingsakkoord is tussen de verschillende gewesten hierover, doet u ook niet. U hebt immers niet graag dat er samengewerkt wordt tussen de verschillende gewesten in dit land. U hebt daar een groot probleem mee. Ik vind het bijzonder jammer dat u niet aan die kant gaat staan.

26.10 Kurt Ravyts (VB): Dat noemt men ontwijken van kritische vragen.

Le **président:** Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(3626/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3626/3)**

L'intitulé en néerlandais a été modifié par la commission en "wetsontwerp houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 22 september 2023 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende sommige bepalingen van de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor het begin van de periode 2021-2030 en de verdeling van de federale opbrengsten uit de veiling van emissierechten voor de jaren 2015 tot en met 2020".

Het opschrift in het Nederlands werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 22 september 2023 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende sommige bepalingen van de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor het begin van de periode 2021-2030 en de verdeling van de federale opbrengsten uit de veiling van emissierechten voor de jaren 2015 tot en met 2020".

Le projet de loi compte 2 articles.

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

Scrutin secret sur les demandes de naturalisation (continuation)

Geheime stemming over de naturalisatieaanvragen (voortzetting)

Voici le résultat du scrutin secret sur les demandes de naturalisation. **(3704/1-2)**
Ziehier de uitslag van de geheime stemming over de naturalisatieaanvragen. **(3704/1-2)**

Nombre de votants	85	Aantal stemmen
Votes valables	84	Geldige stemmen
Majorité absolue	43	Volstreekte meerderheid

Toutes les naturalisations ont obtenu la majorité absolue. Le vote sur la proposition de lois de naturalisation aura lieu dans un instant.
Alle naturalisaties hebben de volstreekte meerderheid bekomen. Over het voorstel van naturalisatiewetten zal dadelijk worden gestemd.

La proposition de la commission de Naturalisations est divisée en deux parties (A et B) comportant chacune plusieurs articles à adopter.
Het voorstel van de commissie voor de Naturalisaties omvat twee delen (A en B) die elk verscheidene aan te nemen artikelen tellen.

Proposition de lois de naturalisation

Voorstel van naturalisatiewetten

27 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses et modifiant le Code de la nationalité belge (partie A) (3704/2)

27 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (deel A) (3704/2)

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble de la proposition de loi de naturalisation (partie A) aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel van het voorstel van naturalisatiewet (deel A) zal later plaatsvinden.

28 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 4 décembre 2012 modifiant le Code de la nationalité belge (partie B) (3704/2)

28 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (deel B) (3704/2)

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble de la proposition de loi de naturalisation (partie B) aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel van het voorstel van naturalisatiewet (deel B) zal later plaatsvinden.

Interpellations

Interpellaties

[29] Interpellations jointes de

- Dominiek Snelpe à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La demande de transparence" (55000463I)
- Kathleen Depoorter à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La communication chaotique au sein du SPF Santé publique" (55000464I)
- Sofie Merckx à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Medista" (55000465I)
- Sophie Rohonyi à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La transparence des dépenses pendant la crise du coronavirus" (55000466I)
- Catherine Fonck à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "L'affaire du marché public logistique pour la distribution des vaccins contre le covid" (55000467I)

[29] Samengevoegde interpellaties van

- Dominiek Snelpe aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De vraag naar transparantie" (55000463I)
- Kathleen Depoorter aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De chaotische communicatie binnen de FOD Volksgezondheid" (55000464I)
- Sofie Merckx aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Medista" (55000465I)
- Sophie Rohonyi aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De transparantie van de uitgaven tijdens de coronacrisis" (55000466I)
- Catherine Fonck aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De affaire omtrent de logistieke overheidsopdracht voor de distributie van de covidvaccins" (55000467I)

[29.01] Dominiek Snelpe (VB): Mijnheer de minister, hoeveel lijken moeten er nog uit de kast vallen? Ik had mijn interpellatie nog maar net geschreven of er viel al een nieuw lijk uit de kast: we kregen nog een extra brief van Medista met hun eigen tijdlijn.

We vragen niet alleen een forensische audit aangaande Medistagate, maar we vragen ook al langer dan vandaag een audit van alle instellingen onder uw bevoegdheid, van de FOD Volksgezondheid over Sciensano tot het FAGG, om er maar een paar te noemen. We vragen dat omdat de belastingbetaler, die deze instellingen grotendeels financiert, mag weten of deze instellingen wel doen wat ze moeten doen en of ze dit op een efficiënte en correcte wijze doen. Medistagate bewijst dat dat niet altijd het geval is of dat er minstens twijfels zijn over de efficiëntie.

Toen het Parlement u vorige week na de bekendmaking van de beruchte filmpjes wilde opvorderen, stak uw socialistische fractieleider daar een stokje voor. Alle vragen zouden namelijk in de commissie kunnen worden gesteld en u zou er dinsdag op antwoorden. Zo geschiedde. Wij stelden al onze vragen, maar helaas, mijnheer de minister, u herhaalde in een lange uiteenzetting alles wat we al wisten en beantwoordde enkel de vragen die u relevant vond. Daarna zweeg u. U zou uw mond niet meer opendoen. Ik hoop dat dat vandaag wel het geval is.

Gisterenavond kregen we een tijdlijn in onze mailbox, maar die gaat eigenlijk niet over de essentiële vragen. Die tijdlijn roept enkel nog meer vragen op en verlegt uiteindelijk de focus naar het disfunctioneren van uw kabinet en uw administratie. De vragen die ertoe doen en die ik u dinsdag ook al stelde, zijn nochtans eenvoudig te beantwoorden. Vaak is een ja of nee voldoende. Wie tekende de opdracht? Was u dat? Was dat de leidend ambtenaar? Was dat bij delegatie?

Volgens de filmpjes werd er extra info gegeven aan Movianto. Werd deze info ook aan de andere deelnemers verstrekt? Zo ja, door wie en wanneer? Zo niet, waarom niet? Dat lijkt me anders niet eerlijk.

U geeft ons wel een minitijdlijn, maar wat is de tijdlijn van het ganse dossier? Wie was wanneer op de hoogte waarvan, te beginnen met het uitschrijven van de opdracht?

U spreekt over een forensische audit voor dat deelaspect, dat miniaspectje van Medistagate. Is het niet eerder

opportuun om over te gaan tot een forensische audit van het gehele dossier, waarbij alle aspecten, ook de relaties met uw kabinet en uw administratie, worden onderzocht? Een dergelijke forensische audit is ook in het belang van u en uw kabinet, voor zover er uiteraard geen bezwarende handelingen werden gesteld, zoals u beweert.

De minitijdlijn roept nog meer vragen op dan er al waren. Op 4 oktober stuurden de advocaten van Medista een brief naar de betrokken ambtenaar. De voorzitter van de FOD Volksgezondheid beval een persoonlijke reactie aan van de betrokken ambtenaar. We hebben geen forensische audit nodig om te weten dat dit geen juiste aanbeveling is. De brief is gerelateerd aan het werk van de ambtenaar. Door de ambtenaar als persoon, dus privé, te laten reageren, worden werk en privé gemengd. Dat kan niet, die moeten gescheiden blijven. De FOD had eigenlijk zelf moeten antwoorden als federale overheidsdienst, om zodoende op zijn minst al de ambtenaar te beschermen. Is dat niet gebeurd door bestuurlijke onkunde of wist de FOD toen misschien al meer over mogelijk niet-deontologisch gedrag van de betrokken ambtenaar?

Gelet op het belang van het dossier en de vele vragen die daarover reeds zowel in de commissie als in plenaire vergadering gesteld werden, had de FOD eigenlijk onverwijld het kabinet en u als bevoegd minister moeten inlichten. Indien dat niet gebeurd is, zoals u zegt, dan is dat nogmaals een fout van de FOD Volksgezondheid. De FOD had kunnen en moeten weten dat het dossier zou ontploffen, want dat sleept al maanden aan. Welke argumentatie geeft de FOD om het kabinet niet in te lichten?

Op 9 november meldde het bedrijf Movianto dat het gecontacteerd werd door Medista. Wat werd er in dat contact precies meegedeeld? Er is sprake van de voorbereiding van acties. Over welke acties gaat het concreet? Gelet op het belang van het dossier en van de brief aan de ambtenaar, waarom heeft de FOD het kabinet of u als minister niet onmiddellijk ingelicht?

Op 10 november werd aan uw kabinet of aan uw kabinetschef per brief gemeld dat er een probleem aan kwam met Medista. U citeerde uit die brief in de commissievergadering. Ik citeer wat u citeerde: "Meldt de voorzitter van de FOD dat Medista op iets aan het broeden is."

Uit dat citaat kan worden afgeleid dat minstens de kabinetschef op de hoogte was van het dossier. Anders zou de formulering anders zijn. De vraag is en blijft natuurlijk wanneer het kabinet daarvan voor het eerst in kennis werd gesteld. Was dat op de bewuste 10 november of gebeurde dat al vroeger?

Uiteindelijk werd u vorige week, op 7 december 2023, ingelicht over de brief van de advocaten van Medista aan de betrokken ambtenaar, zo beweert u. Dat betekent dat er gedurende twee maanden met u niet over het dossier werd gesproken. Waarom gebeurde dat niet? Ik mag immers hopen dat het kabinet en de minister één zijn. Mijnheer de minister, wie gelooft dat?

Er is ook nog rescEU, de Europese jackpot. Ook daarvoor werkt de FOD samen met Movianto. Wij zijn op zoek gegaan naar de gunning, maar helaas hebben wij die niet gevonden. U stelt altijd dat alles op het internet staat. Helaas is dat niet vindbaar. Hoe is die gunning verlopen? Dat hadden wij ook graag geweten. Is dat misschien het volgende lijkt dat uit de kast zal vallen?

Zoals ik al aangaf viel er net voor deze plenaire vergadering nog een brief van Medista in onze mailbox, waarin wordt verwezen naar laakbare feiten gepleegd door Movianto, het bedrijf dat u in de commissie openlijk steunde. Mijnheer de minister, u bent met andere woorden betrokken partij.

Mijnheer de minister, wordt het gezien de vele vragen, opmerkingen en bedenkingen geen tijd om echt open kaart te spelen? Een forensische audit over dat deelaspect van Medistagate is al een goed begin. Wij vragen u echter een forensische audit te laten uitvoeren van het volledige Medistagate en het Parlement inzage te geven in alle beleidsdocumenten uit de coronacrisis, van sms'jes tot overheidsopdrachten. Alles moet ons bezorgd worden, zodat wij ons parlementaire werk terdege kunnen uitvoeren en zodat uit gemaakte fouten uiteindelijk kan worden geleerd.

Mijnheer de minister, ik heb nog twee bijkomende vragen. Wanneer geeft u alle documenten vrij? Wanneer zult u een forensische audit laten uitvoeren van het volledige Medistagate?

29.02 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de minister, wie, wat, waar, wanneer, hoe? U wist het toch, toen

u bij ons in de Kamer was? U wist dat wij hier tot een discussie zouden komen die uw tijdlijn compleet ongeloofwaardig maakt.

U beweert dat u niet op de hoogte bent van een brief aan een topambtenaar, iemand die deelneemt aan een examen om directeur-generaal te worden van de Preparedness Cell, of die toch in de running is, of die genoemd wordt. Ik zie u schrijven, maar de wandelgangen zeggen heel veel.

U weet dus niet van die brief? En u weet ook niet van het bestaan van video-opnames en verklaringen? U zegt dat u dat voor het eerst vernam op 7 december. Dat is straf, als die opnames plaatsvonden op 31 mei.

Diezelfde persoon zei: "Dan voelde ik al dat het niet juist zat." Dat wil zeggen dat uw topambtenaar u gedurende zes maanden niet heeft ingelicht. U hebt die persoon als loyaal en betrouwbaar omschreven. Ik zou dat niet durven tegen te spreken, maar het doet toch vragen rijzen.

Uw voorzitter van de FOD weet het sinds 4 oktober. Uw dichtste hoge attaché, die u helpt bij het beleid inzake volksgezondheid, al twee maanden, mijnheer de minister. En uw kabinetschef weet het minstens al vier weken. Onder welke stolp hebt u zich eigenlijk verstopt gedurende die zes maanden? U moet het maar kunnen, mijnheer de minister.

U hebt dinsdag in de commissie een beetje trots iets voorgelezen van uw mobieltje. Het ging over een bericht van de CEO van Movianto. U kent hem dus. De CEO van Movianto was ook op de hoogte van die opnames. Die heeft het aan uw kabinetschef verteld.

Kunt u duiden waarom de CEO van Movianto u wel appt om te zeggen dat er van alles fout gelopen is in het dossier, maar u niet appt op het moment dat het nodig is, dat er aanwijzingen zijn, dat er opnames en verklaringen zijn, afgelegd door uw ambtenaar, mijnheer de minister?

Uw kabinetschef en uzelf zijn één. Dat weet u. Wat u weet, weet uw kabinetschef. Hoe verklaart u dan dat u hier zomaar kunt komen zeggen dat u van niets op de hoogte was? Dat is toch heel bijzonder. Spreekt u niet tegen elkaar? Had u niet onmiddellijk moeten ingrijpen?

U hebt nu een audit besteld. Hoera, na anderhalf jaar! Waarom wacht u met actie te ondernemen tot die vraag gesteld wordt, tot ik hier voor de zoveelste keer sta? Waarom wacht u met het bevroren van de mailbox van de ambtenaar in kwestie? U hebt dat pas gedaan toen u de audit bestelde. Is die audit al ondertekend? Dat had ik ook graag van u vernomen.

Had u contact met uw advocaten, met de advocaten van Deloitte, met de advocaten van de Staat over de brief die zij u op 2 december hebben geschreven? Of weet u daarvan ook niets? Had u contact met de eerste minister, de voorzitter van de Kamer of hun kabinetten in verband met de brief die u op 4 december hebt ontvangen en over de aantijgingen en bewijzen die daarin stonden? Het gaat dan over de bewijzen dat uw ambtenaar mee in het spel zat en verklaringen had afgelegd. Wanneer had u voor het eerst contact met de ambtenaar over de aantijgingen en het bestaan van de filmpjes? Mijnheer de minister, er is veel te veel onduidelijk en er is veel te veel dat niet klopt.

Ook heel bijzonder is het volgende. Ik heb u er dinsdag naar gevraagd en ik vraag het u nog eens. De nota aan de ministerraad klopt niet. Uw ambtenaar verklaart dat zij ervoor gezorgd heeft, met de back-up van haar minister, dat de aanbesteding verbreed werd naar een vaccinaanbesteding, zodanig dat het all-in wordt en Medista aan de zijkant gezet kan worden. In de nota aan de ministerraad spreekt u daarover niet. Hebt u uw collega's, van de partijen hier aanwezig, correct ingelicht? Kunt u mij duiden welke toelichting u hebt gegeven over het feit dat de vaccins moesten worden verhuisd en dat er geen verdere samenwerking zou zijn met Medista?

29.03 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, wat een openbare aanbesteding voor vaccinopslag moest zijn, is ondertussen een soort Netflixserie geworden, waarin de ene concurrent de andere met eigenaardige methodes benadert en detectives in een hangaar binnenvallen, als we mogen geloven wat er vanochtend in de pers is verschenen. Vorige week donderdag heeft mevrouw Depoorter u al ondervraagd over de onthullingen en ook wij hebben u in commissie ondervraagd. U gaf iet of wat tijdlijn, kondigde aan dat er een audit zou komen, verklaarde dat u pas op 7 december van het incident wist en wou er verder niets meer

over zeggen.

De volgende ochtend vond u het toch nodig om een mail te schrijven naar de leden van de commissie voor Gezondheid en Gelijke Kansen. In die mail staan toch een aantal zaken die u niet gezegd hebt in de commissie. In de commissie liet u blijken dat u tussen 4 en 7 december op de hoogte werd gesteld van de spionagetechnieken, terwijl u in de mail zegt dat uw kabinet op 10 november al op de hoogte was dat er iets aan de hand was met Movianto. Ik lees: "Op 10 november, tijdens een persoonlijk contact tussen de voorzitter van de FOD Volksgezondheid en de kabinetschef van de minister, meldt de voorzitter dat Medista op iets aan het broeden zou zijn op basis van informatie van Movianto. Er wordt melding gemaakt van spionagetechnieken, zoals opnames die gebruikt zouden zijn".

Het is natuurlijk wel eigenaardig dat uw kabinetschef daar op 10 november van op de hoogte is en dat u daar niet van op de hoogte bent gebracht. U verklaart dat u pas op 7 december wist dat het om een ambtenaar gaat.

Waarom hebt u in de commissie niet gesproken over het gesprek van 10 november tussen het hoofd van de FOD Volksgezondheid en uw kabinetschef?

Wanneer was u er precies van op de hoogte dat de ambtenaar eigenlijk uitgelokt was om verklaringen te doen over de toekenning van de openbare aanbesteding aan Movianto?

Als u in november niet op de hoogte was, heeft uw kabinet die informatie dan achtergehouden? Vindt u dat dan geen probleem? De directeur van de FOD weet op 4 oktober reeds dat er een groot probleem is en dat de ambtenaar in de val is gelokt. Vindt u niet dat de directeur van de FOD u op dat moment al van de zaak had moeten inlichten?

Wat weet u vandaag eigenlijk over de grond van de zaak, mijnheer de minister? U hebt gezegd dat u een audit hebt besteld, sinds de onthullingen in de pers zijn gekomen. Wist u zelf dat Movianto eventueel geholpen werd? Werden ook andere bedrijven geholpen? In welke periode gebeurde dat dan precies?

Wat is dan de precieze scope van de audit die u hebt besteld? U wilde daar ook niet diep op ingaan in de commissie. Zal de audit ook het privémailverkeer of het privé-gsm-verkeer van de betrokken ambtenaar onderzoeken?

Wanneer is de betrokken ambtenaar precies van het dossier gehaald? Waarom?

Wat vindt u dan eigenlijk over de grond van de zaak? Ik val werkelijk van mijn stoel bij het zien van de filmpjes. We zien daar een ambtenaar, die weliswaar in de val is gelokt, maar die toch praat alsof het normaal is om een firma te helpen bij een openbare aanbesteding en die die informatie uit de doeken doet in een weliswaar fake sollicitatiegesprek voor een firma in de sector die de ambtenaar eigenlijk moet controleren. Dat is toch wel zeer bizar. Wij verwachten van ambtenaren dat ze integer zijn en het algemeen belang verdedigen. Die video's geven een heel ander beeld van de zaak.

29.04 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le ministre, pendant près de deux ans, j'ai siégé avec beaucoup de conviction au sein de cette fameuse commission spéciale Covid. Le but de cette commission était on ne peut plus clair: établir des recommandations pour que l'on soit prêt à l'avenir en cas d'éventuelles futures pandémies, déterminer des responsabilités, mais aussi faire preuve de transparence quant à la manière dont cette crise a été gérée. Cette transparence était – et est encore aujourd'hui – particulièrement indispensable au regard de l'érosion constante de l'adhésion de la population aux mesures sanitaires, d'abord, et au vaccin, ensuite.

Avec cette affaire Medista, cette transparence fait malheureusement à nouveau défaut. Cette affaire donne à nouveau l'impression qu'au mieux, les élus n'agissent pas dans l'intérêt des citoyens et qu'au pire, ils se croient au-dessus des lois ou inversement. Mais, dans les deux cas, c'est grave. C'est très grave. Je fais ici bien évidemment allusion aux règles régissant la passation des marchés publics qui sont nombreux, on le sait, à avoir été conclus durant toute cette phase de pandémie et encore aujourd'hui durant la crise sanitaire, même si on se trouve dans une phase heureusement moins aiguë.

La semaine dernière, en séance plénière, vous avez affirmé, la bouche en cœur, que la procédure du marché public, qui a soudainement été octroyé non plus à la firme Medista mais bien à la multinationale Movianto, avait été correctement suivie et que "Medista ne fournissait jamais aucune preuve pour prouver le contraire". Or nous savons aujourd'hui que non seulement ces preuves sont tombées mais aussi que, selon la chronologie des événements que vous nous avez vous-même envoyée hier, votre chef de cabinet était, dès le 10 novembre dernier, bien au courant de la possible existence d'une vidéo compromettante ayant servi à piéger la fonctionnaire du SPF Santé publique qui aurait donc agi en faveur de Movianto.

Il en ressort donc que votre chef de cabinet a délibérément choisi d'attendre des informations "complémentaires", et ce, malgré des éléments faisant clairement état tant de soupçons d'espionnage que de pratiques frauduleuses extrêmement graves et, faut-il le rappeler, pénalement répréhensibles. Pendant près d'un mois, des informations capitales sur cette affaire ont été mises sous couvercle, même lorsque nous vous avons adressé nos premières questions sur le sujet. Il en ressort aussi que vous avez, au mieux, omis cet élément, au pire, menti au Parlement en affirmant en commission: "Ce n'est que jeudi dernier (soit le 7 décembre dernier) que j'ai entendu parler du courrier adressé personnellement à la fonctionnaire, ainsi que des vidéos." Comment peut-on imaginer qu'une telle information capitale ne vous soit jamais remontée? Ce nouvel élément souligne en tout cas que, contrairement à ce que vous avez affirmé jusqu'ici, nos questions se justifient.

En commission, encore cette semaine, vous avez certes expliqué qu'en gros Movianto avait été retenu pour des raisons liées au moindre coût de son offre, mais aussi à la moindre fiabilité dans le chef de son concurrent Medista. Ce qui lui a valu d'ailleurs, comme vous l'avez expliqué, des problèmes avec l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé.

Toutefois, vous avez expliqué, dans le même temps, lors de cette même commission, qu'après tout, il n'est pas "inhabituel que les pouvoirs publics signalent de leur propre initiative aux entreprises la publication d'un appel d'offres intéressant". Vous avez également expliqué qu'après tout, il n'y a rien de mal à aider une entreprise intéressée dans une phase préliminaire d'un appel d'offres si elle a des questions sur la marche à suivre. Lors du point presse organisé vendredi dernier, vous avez ajouté: "Il n'y a rien de mal, après tout, à cela, et d'ailleurs nous l'encourageons."

Monsieur le ministre, il y a quand même une différence fondamentale entre, d'une part, clarifier une phase d'un appel d'offres et, d'autre part, donner des informations privilégiées à une entreprise, et certainement pas aux autres.

Dans ce second cas de figure, on rompt totalement, purement et simplement le principe fondamental d'égalité de traitement de l'ensemble des candidats soumissionnaires à un marché public et, ce faisant, on rend aussi nos autorités perméables aux pressions voire à la corruption.

Nos questions se justifient tant que vous n'aurez pas fait l'entière transparence sur la manière dont cette aide concrète et décisive aurait été apportée par cette fonctionnaire du SPF à Movianto, mais aussi tant que vous n'aurez pas fait la preuve – parce qu'on parle beaucoup de preuves dans cette affaire – que les règles régissant les marchés publics ont été respectées. Nos questions se justifient aussi tant que vous ne direz pas qui réalisera cet audit; en effet, vous évoquez un audit mais rien ne nous assure que cet audit sera réalisé avec toutes les garanties d'indépendance et d'impartialité qui s'imposent.

29.05 Catherine Fonck (Les Engagés): Monsieur le vice-premier ministre, quand ma collègue Kathleen Depoorter est venue avec ce dossier voici déjà de nombreux mois, pour le dire franchement, je trouvais qu'elle y allait un peu fort. Je ne disposais pas de preuves. Et je me suis toujours refusé à attaquer sans preuve. Cependant, les faits qui me sont apparus depuis une semaine m'ont convaincue, monsieur le ministre, qu'il se posait un vrai problème et donc que ma collègue Kathleen Depoorter avait raison.

Ce mardi en commission, je vous ai énuméré les faits fort troublants de ce dossier, qui suscitent un profond malaise. Je ne vais pas reprendre la saga depuis le début. Elle est maintenant bien connue. Chaque fois, on s'y perd tant elle est ponctuée d'événements incroyables. Sur quoi portent ces faits troublants? De manière synthétique, je dirai d'abord le marché public, truqué ou pas; ensuite, cette saga, véritable roman d'espionnage où interviennent des boîtes en rapport avec les services secrets israéliens, de faux inspecteurs, etc. Il y a aussi les enregistrements vidéo, en caméra cachée, qui nous aiguillent vers de possibles conflits d'intérêts. Et

puis, monsieur le ministre, nous sommes aussi troublés par vos prises de position et votre communication personnelle.

D'abord, pendant des mois, vous avez adopté une position terriblement affirmative: "Circulez, il n'y a rien à voir!" Puis, on bascule vers une communication beaucoup plus confuse. Ainsi, vous avez tenu une conférence de presse vendredi dernier, alors que vous aviez refusé de venir ici le jeudi soir pour vous expliquer en plénière. Je n'oublie pas non plus votre attitude en commission de la Santé, où vous avez été véritablement le porte-parole, l'avocat d'une des deux entreprises, à savoir Moviento. Vous l'avez présentée comme un ange face à Medista, que vous avez décrit comme le diable!

Troublante, votre communication qui a suivi puisque vous n'étiez pas au courant jusqu'au 7 décembre (d'après vos affirmations) alors que l'on apprend que votre chef de cabinet était bien au courant, lui, depuis le 10 novembre.

Difficile de croire que votre chef de cabinet ne vous avait pas prévenu pour un dossier aussi sensible sur le plan politique, alors que notre collègue vous pourchassait sur un dossier où vous avez pris position de manière répétée, forte et tranchée en guerre contre Medista depuis des mois.

Difficile aussi de se dire que vous découvrez tout depuis la semaine dernière mais que rien n'a justifié depuis le 10 novembre un audit alors que vous auriez dû le faire depuis des mois, mais a fortiori en tout cas depuis le 10 novembre.

Vous vous retranchez derrière cet audit interne, au niveau des administrations. Il risque de ne porter que sur le fonctionnement (bon ou pas) de la cellule de marchés publics. L'audit ne fera que répondre d'ailleurs à la mission que vous lui avez assignée. Or, vous ne nous avez toujours pas communiqué en quoi consiste cette mission ni le cadre dans lequel l'audit devra se réaliser. Monsieur le ministre, de la transparence, vous nous en devez!

Vous ne nous avez pas non plus communiqué le délai dans lequel cet audit devra être clôturé. Enfin, ce type d'audit ne dispose pas des mêmes outils ni des mêmes compétences que le parquet pour enquêter sur d'éventuelles infractions. Il ne dispose pas vraiment non plus de la capacité d'enquêter au sein des deux entreprises concernées (Deloitte, la Smals, toutes deux citées).

Cet audit ne permettra pas non plus, monsieur le ministre, d'examiner votre rôle personnel dans toute cette saga ni toutes les communications que vous avez échangées avec le SPF ou avec d'autres interlocuteurs extérieurs, y compris les entreprises concernées. Vous nous avez dit vous-même que vous aviez eu des contacts avec le CEO de Movianto.

Monsieur le ministre, je pense qu'il y a suffisamment de doutes, de flou, de trouble pour qu'une enquête bien plus poussée soit réalisée et permette soit de lever lesdits doutes, soit d'entamer des poursuites si des infractions ont été commises. Je vous demande donc, en application de l'article 29 du Code d'instruction criminelle, de porter l'ensemble du dossier à la connaissance du parquet. Cela devrait être une évidence pour vous, pour l'ensemble du gouvernement et de la majorité gouvernementale.

29.06 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mijnheer de voorzitter, geachte interpellanten, ik zal uw vragen beantwoorden. Zo komen we meteen tot de essentie. Het gaat hier om het bedrijf Medista dat een overheidsaanbesteding heeft verloren ten voordele van twee andere bedrijven. Mevrouw Sneppe heeft gevraagd wie er ondertekend had. Het antwoord op die vraag is erg eenvoudig. Op basis van het delegatiebesluit kan de voorzitter van de FOD overheidsopdrachten tot 350.000 euro, exclusief btw, goedkeuren. Boven de 350.000 euro heeft de minister ondertekeningsbevoegdheid. De administratie stuurt het dossier naar het kabinet dat het dossier onderzoekt en nakijkt. Indien de minister akkoord gaat, zet hij er zijn handtekening onder. Ik heb dit dus ondertekend, dat is evident.

Mevrouw Depoorter herhaalt – en niet voor de eerste keer, zo lees ik ook in de stukken van Medista – dat ik de collega's in de ministerraad zou hebben belogen over het feit dat dit contract met twee percelen inderdaad ter vervanging kwam van het bestaand vaccinatiecontract. U zegt dat dit zeker is, maar dat spreek ik tegen. Op de ministerraad van 10 december 2021 lag een nota over deze contracten voor. Daarin stond het volgende: "Om te kunnen beantwoorden aan potentiële bijkomende behoeften en gezien de onzekerheid in verband met

het toedienen van extra dosissen vaccins, werd eveneens besloten om de vaccins op te nemen in het voorwerp van de huidige overheidsopdracht."

In de bijlage kunt u het hele verslag van de IKW terugvinden bij het dossier van de ministerraad. Ik citeer: "De opdracht voor het beheer van de stock van de vaccins werd in mei 2021 gegund aan Medista voor een totaalbedrag van 5.107.928,12 euro. Op amper zes maanden werd het volledige geraamde en toegewezen budget verbruikt. Er zal dan ook een budgetverhoging voor aanvullende diensten nodig zijn om de kosten van vaccinatie in de komende maanden te dekken. Het is daarom noodzakelijk om activiteiten met betrekking tot vaccinatie in de nieuwe overheidsopdracht op te nemen om te voorkomen dat er een nieuwe, afzonderlijke opdracht voor vaccins moet worden gepubliceerd. Hierdoor kunnen geneesmiddelen en vaccins worden gecentraliseerd in één enkele actor die voor de Belgische Staat werkt, wat een eenvoudiger en efficiënter beheer mogelijk maakt."

Ik heb geen tijd, maar ik kan u de mails voorlezen die daarover zijn gestuurd waarin de collega's vroegen naar het waarom en wat dat allemaal betekende. Het was echter kristalhelder. Waarom bent u zo herhaaldelijk aan het zeggen dat ik mijn collega's heb voorgelogen over het feit dat een bestaand vaccincontract daarin werd opgenomen? Dat is kristalhelder. Het is dus misschien beter dat u dat niet meer herhaalt, maar goed.

Waarom heeft Medista de aanbesteding verloren? Mevrouw Sneepe, dat was in het belang van de belastingbetaler, omdat de diensten van Medista bij de aanbesteding waarover het hier gaat 33,5 miljoen euro zouden kosten, ofwel 14,5 miljoen euro meer dan de diensten van Raes Logistics en Movianto voor hetzelfde. Samen kwamen die laatste voor dezelfde dienstverlening als wat Medista aanbood, op 19 miljoen euro, niet ver boven de helft van wat Medista vroeg. Daarover gaat het. Medista lag ook onder bij Movianto inzake kwaliteit en dienstverlening. Daarover gaat het. Dat was in het belang van de belastingbetaler. Wij doen overheidsaanbestedingen om de markt zo breed mogelijk te bevragen en ervoor te zorgen dat wij de scherpste prijs en een goede dienstverlening krijgen. U zult het met mij eens zijn dat 19 miljoen euro scherper is dan 33,5 miljoen euro.

Er zijn veel bedrijven die wel eens naast een aanbesteding grijpen. Dan kunnen zij zich daarbij neerleggen en een volgende keer opnieuw proberen. Ik neem aan dat dit voor Medista een heel moeilijk moment was, want het had bijzonder veel winst gemaakt op de activiteiten tot dat moment. Wij hebben aan Medista nu zowat 40 miljoen euro uitbetaald. In het verlengd boekjaar van 1 juni 2020 tot 31 december 2021 heeft Medista daarop 8,8 miljoen euro winst gemaakt.

Het is dus te begrijpen dat Medista zich er niet bij wil neerleggen, wat zijn recht is. Wat kan een bedrijf dat zich daar niet bij neerlegt, dan doen? Dat kan naar de Raad van State stappen. Dat is zijn goed recht en Medista heeft dat ook gedaan. Als de Raad van State oordeelt dat er een fout is gemaakt en dat de procedure niet goed is verlopen, dat is dat maar zo en moet men opnieuw beginnen, maar dat was hier niet het geval. Het arrest van de Raad van State telt ongeveer 70 pagina's en kan niet duidelijker zijn: Medista krijgt over de hele lijn ongelijk. Tot drie keer toe zegt de Raad van State over de drie middelen van Medista dat ze niet ernstig zijn. Het argument dat er geprivilegieerde informatie is gegeven, werd door de Raad van State geanalyseerd en die heeft geoordeeld dat het niet ernstig is.

Wat kan een bedrijf dan nog doen? Een bedrijf kan zich daarbij neerleggen of kan bijkomende stappen zetten in de gerechtelijke procedure. Dat is normaal, maar Medista heeft dat helemaal niet gedaan en heeft de normale gerechtelijke weg niet verder gevolgd. Voor alle duidelijkheid, ik steun geen bedrijven, ik steun niet het ene of het andere bedrijf, maar ik steun de resultaten van een procedure voor een rechtbank. Die rechtbank, in dit geval de Raad van State, heeft gezegd dat het correct is verlopen en dat de argumenten van de verliezende partij niet ernstig zijn. Degene die verloren heeft, heeft geen verdere gerechtelijke stappen gezet. In een rechtsstaat steun ik het resultaat van de uitspraak, wat ik hoop dat we allemaal doen.

Er zijn daarna heel veel problemen opgedoken, al in de zomers van 2020 en 2022. Medista liet de ene dag in de pers weten dat het de vaccinatiecampagne zou blijven voortzetten, terwijl wij tegelijkertijd een brief kregen dat de hele vaccinatie distributie onmiddellijk zou worden stopgezet tenzij we allerlei facturen zouden betalen. Dat heb ik al uitgelegd.

Medista factureerde het ene bedrag na het andere waar mijn diensten zich ernstig vragen bij stelden. Mijn diensten kregen dubbele facturen, facturen met vage omschrijvingen, facturen waarop de verleende diensten

niet duidelijk waren. Mijn FOD wilde die niet zomaar betalen. Dat lijkt mij normaal. Zou u een factuur betalen als u niet weet waarvoor gefactureerd wordt? Mijnheer Loones, ik zie u ook twijfelen. Ik meen dat u dat niet zou doen. Zou u dat doen? Als degene die de factuur stuurt vervolgens niet wil zeggen waarover die factuur gaat, is er een probleem. Verantwoordelijk omgaan met overheidsgeld is wat mijn FOD gedaan heeft.

Na een heel lange tijd en na vele moeilijkheden verhuisden alle producten van Medista naar Movianto en Raes. Maar Medista bleef mijn FOD achtervolgen, redelijk letterlijk. Het bedrijf huurde Black Cube in. Black Cube is een intelligencefirma met een nogal bijzondere reputatie. Black Cube heeft drie mensen die een band hebben met de vaccinatiecampagne misleid. Black Cube heeft dat ook bij een vierde geprobeerd, maar bij die vierde is het niet gelukt. De drie zijn in gesprek geweest in het buitenland op vraag van Black Cube. Twee van de drie waren in de waan dat zij een sollicitatiegesprek hadden voor een bestaand bedrijf. Dat bleek achteraf allemaal fake te zijn. Het was klaarblijkelijk bedoeld om hen uitspraken te ontlokken en die stiekem op te nemen.

Dat is blijkbaar gebeurd. De vraag is: wat heeft Medista dan met die filmpjes gedaan, als daar bewijs in zat? Wel, tot op heden heeft de overheid die filmpjes niet ontvangen. Het enige wat ik heb gezien, tot op heden, zijn geknipte versies op de website van een krant.

Wat heeft Medista wel gedaan? Medista heeft een ambtenaar op haar privéadres gevraagd om ontslag te nemen en een minnelijke schikking te betalen. Medista heeft een ander bedrijf uit de sector, namelijk het concurrerende bedrijf dat gewonnen had, een grote som geld gevraagd. Zowel de betrokken ambtenaar als het bedrijf hebben klacht neergelegd bij de politie. Ook het Nationaal Crisiscentrum heeft vrijdag een dossier geopend. Ik kan daarover verder niets zeggen. Ik stel mij echter de vraag of u dat normaal vindt.

Ik kom terug op de tijdslijn die ik na de vergadering van de commissie schriftelijk heb meegedeeld. Ik had dat ook gezegd aan mevrouw Depoorter omdat we rond 16.00 uur uiteengingen. Ik had echter een vergadering met het kernkabinet tot in de late uurtjes, maar ik heb dan die tijdslijn opgemaakt en die in de latere uurtjes nog naar het secretariaat gestuurd om het debat te vervolledigen. Dat is wat ik gedaan heb en ik zal dat gewoon herhalen.

Op 4 oktober krijgt de ambtenaar in kwestie een brief van de advocaten van Medista op het privéadres van die ambtenaar. Diezelfde dag wordt dat door de ambtenaar in kwestie in vertrouwen mondeling gemeld aan de voorzitter van de FOD Volksgezondheid. De brief wordt later in vertrouwen aan de voorzitter van de FOD Volksgezondheid bezorgd. Hij werd dus niet naar het kabinet gestuurd en er is ook geen melding van gemaakt.

De juridische inschatting van de FOD was dat een persoonlijke reactie van de advocaat van de ambtenaar op dat moment de juiste reactie was. Men heeft gezegd dat de ambtenaar een verweer stuurde en dat we zouden zien of er nog stappen zouden volgen.

Op 7 november meldt de CEO van Movianto aan de voorzitter van de FOD Volksgezondheid dat Movianto benaderd is door Medista en dat Medista een aantal acties zou voorbereiden. Op 9 november worden de advocaten van de FOD Volksgezondheid discreet ingelicht door de advocaten van Movianto over mogelijke opnames die zouden bestaan. Dit wordt daarna gemeld aan de voorzitter van de FOD.

Op 10 november 2023 krijgt mijn kabinetschef tijdens een persoonlijk en face-to-facecontact tussen hemzelf en de voorzitter van de FOD Volksgezondheid te horen dat Medista op iets aan het broeden zou zijn. Er wordt ook melding van gemaakt dat partijen verbonden aan Medista mogelijk spionagetechnieken zouden hebben gebruikt, zoals opnames.

Ik wil daarbij voor alle duidelijkheid het volgende benadrukken. Noch de eventuele opnames, noch de eventuele inhoud daarvan waren op dat moment bij mijn kabinetschef bekend. Mijn kabinetschef besloot daarom eerst nadere informatie af te wachten en heeft mij toen niet ingelicht.

Op 17 november 2023 worden de onderhandelingen met de advocaten van Medista over de dading stilgelegd, omdat door Medista geen enkele opening wordt gemaakt. De heer Rieder, de advocaat van Medista, ziet het stilleggen als een kwalijke daad. Hij geeft aan dat hij daar ook naar zal ageren.

Op 4 december 2023 volgt de brief van Medista aan de eerste minister, die ook in de pers is verschenen. Daarover wil ik het volgende opmerken. Brieven van Medista zijn absoluut niet uitzonderlijk. Wij hebben de voorbije periode heel veel brieven, e-mails en telefoons, allerlei aantijgingen en verwijten gekregen. Wanneer wij op 4 december 2023 nogmaals een dergelijke brief krijgen, is dat niet bijzonder nieuw en beschouwen wij dat niet als een totaal nieuw feit. In de brief is sprake van verklaringen en bewijzen. In de brief wordt echter geen enkel bewijs geleverd of getoond.

Ook over 7 december 2023 kan ik duidelijk zijn. Ik ben op de middag van 7 december 2023 op de hoogte gebracht van een opname die zou bestaan met de betrokken ambtenaar. Dat gebeurde door een advocaat van de FOD Volksgezondheid. Hoe kwam dat? Ik was op dat moment niet op mijn kabinet. Ik heb naar aanleiding van een persvraag, namelijk of ik op de hoogte was van een video-opname met de ambtenaar in kwestie, contact laten opnemen met de FOD. De voorzitter was op dat ogenblik maar heel even bereikbaar wegens een vergadering bij de NATO. Hij verzocht mij contact op te nemen met de advocaat. Het is die advocaat die mij heeft ingelicht dat hij in discrete contacten tussen advocaten had vernomen dat er een filmpje zou zijn met een ambtenaar van de FOD. Dat was voor mij de allereerste keer dat ik dat vernam.

Ik heb die dag ook aan de pers laten weten dat ik niet op de hoogte was en op de hoogte gesteld ben door de FOD. Pas die avond van 7 december heb ik dat eerste geknipte filmpje op de website van een krant gezien. Wij hebben toen meteen alle informatie waarover wij beschikten bij elkaar gelegd, inbegrepen alle informatie waarover de FOD en zijn advocaten beschikten. Ik heb naar waarheid gezegd – deze informatie heb ik u al gegeven – dat ik op 7 december geïnformeerd ben over een mogelijke opname en een brief die al op 4 oktober op het privéadres was toegekomen. Bij deze heb ik alle informatie gegeven waarover ik beschik.

Er zijn onduidelijkheden in dat proces. Het zou beter geweest zijn dat ik sneller op de hoogte was van alle informatie. De audit die ik heb gevraagd, moet onder andere heel dat proces van informatiedoorstroming ook echt goed bekijken. Dat is wat ik vraag. Ik zal niet herhalen wat ik dinsdag allemaal al over de audit heb gezegd. Wat mij betreft vertrekt de audit van die video's en alles wat daarmee te maken heeft, dus heel dat proces.

Ik heb ook al gezegd – maar men vraagt het opnieuw – dat er een *litigation hold* is gezet op de mailbox van de betrokken ambtenaar en dat die ambtenaar van het dossier is gehaald. Mevrouw Depoorter, ik weet niet waar u het haalt dat die ambtenaar kandidaat zou zijn voor een nieuwe functie. Dat is niet juist. Ik heb dat ondertussen geverifieerd, want u hebt dat nog al gezegd. Het is niet correct, die ambtenaar is geen kandidaat voor een andere functie. Al die insinuaties vind ik niet zeer behulpzaam en het klopt ook niet.

Mocht ik vroeger op de hoogte zijn geweest van het bestaan van opnames, wat dus niet het geval was, dan had ik geen betekenisvolle actie kunnen ondernemen zolang ik die video's niet had gezien. Wat moest ik doen?

Toen één week geleden geknipte video's online kwamen bij een krant, heb ik meteen actie ondernomen.

Dat alles verandert ook niks aan de volgende feiten die ik gewoon nog even opsom.

Ten eerste was Medista 14,5 miljoen euro duurder dan Raes en Movianto.

Ten tweede heeft Medista deze zaak op alle argumenten verloren bij de Raad van State en is het gestopt met gerechtelijke stappen, terwijl Medista normaal verdere gerechtelijke stappen had kunnen zetten. In een rechtsstaat is dat het punt waarvan je vertrekt.

Ten derde heeft Medista dan Black Cube ingehuurd om mensen te misleiden en op basis daarvan opnames te maken van een ambtenaar en iemand van een bedrijf en de ambtenaar en het bedrijf op basis daarvan af te dreigen. De ambtenaar en het bedrijf hebben een klacht ingediend bij de politie. Dat vervolgt zijn gerechtelijke weg.

Ten vierde heeft Medista een geknipte versie van deze via misleiding tot stand gebrachte opnames enkel aan één krant gegeven. We kunnen die daar consulteren.

Ten vijfde heeft de FOD noch mijn kabinet deze opnames ontvangen.

Als men het gerecht zijn werk wil laten doen, moet men eens ernstige bewijzen op tafel leggen. Daar kan ik mij niet over uitspreken. Dit zijn de feiten. Ik stel mij bij deze gang van zaken zeer ernstige vragen.

Wat de FOD betreft: wij doen een forensische audit van heel dat proces, tot en met de informatiedoorstroming. Dat is wat ik moet doen in het belang van de burger. Dat is ook wat ik zal doen.

Voorzitter: Eliane Tillieux, voorzitter.
Président: Eliane Tillieux, présidente.

29.07 Dominiek Sneppe (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb u dinsdag gevraagd wie de opdracht ondertekent. U hebt daar toen niet op geantwoord. Hebt u aan iemand uitleg moeten vragen? Het lijkt mij getuigen van incompetentie als u daarover uitleg moet vragen. Anders bent u van slechte wil en wilt u gewoon mijn vragen niet beantwoorden. Dat kan natuurlijk ook.

U stelt dat Movianto en Raes beter en goedkoper waren. Dat kan wel zijn, maar dat doet hier niet ter zake. De vraag is of de aanbesteding correct is verlopen. Uit die filmpjes blijkt dat dat misschien niet zo is.

U zwaait ook steeds met de uitspraak van de Raad van State. Beschikte de Raad van State wel over de echte feiten en de juiste informatie? Als die uitspraak van de Raad van State gestoeld is op een valse getuigenis van de ambtenaar, welke betekenis heeft die uitspraak dan?

Mijnheer de minister, u bent anders zeer mediageil, zo mediageil dat u vaak het einde van de commissie niet afwacht om voor de camera uw fantastisch beleid te propageren, maar nu hult u zich in stilzwijgen. Althans in de commissie, hier hebt u geprobeerd om antwoorden te geven, maar eigenlijk verdrinkt u de vis. Hetgeen u hier gezegd hebt, met betrekking tot de tijdlijn, hebt u ook verteld in de commissie. Het lijkt mij te getuigen van weinig eerlijkheid, van weinig transparantie.

Na het hele Medistagate en ook na alles dat fout liep tijdens de coronaperiode, zijn wij ervan overtuigd dat er wel degelijk van alles wringt op uw departement en dat u het eigenlijk niet meer onder controle hebt.

Wees nu eerlijk en geef dat toe, geef ons volledige transparantie. Ga over tot volledige openbaarheid van bestuur zodat wij alles kunnen uitpluizen. Dat doet u echter niet. Wat hebt u trouwens te verliezen, als u niets te verbergen hebt? Waarom houdt u dat dan tegen?

Uw houding doet ons vermoeden dat u wel iets te verbergen hebt. Want zeg nu zelf, het is toch onmogelijk dat u niet op de hoogte was, het is toch onmogelijk dat uw kabinet niet op de hoogte was en het is toch onmogelijk dat, indien uw kabinet op de hoogte was, het dat niet aan u heeft gezegd? Maar *I know nothing, I am Vandenbroucke*. Als u blijft beweren dat u van niets wist, dan zijn er niet alleen grote fouten gemaakt door de FOD, door uw kabinet en door de ambtenaar, maar dan bent u eigenlijk ook gewoon onbekwaam en kunt u niet langer aanblijven als minister van zo'n belangrijke departementen als Volksgezondheid en Sociale Zaken.

Voor het Vlaams Belang is het duidelijk dat in Medistagate meer dan een grens is overschreden en dat u, door de kant te kiezen van één partij, eigenlijk ook betrokken partij bent. Dat moet tot op het bot worden onderzocht. Wij doen daarom ook een oproep aan het parket om de touwtjes in handen te nemen en om een onderzoek ten gronde uit te voeren, niet enkel naar Movianto en Medista, maar naar het gehele plaatje. Als er in een dossier van 50 miljoen euro al zoveel kan mislopen, wat is er dan niet gebeurd rond de andere honderden miljoenen euro's die zijn uitgegeven in het kader van de coronacrisis? De tijd van verstoppertje spelen is voorbij, mijnheer de minister. De tijd van vissen verdrinken is voorbij, de tijd van de oude politieke cultuur is voorbij. Ambtenaren moeten integer en correct zijn en ministers moeten hun politieke verantwoordelijkheid nemen als er iets verkeerd loopt.

Ons vertrouwen in u en uw partij was al niet groot, maar dit tart alle verbeelding. U maakt er een boeltje van. Een Vlaams spreekwoord zegt: er is een tijd van komen en van gaan. De tijd van gaan is voor u gekomen.

Wij dienen dan ook een motie van wantrouwen in en vragen ons af of u nog wel de steun zult krijgen van de rest van de regering.

29.08 **Kathleen Depoorter** (N-VA): Mijnheer de minister, er is geen goede kant aan het dossier. Wie is de grote verliezer? Dat is de belastingbetaler.

Wij hebben hier een firma die inderdaad spionagetechnieken gebruikt heeft. Wij hebben een firma die valsheid in geschrifte pleegt om bij een andere firma binnen te kunnen dringen. Daarover loopt een onderzoek bij het parket. Dat hebt u vergeten te vermelden. Voor de volledigheid zal ik het toch maar meegeven.

Wij hebben een minister die niet weet wat zijn kabinet doet, die niet op de hoogte gebracht wordt door zijn FOD, die eigenlijk een beetje een marionet in een spel is, zo te horen.

Wat weet u eigenlijk? U weet van niets. Mijnheer de minister, het is schrijnend, hoor, echt schrijnend.

"Had ik het eerder geweten", zegt u. Maar u was mijn vragen al beu en klaagde dat ik u vermoeide, dat ik tijd nam van mijn collega's, dat het tijdverlies was. Maar wat is er niet allemaal aan het licht gekomen? U hebt een ambtenaar die verklaringen aflegt over een dossier van 50 miljoen. Zij zegt: *"I'm quite convincing and I had my minister behind me."* En u reageert niet.

Volgens u is de nota aan de ministerraad kristalhelder. 25 keer heb ik u om het verslag van de IKW gevraagd. Ik heb het nooit gekregen. Zo transparant bent u!

Maar ik lees u toch de verklaring volledig voor, of dat deeltje waarover u niet hebt gesproken: "De uitvoering van de overige diensten, die niet onder de vaccinopdracht vallen." Dat hebt u nu niet vernoemd, mijnheer de minister. U hebt uw collega's om de tuin geleid.

Ja, u moest een budgetoverschrijding hebben, want het geld was op. U had de uitgaven niet goed ingeschat. Het budget was te klein om die grote vaccinatieopdracht uit te voeren. Maar u haalt in de nota van 9 december 2022 aan: "De uitvoering van de overige diensten, die niet onder de vaccinopdracht vallen".

In dezelfde nota hebt u het niet over de verhuis van de vaccins, die u 4 miljoen euro kost, evenveel als wat u zult besparen.

Wat zegt de Raad van State op pagina 56? U kent die 70 bladzijden vanbuiten, mijnheer de minister? Wel, ik ook wel ongeveer. Wat zegt de Raad van State? Medista heeft geen gelijk op voorwaarde dat de verklaringen correct blijken te zijn. Op het eerste gezicht kan de Raad van State niet controleren of het correcte verklaringen zijn. Dat kan men dus eigenlijk als nietig beschouwen, mijnheer de minister.

U hebt mij ook niet geantwoord op een zeer belangrijke vraag. Hebt u contact met de eerste minister of de Kamervoorzitter of hun kabinetten over de brief van de ambtenaar of over de opnames gedurende de periode van 4, 5 en 6 december, per mail, per telefoon, via WhatsApp? Ik zou daar graag een factueel antwoord op krijgen, mijnheer de minister. Hebt u die filmpjes opgevraagd? Hebt u er überhaupt al naar gekeken? U zegt net: een brief van Medista lezen we niet meer. Er stond hier zeer belangrijke informatie in.

U spreekt niet over de malaise op uw kabinet. Ik zou mij in uw plaats toch echt vragen stellen. Kunt u nog blijven functioneren? Er is melding van een opname in verband met een contract van 50 miljoen euro, waarbij een ambtenaar betrokken is en waarvan ook de advocaten van de Staat op de hoogte zijn. Daarover hebt u niets gezegd, maar het gaat om de advocaten van de Staat, uw persoonlijke advocaten. Zij hebben ook een brief ontvangen op 2 december. Daar praat u niet over. Dat is gemakkelijk. Dat komt u goed uit. Movianto is daarvan op de hoogte. Uw kabinetschef is daarvan op de hoogte. Hij meldt u dat niet en u vindt dat normaal. Men moet nog een beetje informatie zoeken.

Gisteren was er een reportage van *Pano* met een verborgen camera over de jacht. Ik heb er al heel veel verbolgen reacties over gekregen. U krijgt een melding van opnames met verborgen camera's van uw ambtenaar en uw reactie luidt dat u dat niet zult onderzoeken, dat dat niet belangrijk is.

Mijnheer de minister, u bent op de hoogte gebracht van die filmpjes vlak voor de plenaire vergadering van 7 december, maar u hebt er niets over gezegd toen ik u ondervroeg. Was het uw taak niet om dat onmiddellijk te melden en een onderzoek te vorderen? Bij mijn weten is de opdracht voor de audit van de federale auditeur nog niet ondertekend.

29.09 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, veel van uw spreektijd hebt u gebruikt om te herhalen wat we eigenlijk al wisten. U blijft maar terugkomen op het feit dat Medista ongelijk gekregen heeft van de Raad van State in een eerste fase en dat Movianto goedkoper was. Toen de Raad van State dat arrest uitsprak, waren die filmpjes en onthullingen er echter nog niet. Dat zijn nieuwe elementen in het dossier. Die onthullingen zijn misschien onvolledig, maar ze doen uitschijnen dat een bedrijf duidelijk geholpen werd door een ambtenaar. Daar gaat u naar mijn mening heel licht over heen.

Wat u wel toegeeft, is dat u beter sneller op de hoogte was geweest. Dat is wel het minste, toch? Het is toch wel eigenaardig. Medista maakt u al anderhalf jaar het leven zuur. Uit allerlei onthullingen weten we dat die ambtenaar op 4 oktober een brief krijgt van de advocaten van Medista en op 10 november wordt uw kabinetschef daarover ingelicht, maar hij vindt het niet de moeite om u daarover in te lichten. Ik denk daarom dat u met een probleem zit. Daarvoor hebt u geen audit nodig. Ik vind het eigenaardig dat u onder die voorwaarden nog vertrouwen kunt hebben in die personen.

Over de grond van de zaak hebt u zich geheel niet willen uitspreken. Vindt u het normaal dat een ambtenaar in een filmpje toegeeft dat die het bedrijf geholpen heeft? Het bedrijf geeft op zijn beurt toe dat als die ambtenaar niet geholpen had, het die openbare aanbesteding niet binnengehaald had. Vindt u dat normaal? Waarom zegt u daar niets over? Dat vind ik niet correct. Wij willen weten wat u weet en u kunt zich niet louter achter een audit wegsteken. Wat weet u nu al over die zaak? Is die openbare aanbesteding al dan niet correct verlopen?

(...): (...)

29.10 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Nee, daarop hebt u niet geantwoord. U hebt gewoon gezegd dat u een audit organiseert en daar verschuilt u zich achter.

Overigens, zal die audit bijvoorbeeld het privéverkeer van de ambtenaar onderzoeken? Daar hebt u ook niet op geantwoord. U hebt mij gezegd dat u de mails zult onderzoeken, maar we weten van andere audits dat de FIA enkel de officiële e-mails bekijkt. Ik veronderstel dat als die ambtenaar dingen gedaan heeft die niet koosjer zijn, deze dat dat niet met het officiële adres van de FOD Volksgezondheid gedaan heeft.

U moet deze zaak veel serieuzer nemen en iets minder arrogant zijn in deze zaak. U doet zeer arrogant. U denkt dat u het gelijk aan uw kant hebt. Er zijn echter verschillende zaken naar boven gekomen. Er zijn misschien zware problemen met deze openbare aanbesteding. Wij zullen u daarover blijven ondervragen.

Ik heb ook een motie van aanbeveling ingediend.

29.11 **Sophie Rohonyi** (DéFI): Monsieur le ministre, vous avez parlé vingt longues minutes mais aucune d'entre elles n'a été consacrée au fait de nous apporter les réponses que nous attendions à nos questions. Vous avez utilisé ces vingt longues minutes pour répéter inlassablement votre ligne de défense et ce, malgré les nouveaux éléments qui accablent le SPF Santé mais aussi, aujourd'hui, votre propre cabinet, à savoir qu'un arrêt du Conseil d'État a été rendu trois mois avant la divulgation de ces éléments, lequel disait à l'époque que ce marché public n'était pas entaché d'irrégularités.

Le problème, c'est que cet arrêt du Conseil d'État rendu le 8 août 2022 a effectivement conclu que cette procédure n'avait pas été entachée d'irrégularités mais qu'il a été prononcé à défaut de preuves. Or, comme je l'ai dit, ces preuves existent aujourd'hui, que vous le vouliez ou non; ces preuves qui vous contraignent finalement aujourd'hui à nuancer les constats qui ont été posés à l'époque, voici quatre mois maintenant, par le Conseil d'État puisque les seules preuves sur lesquelles il s'était fondé alors étaient des déclarations sur l'honneur des fonctionnaires, des déclarations qui sont aujourd'hui totalement contredites par les faits et par le contenu en particulier de ces fameuses vidéos. Or, contrairement à ce que vous prétendez, celles-ci ne peuvent aujourd'hui plus fonder un nouveau recours au Conseil d'État puisque les délais pour le faire ont purement et simplement expiré.

Ce soir, vous persistez aussi dans votre stratégie visant à discréditer l'enquête alors que la vidéo, quels que soient les moyens utilisés pour l'obtenir et quelle que soit la réputation sulfureuse ou pas de l'entreprise qui a été utilisée pour ce faire, prouve bien qu'il y a eu fraude. C'est cela qui devrait vous interpellier, ce qui n'est

malheureusement toujours pas le cas aujourd'hui.

Non, vous persistez dans le "Circulez, il n'y a rien à voir"! Vous persistez à défendre l'intérêt d'une société alors que votre mission devrait être de défendre l'intérêt général. Vous persistez à dire que la réputation d'une entreprise serait suffisamment sulfureuse pour qu'on accepte le fait que ce marché public ait été octroyé à cette multinationale mais pas assez sulfureuse pour estimer qu'effectivement, les informations relatives à cette vidéo devaient être suffisamment importantes pour remonter jusqu'à vous. Il y a un problème de cohérence assez interpellant.

Vous persistez ici, enfin, à nous faire croire que tout sera réglé avec cet audit que vous avez annoncé. Mais à nouveau, vous ne répondez absolument pas à nos questions, qui sont pourtant on ne peut plus claires. Qui va réaliser cet audit? Avec quelles missions précises? Vous dites qu'il sera notamment chargé d'en dire plus sur l'échange d'informations. On ne demande pas à savoir ce qu'il va faire "notamment". On veut savoir quelle sera la mission précise allouée à cet audit. Quelles garanties d'indépendance et d'impartialité aurons-nous? Quels seront les délais? Rien du tout!

Soyez réaliste. On ne peut pas attendre du SPF Santé un audit qui soit indépendant, objectif et impartial sur une affaire qui le concerne directement.

En conclusion, monsieur le ministre, votre argumentaire ne fait ici que renforcer l'impression très désagréable que les politiques seraient au-dessus des lois, se servent au lieu de servir, une impression en fonction de laquelle, on le constate, les populistes voient du pain bénit, à seulement six mois des élections.

Alors, soyons clairs. Mon parti DéFI ne rentrera pas dans le jeu de ceux qui, aujourd'hui, réclament votre démission. Par contre, nous considérons que refuser, comme vous l'avez fait, de faire preuve de la transparence que vous nous devez et, à travers nous, aux citoyens, est non seulement anti-démocratique mais aussi et surtout dangereux pour notre démocratie. C'est la raison pour laquelle à l'instar de mes collègues, je déposerai une motion qui est différente dans son contenu puisqu'elle vous demande de nous transmettre immédiatement tous les documents relatifs à l'affaire Medista qui ne l'ont pas encore été et ce, dans le respect des règles relatives à la vie privée, de clarifier la communication de votre cabinet ainsi que les initiatives qui auraient été prises par votre chef de cabinet entre le 10 novembre et le 7 décembre dernier mais aussi de confier l'audit devant porter sur les circonstances entourant l'attribution de ce marché public à un organisme indépendant et impartial.

Je ne pourrais pas comprendre ce soir, chers collègues, que vous ne souteniez pas une telle motion qui permet l'exercice même de notre mission, à savoir contrôler l'action du gouvernement et veiller à ce que cette même action se fasse en respectant les principes fondamentaux d'égalité et de transparence. Ce sont des principes que nous sommes tous censés défendre, que l'on siège dans l'opposition ou la majorité.

29.12 Catherine Fonck (Les Engagés): Monsieur le ministre, vous nous avez répété les mêmes arguments que ceux présentés mardi en commission. Vous ne m'avez pas plus convaincue que ce jour-là pour lever les flous et les doutes majeurs qui persistent dans ce dossier. Nous ne savons toujours pas si ce marché public est truqué ou pas. Vous affirmez et vous faites référence à l'arrêt du Conseil d'État. Or cet arrêt semble remis en question par les enregistrements vidéos. En effet, cet arrêt du Conseil d'État se base sur des déclarations sur l'honneur, dont notamment la déclaration sur l'honneur faisant état de l'absence de contact entre le SPF Santé publique et l'entreprise Movianto.

Vous vous focalisez sur la société Black Cube, mais vous ne vous posez pas la question de savoir s'il est normal qu'un fonctionnaire aille à Amsterdam pour débiller tout ce qui se passe au SPF Santé publique dans le cadre d'un entretien d'embauche.

Vous vous retranchez derrière votre audit dont nous ignorons toujours les missions et le mandat exact. Nous ne savons toujours pas quel est le délai pour la finalisation de ses travaux. Monsieur le ministre, nous n'acceptons pas que vous vous cachiez derrière cet audit pour refuser de vous expliquer jusqu'au fond des choses devant le Parlement. Vous vous cachez aussi derrière cet audit pour refuser de communiquer l'ensemble du dossier au parquet afin que celui-ci fasse toute la clarté en réalisant une enquête bien plus poussée que ce que ne pourra jamais donner votre audit, soit pour lever les doutes et les flous, soit pour entamer des poursuites si des infractions sont commises.

Je dépose donc une motion pour que vous, en tant que ministre, mais aussi l'ensemble du gouvernement, fassiez usage de l'article 29 du Code d'instruction criminelle pour porter l'entière responsabilité de ce dossier à la connaissance du parquet.

Moties

Motions

De **voorzitter**: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion, les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van wantrouwen werd ingediend door mevrouw Dominiek Sneppe en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van mevrouw Dominiek Sneppe
en het antwoord van de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,
- overwegende dat de minister weigert totale klaarheid te scheppen over 'Medistagate' en zelfs weigert op vragen van het Parlement te antwoorden;
- gelet op de betrokkenheid en de politieke verantwoordelijkheid van de minister;
- gelet op de vele voorgaande gestelde vragen over dit dossier;
- gelet op de noodzaak dit dossier over te dragen aan het parket;
ontneemt het vertrouwen aan de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid."

Une motion de méfiance a été déposée par Mme Dominiek Sneppe et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de Mme Dominiek Sneppe
et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,
- considérant que le ministre refuse de faire toute la lumière sur le "Medistagate" et refuse même de répondre à des questions posées au Parlement;
- vu l'implication et la responsabilité politique du ministre;
- eu égard aux nombreuses questions posées précédemment au sujet de ce dossier;
- vu la nécessité de renvoyer ce dossier au parquet;
retire sa confiance au vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique."

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Kathleen Depoorter en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van mevrouw Kathleen Depoorter
en het antwoord van de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,
- gelet op de verklaringen die de minister aflegde in de commissie voor Gezondheid d.d. 12 december 2023;
- gelet op de brief die de minister aan de leden van de commissie voor Gezondheid bezorgde d.d. 13 december 2023;
- gelet op het feit dat de betrokken topambtenaar op 4 oktober een schrijven heeft ontvangen met daarin de vermelding van aantijgingen, ernstige fouten en strafrechtelijke inbreuken omtrent overheidsopdracht 2020STRSTK en 2020STKVAC en de vermelding in dit schrijven over verklaringen aan derden;
- gelet op de ernst van de aantijgingen die tegen de FOD Volksgezondheid en een van haar topambtenaren werden geuit;
- gelet op het feit dat de minister verklaarde op 7 december 2023 voor het eerst kennis te hebben genomen van het bestaan van de brief en mogelijke video-opnames;
- gelet op het feit dat de voorzitter van de FOD Volksgezondheid kortelings na 4 oktober op de hoogte werd gebracht door de topambtenaar van deze stukken;
- gelet op het feit dat op 7 november 2023 de CEO van Movianto aan de voorzitter van de FOD Volksgezondheid meldt dat zij werden benaderd door Medista en dat deze acties zouden voorbereiden;
- gelet op het feit dat er op 9 november 2023 contacten waren tussen de advocaten van de FOD Volksgezondheid – Deloitte Legal – en Movianto dat er mogelijks video-opnames zouden bestaan;
- gelet op het feit dat op 10 november 2023 de voorzitter van de FOD Volksgezondheid de kabinetschef van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid op de hoogte brengt van het mogelijke bestaan van video-opnames;
- gelet op het feit dat op 4 december 2023 de premier, de Kamervoorzitter en de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid een brief ontvangen waarin er sprake van is dat Medista mededeelt dat het over bewijzen

beschikt;

- gelet op de aanzienlijke tijdspanne die bestaat tussen het tijdstip dat de betrokken topambtenaar kennisnam en onmiddellijk de voorzitter van de FOD Volksgezondheid heeft ingelicht en het tijdstip dat de minister verklaarde kennis te hebben genomen;

- gelet op het feit dat de minister aangeeft dat hij door zijn kabinetschef niet op de hoogte werd gebracht;

- gelet op het feit dat kan worden aangenomen dat zowel de minister als diens kabinetschef frequent communicatie uitwisselen en dus over dezelfde informatie beschikken;

- gelet op de eerdere verklaringen van de minister dat hij onverkort achter zijn administratie staat;

- gelet op het feit dat politiek en wetmatig de minister en zijn kabinetschef één en ondeelbaar zijn in hun verantwoordelijkheden;

vraagt de regering

- kennis te nemen van het standpunt dat de minister innam ten aanzien van zijn administratie en diens bereidheid om zijn volle politieke verantwoordelijkheid te nemen;

- alle communicatie vrij te geven tussen de premier, de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, de kabinetschef van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, de Kamervoorzitster, de voorzitter van de FOD Volksgezondheid, de betrokken advocaten en/of andere topambtenaren van de FOD Volksgezondheid met betrekking tot de brief van 4 oktober 2023 en de communicatie van 7 november 2023, 9 november 2023 en 10 november 2023, alsook alle communicatie met betrekking tot spionagetechnieken en videobeelden;

- alle communicatie vrij te geven tussen de premier, de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, de kabinetschef van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, de Kamervoorzitster, de voorzitter van de FOD Volksgezondheid, de betrokken advocaten en/of andere topambtenaren van de FOD Volksgezondheid met betrekking tot de brief van 2 december aan de CEO van Deloitte (Belgium), betrokken consultancybedrijf en advocaat van de Belgische Staat;

- alle communicatie vrij te geven tussen de premier, de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, de kabinetschef van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, de Kamervoorzitster, de voorzitter van de FOD Volksgezondheid, de betrokken advocaten en/of andere topambtenaren van de FOD Volksgezondheid met betrekking tot de brief van 4 december gericht aan de premier;

- de nodige bewijsstukken vrij te geven die staven dat er een marktonderzoek voor de toewijzing van het RescEU-project/opdracht aan Movianto gebeurde;

- alle communicatie betreffende de ministerraad van 9 december 2021 waar de beslissing wordt genomen om van logistieke speler te veranderen alsook deze over het voorstel van de overheidsopdracht 2020STKVAC vrij te geven;

- het verslag vrij te geven van de vergadering van 18 november 2021 waarin de switch van een gewone tender naar de all-in tender werd besloten;

- de rapportering van deze beslissing naar de ministerraad vrij te geven;

- alle documenten die de ministerraad ontving in het kader van de deze beslissing vrij te geven – in het bijzonder de argumentering voor de verhuis van vaccins, de wijze van berekening en kostprijs;

- inzage te geven in de omschrijving van de auditopdracht aan de FIA;

- het Parlement inzage te geven in de deelrapporten van de FIA ter zake;

- dat de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid volledige medewerking biedt en algehele transparantie biedt;

- een forensische audit naar de werking van de FOD Volksgezondheid te bevelen."

Une première motion de recommandation a été déposée par Mme Kathleen Depoorter et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu l'interpellation de Mme Kathleen Depoorter

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,

- eu égard aux déclarations faites par le ministre en commission de la Santé le 12 décembre 2023;

- eu égard au courrier que le ministre a transmis aux membres de la commission de la Santé le 13 décembre 2023;

- eu égard au fait que la haute fonctionnaire concernée a reçu le 4 octobre un courrier dans lequel sont mentionnées des accusations, des fautes graves et des infractions pénales relatives aux marchés publics 2020STRSTK et 2020STKVAC ainsi que des déclarations à des tiers;

- eu égard à la gravité des accusations formulées contre le SPF Santé publique et contre une de ses hautes fonctionnaires;

- eu égard au fait que le ministre a déclaré qu'il avait eu connaissance pour la première fois de l'existence de

ce courrier et d'éventuels enregistrements vidéo le 7 décembre 2023;

- eu égard au fait que le président du SPF Santé publique a été informé de ces faits peu après le 4 octobre par la haute fonctionnaire;
 - eu égard au fait que le CEO de Movianto a fait savoir le 7 novembre 2023 au président du SPF Santé publique que la société avait reçu un contact de Medista et que cette dernière préparait des actions;
 - eu égard au fait que des contacts ont eu lieu le 9 novembre 2023 entre les avocats du SPF Santé publique – Deloitte Legal – et Movianto concernant l'existence éventuelle d'enregistrements vidéo;
 - eu égard au fait que le 10 novembre 2023, le président du SPF Santé publique a informé le chef de cabinet du ministre des Affaires sociales et de la Santé publique de l'existence éventuelle d'enregistrements vidéo;
 - eu égard au fait que le 4 décembre 2023, le premier ministre, la présidente de la Chambre et le ministre des Affaires sociales et de la Santé publique ont reçu un courrier indiquant que Medista avait fait savoir qu'il disposait de preuves;
 - eu égard à la période assez longue entre le moment où la haute fonctionnaire concernée a pris connaissance des faits et en a immédiatement averti le président du SPF Santé publique et celui où le ministre a déclaré qu'il en avait pris connaissance;
 - eu égard au fait que le ministre indique qu'il n'a pas été averti par son chef de cabinet;
 - eu égard au fait qu'il peut être admis que tant le ministre que son chef de cabinet ont des échanges fréquents et disposent donc des mêmes informations;
 - eu égard aux précédentes déclarations du ministre selon lequel son administration continue à bénéficier de son plein soutien;
 - eu égard au fait que, sur le plan politique et par principe, le ministre et son chef de cabinet sont unis et indivisibles dans leurs responsabilités;
- demande au gouvernement
- de prendre connaissance de la position prise par le ministre à l'égard de son administration et du fait qu'il est disposé à assumer pleinement sa responsabilité politique;
 - de donner accès à toute la communication entre le premier ministre, le ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, le chef de cabinet du ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, la présidente de la Chambre, le président du SPF Santé publique, les avocats et/ou autres hauts fonctionnaires du SPF Santé publique concernés s'agissant du courrier du 4 octobre 2023, de la communication du 7 novembre 2023, du 9 novembre 2023 et du 10 novembre 2023 ainsi qu'à toute la communication relative aux techniques d'espionnage et aux images vidéo;
 - de donner accès à toute la communication entre le premier ministre, le ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, le chef de cabinet du ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, la présidente de la Chambre, le président du SPF Santé publique, les avocats et/ou autres hauts fonctionnaires du SPF Santé publique concernés s'agissant du courrier du 2 décembre au CEO de Deloitte (Belgium), la société de consultance impliquée et l'avocat de l'État belge;
 - de donner accès à toute la communication entre le premier ministre, le ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, le chef de cabinet du ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, la présidente de la Chambre, le président du SPF Santé publique, les avocats et/ou autres hauts fonctionnaires du SPF Santé publique concernés s'agissant du courrier du 4 décembre adressé au premier ministre;
 - de donner accès aux éléments prouvant qu'une étude de marché a été réalisée pour l'attribution du projet/marché RescEU à Movianto;
 - de donner accès à toute la communication relative au Conseil des ministres du 9 décembre 2021 au cours duquel a été prise la décision de changer d'acteur logistique et à la proposition de marché public 2020STKVAC;
 - de donner accès au rapport de la réunion du 18 novembre 2021 durant laquelle il est décidé de passer d'un appel d'offres classique à un appel d'offres *all-in*;
 - de donner accès au rapport de cette décision au Conseil des ministres;
 - de donner accès à tous les documents reçus par le Conseil des ministres dans le cadre de cette décision – en particulier s'agissant de l'argumentation utilisée pour le déménagement des vaccins, du mode de calcul et des coûts;
 - de donner accès à la description de la mission d'audit confiée au FAI;
 - de permettre au Parlement de consulter les rapports intermédiaires du FAI y afférents;
 - que le ministre des Affaires sociales et de la Santé publique collabore pleinement et dans la plus grande transparence;
 - de faire réaliser un audit légal sur le fonctionnement du SPF Santé publique."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Sofie Merckx en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellatie van mevrouw Sofie Merckx

en het antwoord van de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

- na het antwoord te hebben gehoord van de heer Frank Vandenbroucke, de minister van Volksgezondheid, op de mondelinge vragen in de commissie voor Gezondheid van 12 december 2023;
- na op 13 december 2023 een mail te hebben ontvangen van de heer Frank Vandenbroucke;
- na de video te hebben gezien van het etentje met een topambtenaar van 31 mei 2023;
- na de video te hebben gezien van het gesprek met de CEO van het bedrijf Movianto;
- overwegend dat de tijdlijn gegeven door de heer Frank Vandenbroucke, de minister van Volksgezondheid, op 12 december 2023 niet overeen lijkt te komen met de tijdlijn beschreven in de mail van 13 december 2023;
- overwegend dat de heer Frank Vandenbroucke, de minister van Volksgezondheid, op 8 december een forensische audit aanvraag bij de Federale Interne Audit;
- overwegend dat deze video's lijken te wijzen op een manipulatie van een overheidsopdracht;
- overwegend dat van een hooggeplaatste ambtenaar wordt verwacht integer en onberispelijk te werken in dienst van bevolking;

beveelt de regering aan om

- alle documenten publiek te maken die verband houden met alle openbare aanbestedingen voor de logistieke taken in het kader van de coronacrisis;
- de Federale Interne Audit de opdracht te geven om zijn audit uit te voeren voor de gehele tijdsperiode van de coronacrisis;
- de Federale Interne Audit de opdracht te geven om bij zijn audit de mails van het privémailadres, alsook het gsm-verkeer van de ambtenaar in kwestie mee te nemen in het onderzoek;
- sterke controlemechanismen te installeren om te voorkomen dat ambtenaren kandidaten bij een openbare aanbesteding, buiten de officiële procedures heen, kunnen bevoordelen."

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mme Sofie Merckx et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu l'interpellation de Mme Sofie Merckx

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,

- après avoir entendu la réponse de M. Frank Vandenbroucke, ministre de la Santé publique, aux questions orales en commission de la Santé du 12 décembre 2023;
- après avoir reçu un courriel de M. Frank Vandenbroucke le 13 décembre 2023;
- après avoir vu la vidéo du dîner avec une haute fonctionnaire le 31 mai 2023;
- après avoir vu la vidéo de la conversation avec le PDG de la société Movianto;
- considérant que la chronologie donnée par M. Frank Vandenbroucke, ministre de la Santé publique, le 12 décembre 2023 ne semble pas correspondre à la chronologie décrite dans le courriel du 13 décembre 2023;
- considérant que M. Frank Vandenbroucke, ministre de la Santé publique, a demandé un audit légal à l'Audit fédéral interne le 8 décembre;
- considérant que ces vidéos semblent indiquer une manipulation d'un marché public;
- considérant qu'une haute fonctionnaire est censée être intègre et irréprochable dans son travail au service de la population;

recommande au gouvernement

- de rendre publics tous les documents relatifs à l'ensemble des marchés publics pour les tâches logistiques liées à la crise du coronavirus;
- de demander à l'Audit fédéral interne de mener son audit sur toute la période de la crise du coronavirus;
- de demander à l'Audit fédéral interne d'inclure dans son audit les courriels provenant de l'adresse électronique privée, ainsi que les communications sur le GSM de la fonctionnaire en question;
- de mettre en place des mécanismes de contrôle solides pour empêcher les fonctionnaires de favoriser des candidats à un marché public, en dehors des procédures officielles."

Une troisième motion de recommandation a été déposée par Mme Sophie Rohonyi et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu l'interpellation de Mme Sophie Rohonyi

et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,

- vu l'article 32 de la Constitution;
- considérant le débat d'actualité ayant eu lieu le mardi 12 décembre dernier en commission de la Santé concernant l'affaire Medista;

- considérant que, selon derniers éléments reçus par courrier, le cabinet du ministre Vandenbroucke était au courant de la possible existence d'une vidéo compromettante depuis le 10 novembre dernier, une vidéo ayant servi à piéger un fonctionnaire du SPF Santé publique et à démontrer son action en faveur de l'attribution du marché à l'entreprise Movianto ;
 - considérant le manque d'initiatives et de communication au sein du cabinet du ministre Vandenbroucke;
 - considérant le manque de clarté général du ministre Vandenbroucke, ses contradictions et ses "oublis" sur cette affaire; et même son refus de répondre à de nouvelles questions des députés, en particulier sur la manière dont la multinationale "Movianto" aurait concrètement été "aidée";
 - considérant que ce refus empêche les députés de dûment exercer leur mission constitutionnelle de contrôle de l'action du gouvernement;
 - considérant que plusieurs millions d'euros de l'argent des contribuables ont été dépensés pendant la gestion de la crise sanitaire;
 - considérant le droit de ces derniers d'être correctement informés sur la manière dont leur argent a effectivement été utilisé pendant cette crise;
- demande au gouvernement
- de donner immédiatement accès aux parlementaires à tous documents relatifs à l'affaire Medista qui n'auraient pas encore été transmis (en ce compris les lettres, rapports, factures, e-mails, SMS et messages WhatsApp, etc.), et ce dans le respect des règles relatives à la vie privée;
 - d'apporter des clarifications sur la communication au sein du cabinet du Ministre Vandenbroucke;
 - d'apporter des clarifications sur les initiatives prises par le chef de cabinet du Ministre Vandenbroucke entre le 10 novembre et le 7 décembre;
 - de demander au Ministre de la Justice, Monsieur Paul Van Tigchelt, d'ouvrir une information judiciaire sur cette affaire, conformément à l'article 151 de la Constitution;
 - de confier à un organisme indépendant et impartial la tâche de réaliser un audit sur les circonstances entourant l'attribution du marché public dont question."

Een derde motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Sophie Rohonyi en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellatie van mevrouw Sophie Rohonyi

en het antwoord van de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

- gelet op artikel 32 van de Grondwet;
 - gelet op het actualiteitsdebat van dinsdag 12 december jongstleden in de commissie voor Gezondheid over de zaak Medista;
 - overwegende dat volgens de laatste per post ontvangen informatie het kabinet van minister Vandenbroucke sinds 10 november jongstleden op de hoogte was van het mogelijk bestaan van een compromitterende video, die gebruikt werd om een ambtenaar van de FOD Volksgezondheid in de val te lokken en te bewijzen dat die Movianto bij de gunning van de overheidsopdracht bevoordeeld zou hebben;
 - gelet op het gebrek aan initiatief van en communicatie in het kabinet van minister Vandenbroucke;
 - gelet op het algemeen gebrek aan transparantie van minister Vandenbroucke, zijn tegenstrijdigheden en 'vergetelheden' in deze zaak, en zelfs zijn weigering om verdere vragen van parlementsleden te beantwoorden, in het bijzonder over de manier waarop de multinational Movianto concreet 'een handje zou zijn toegestoken';
 - overwegende dat deze weigering de parlementsleden belet hun grondwettelijke plicht om toezicht te houden op het optreden van de regering naar behoren uit te oefenen;
 - overwegende dat er miljoenen euro's belastinggeld uitgegeven werden tijdens het beheer van de gezondheids crisis;
 - gelet op het recht van de belastingplichtigen om correct geïnformeerd te worden over de manier waarop er met hun geld tijdens deze crisis omgesprongen werd;
- vraagt de regering
- de parlementsleden onmiddellijk toegang te verlenen tot alle documenten met betrekking tot de zaak Medista die nog niet overgezonden werden (met inbegrip van de brieven, verslagen, facturen, e-mails, sms- en WhatsApp-berichten enz.), met inachtneming van de regelgeving met betrekking tot de bescherming van de privacy;
 - duidelijkheid te verschaffen over de communicatie in het kabinet van minister Vandenbroucke;
 - duidelijkheid te verschaffen over de initiatieven die de kabinetschef van minister Vandenbroucke tussen 10 november en 7 december genomen heeft;
 - de minister van Justitie, de heer Paul Van Tigchelt, te verzoeken een gerechtelijk onderzoek in te stellen naar deze zaak, overeenkomstig artikel 151 van de Grondwet;

- een onafhankelijk en onpartijdig orgaan te belasten met een audit naar de omstandigheden rond de gunning van de overheidsopdracht in kwestie."

Une quatrième motion de recommandation a été déposée par Mme Catherine Fonck et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de Mme Catherine Fonck
et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique,
demande au gouvernement
de faire usage de l'article 29 du Code d'Instruction criminelle pour porter l'ensemble du dossier à la connaissance du parquet."

Een vierde motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Catherine Fonck en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van mevrouw Catherine Fonck
en het antwoord van de vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,
vraagt de regering
artikel 29 van het Wetboek van strafvordering in te roepen en het volledige dossier ter kennis te brengen van het parket."

Een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Maggie De Block en de heren Wouter De Vriendt, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf, Gilles Vanden Burre, Joris Vandenbroucke en Servais Verherstraeten.
Une motion pure et simple a été déposée par Mme Maggie De Block et MM. Wouter De Vriendt, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf, Gilles Vanden Burre, Joris Vandenbroucke et Servais Verherstraeten.

29.13 Joris Vandenbroucke (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, wij vragen de urgentie voor de stemming over die eenvoudige motie. (*Instemming*)

De **voorzitter**: Bedankt, mijnheer Vandenbroucke.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

30 Demandes d'urgence du gouvernement

30 Urgentieverzoeken van de regering

Le gouvernement a demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi portant des dispositions fiscales diverses (n° 3714/1).

De regering heeft de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen (nr. 3714/1).

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.
Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

30.01 Marie-Colline Leroy, secrétaire d'État: Madame la présidente, le projet de loi n° 3714/1 portant des dispositions fiscales diverses contient des dispositions fiscales qui doivent être publiées dans le *Moniteur belge* avant la fin de cette année civile afin d'éviter la rétroactivité interdite par la Cour constitutionnelle. Il s'agit des mesures suivantes: article 31; titre 5, chapitre 1er Plan vélo; titre 5, chapitre 2 Ressources des nettes enfants; articles 53 et 59.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée par assis et levé.
De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi modifiant la loi du 6 décembre 2005 relative à la répartition d'une partie des recettes fédérales en

matière de sécurité routière (n° 3731/1).

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 6 december 2005 betreffende de verdeling van een deel van de federale ontvangsten inzake verkeersveiligheid (nr. 3731/1).

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

30.02 Marie-Colline Leroy, secrétaire d'État: Madame la présidente, chers collègues, le projet de loi n° 3731/1 modifie la loi du 6 décembre 2005 relative à la répartition d'une partie des recettes fédérales en matière de sécurité routière. Le projet de loi a pour objet de consacrer juridiquement une augmentation budgétaire substantielle du fait que la police intégrée, le SPF Justice et le SPF Mobilité reçoivent actuellement des recettes communes du Fonds de la sécurité routière. L'augmentation de la part des différents services permettra de réaliser les investissements nécessaires en matière de sécurité routière et de garantir et d'optimiser le traitement en chaîne des infractions routières.

Ces investissements sont urgents dans le domaine de l'identification des infractions routières et de la transformation des infractions en amendes. Sans ces investissements, non seulement les recettes diminueront mais la sécurité routière en pâtira également en raison d'un contrôle réduit des infractions routières. Cette demande d'augmentation du budget a déjà été préparée à la fin de 2022, a dû être reportée à deux reprises et a été renvoyée pour décision au conclave budgétaire de l'automne 2023.

Par conséquent, la décision de principe concernant l'augmentation de la part des trois services a été approuvée en octobre 2023. Comme l'une des conditions pour l'approbation de l'augmentation était un plan d'action intégré par les trois services bénéficiaires, le projet de loi a été approuvé par le Conseil des ministres le 24 novembre 2023.

Si la loi n'entre pas en vigueur le 1er janvier 2024, les budgets nécessaires ne pourront pas être libérés pour réaliser les investissements nécessaires dans le réseau ANPR et la sécurité routière. Vous avez donc compris toute l'urgence de cette demande.

30.03 Sander Loones (N-VA): Terwijl u uw toelichting aan het geven was, dacht ik dat ik die tekst van ergens kende. In de commissie is er al een soortgelijke tekst besproken, blijkbaar, en er is daar al over gestemd. Dan kunt u perfect naar de plenaire vergadering komen. Nu pas komt u hier de urgentie vragen, een procedure die normaal gebruikt wordt om snel een aantal zaken door het Parlement te kunnen jagen.

Waar gaat het hier eigenlijk over? Het Reglement wordt niet toegepast; het Reglement wordt op een verkeerd moment toegepast, want u vraagt de urgentie voor iets dat al goedgekeurd is in commissie.

De **voorzitter**: De vraag tot urgentie blijft noodzakelijk.

Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

L'urgence est adoptée par assis et levé.

Het urgentie wordt bij zitten en opstaan aangenomen.

31 Prises en considération

31 Inoverwegingen

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement. (art. 75, n° 5, Rgt)

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden. (art. 75, nr. 5, Rgt)

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus wordt besloten.

Votes nominatifs

Naamstemmingen

31.01 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, nous allons assurer un pairage pour Goedele Liekens. C'est Georges Dallemagne qui adaptera son vote.

31.02 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Madame la présidente, Mme Vindevoghel pairera avec Mme Chanelle Bonaventure et M. Boukili avec M. Moutquin.

La **présidente**: Merci, mesdames.

32 Proposition de loi visant à garantir la restitution du droit d'utilisation des numéros mobiles des travailleurs à l'issue du contrat de travail (3093/5)

32 Wetsvoorstel teneinde het gebruiksrecht van gsm-nummers van werknemers te garanderen na de beëindiging van de arbeidsovereenkomst (3093/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 1)		
Ja	115	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	22	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(3093/6)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(3093/6)**

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

33 Amendement réservé à la proposition de résolution visant à allonger le congé de naissance pour les pères et coparents en cas d'hospitalisation du nouveau-né (2664/1-6)

33 Aangehouden amendement op het voorstel van resolutie met betrekking tot de verlenging van het geboorteverlof voor vaders en co-ouders bij de ziekenhuisopname van een pasgeboren kind (2664/1-6)

Vote sur l'amendement n° 3 de Nadia Moscufo tendant à insérer une demande 2(n). **(2664/6)**
Stemming over amendement nr. 3 van Nadia Moscufo tot invoeging van een verzoek 2(n). **(2664/6)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 2)</i>		
Ja	10	Oui
Nee	104	Non
Onthoudingen	20	Abstentions
Totaal	134	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

34 Ensemble de la proposition de résolution visant à allonger le congé de naissance pour les pères et coparents en cas d'hospitalisation du nouveau-né (2664/5)

34 Geheel van het voorstel van resolutie met betrekking tot de verlenging van het geboorteverlof voor vaders en co-ouders bij de ziekenhuisopname van een pasgeboren kind (2664/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 3)</i>		
Ja	114	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	22	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement. **(2664/7)**

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht. **(2664/7)**

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

35 Proposition de loi modifiant l'ancien Code civil et le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe en vue d'assouplir la procédure de changement de nom (nouvel intitulé) (3201/4)

35 Wetsvoorstel tot wijziging van het oud Burgerlijk Wetboek en het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten teneinde de procedure voor naamsverandering te versoepelen (nieuw opschrift) (3201/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 4)</i>		
Ja	135	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	135	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera soumise en tant que projet de loi à la sanction royale. **(3201/5)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(3201/5)**

36 Amendements et articles réservés du projet de loi modifiant la loi du 20 novembre 2022 portant des mesures concernant la pénurie de personnel dans le secteur des soins (3666/1-5)

36 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 20 november 2022 houdende maatregelen aangaande de personeelsschaarste in de zorgsector (3666/1-5)

Vote sur l'amendement n° 3 de Catherine Fonck à l'article 2. **(3666/5)**

Stemming over amendement nr. 3 van Catherine Fonck op artikel 2. **(3666/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 5)</i>		
Ja	45	Oui
Nee	90	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 2 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 2 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 4 de Catherine Fonck à l'article 3. **(3666/5)**

Stemming over amendement nr. 4 van Catherine Fonck op artikel 3. **(3666/5)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(Stemming/vote 5)

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 3 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 3 aangenomen.

37 Ensemble du projet de loi modifiant la loi du 20 novembre 2022 portant des mesures concernant la pénurie de personnel dans le secteur des soins (3666/1)

37 Geheel van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 20 november 2022 houdende maatregelen aangaande de personeelsschaarste in de zorgsector (3666/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 6)</i>		
Ja	119	Oui
Nee	9	Non
Onthoudingen	9	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3666/6)**
 Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
(3666/6)

Raison d'abstention? *(Non)*
 Reden van onthouding? *(Nee)*

38 **Projet de loi portant modification de la loi-programme du 27 décembre 2021, en ce qui concerne la cotisation de responsabilisation concernant l'invalidité due par certains employeurs (3660/1)**
38 **Wetsontwerp tot wijziging van de programmawet van 27 december 2021, wat de responsabiliseringsbijdrage inzake invaliditeit verschuldigd door bepaalde werkgevers betreft (3660/1)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.
 Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 7)</i>		
Ja	80	Oui
Nee	33	Non
Onthoudingen	24	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3660/4)**
 Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
(3660/4)

Raison d'abstention? *(Non)*
 Reden van onthouding? *(Nee)*

39 **Projet de loi modifiant la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, en ce qui concerne l'organisation du processus d'évaluation de l'incapacité de travail (3643/1)**
39 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, wat de organisatie van het beoordelingsproces van de arbeidsongeschiktheid betreft (3643/1)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.
 Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 8)</i>		
Ja	99	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	38	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3643/4)**
 Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
(3643/4)

Raison d'abstention? *(Non)*
 Reden van onthouding? *(Nee)*

40 **Projet de loi modifiant la loi du 6 août 1990 relative aux mutualités et aux unions nationales de mutualités en ce qui concerne le service de l'épargne prénuptiale et les missions de l'Office de contrôle des mutualités et des unions nationales de mutualités à l'égard des sociétés mutualistes d'assurance et de leurs intermédiaires d'assurances (3591/3)**

40 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, met betrekking tot de dienst voorhuwelijkssparen en de opdrachten van de Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen ten opzichte van de verzekeringsmaatschappijen van onderlinge bijstand en hun verzekeringstussenpersonen (3591/3)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*
 Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.
 Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 9)</i>		
Ja	113	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	22	Abstentions
Totaal	135	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3591/4)**
 Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
(3591/4)

Raison d'abstention? *(Non)*
 Reden van onthouding? *(Nee)*

41 **Amendements et articles réservés du projet de loi portant des dispositions financières diverses (3561/1-8)**

41 **Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp houdende diverse financiële bepalingen (3561/1-8)**

Vote sur l'amendement n° 13 de Wouter Vermeersch à l'article 65. **(3561/8)**
 Stemming over amendement nr. 13 van Wouter Vermeersch op artikel 65. **(3561/8)**

Begin van de stemming / Début du vote.
 Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 10)</i>		
Ja	39	Oui
Nee	98	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

L'amendement n° 17 de Catherine Fonck **(3561/8)** a un contenu identique, par conséquent il devient sans objet.

Amendement nr. 17 van Catherine Fonck **(3561/8)** heeft een identieke inhoud en is bijgevolg zonder voorwerp.

En conséquence, l'article 65 est adopté.

Bijgevolg is artikel 65 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 14 de Wouter Vermeersch à l'article 66. **(3561/8)**

Stemming over amendement nr. 14 van Wouter Vermeersch op artikel 66. **(3561/8)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

(Stemming/vote 10)

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

L'amendement n° 18 de Catherine Fonck **(3561/8)** a un contenu identique, par conséquent il devient sans objet.

Amendement nr. 18 van Catherine Fonck **(3561/8)** heeft een identieke inhoud en is bijgevolg zonder voorwerp.

En conséquence, l'article 66 est adopté.

Bijgevolg is artikel 66 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 15 de Wouter Vermeersch à l'article 68. **(3561/8)**

Stemming over amendement nr. 15 van Wouter Vermeersch op artikel 68. **(3561/8)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

(Stemming/vote 10)

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

L'amendement n° 19 de Catherine Fonck **(3561/8)** a un contenu identique, par conséquent il devient sans objet.

Amendement nr. 19 van Catherine Fonck **(3561/8)** heeft een identieke inhoud en is bijgevolg zonder voorwerp.

En conséquence, l'article 68 est adopté.

Bijgevolg is artikel 68 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 16 de Wouter Vermeersch visant à supprimer l'article 76. **(3561/8)**

Stemming over amendement nr. 16 van Wouter Vermeersch tot weglating van artikel 76. **(3561/8)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

(Stemming/vote 10)

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 76 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 76 aangenomen.

42 Ensemble du projet de loi portant des dispositions financières diverses (3561/7)

42 Geheel van het wetsontwerp houdende diverse financiële bepalingen (3561/7)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 11)		
Ja	80	Oui
Nee	39	Non
Onthoudingen	18	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3561/9)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
(3561/9)

Raison d'abstention? (Non)

Reden van onthouding? (Nee)

43 Amendements et articles réservés du projet de loi portant l'introduction d'un impôt minimum pour les groupes d'entreprises multinationales et les groupes nationaux de grande envergure (3678/1-5)

43 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp houdende de invoering van een minimumbelasting voor multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen (3678/1-5)

Vote sur l'amendement n° 6 de Marco Van Hees à l'article 3. **(3678/5)**

Stemming over amendement nr. 6 van Marco Van Hees op artikel 3. **(3678/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 12)		
Ja	9	Oui
Nee	125	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 3 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 3 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 7 de Marco Van Hees à l'article 9. **(3678/5)**

Stemming over amendement nr. 7 van Marco Van Hees op artikel 9. **(3678/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 13)		
Ja	9	Oui
Nee	121	Non
Onthoudingen	7	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 9 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 9 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 8 de Marco Van Hees visant à supprimer l'article 23. **(3678/5)**
Stemming over amendement nr. 8 van Marco Van Hees tot weglating van artikel 23. **(3678/5)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Stemming/vote 13)

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 23 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 23 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 9 de Marco Van Hees visant à supprimer les articles 25 et 29. **(3678/5)**
Stemming over amendement nr. 9 van Marco Van Hees tot weglating van artikelen 25 en 29. **(3678/5)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Stemming/vote 13)

En conséquence, l'amendement est rejeté et les articles 25 et 29 sont adoptés, article par article.
Bijgevolg is het amendement verworpen en zijn artikelen 25 en 29 artikel per artikel aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 10 de Marco Van Hees visant à supprimer les articles 63 à 67. **(3678/5)**
Stemming over amendement nr. 10 van Marco Van Hees tot weglating van artikelen 63 tot 67. **(3678/5)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Stemming/vote 13)

En conséquence, l'amendement est rejeté et les articles 63 à 67 sont adoptés, article par article.
Bijgevolg is het amendement verworpen en zijn artikelen 63 tot 67 artikel per artikel aangenomen.

44 Ensemble du projet de loi portant l'introduction d'un impôt minimum pour les groupes d'entreprises multinationales et les groupes nationaux de grande envergure (3678/1)

44 Geheel van het wetsontwerp houdende de invoering van een minimumbelasting voor multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen (3678/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 14)</i>		
Ja	114	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	23	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3678/6)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(3678/6)**

Raison d'abstention? *(Non)*

Reden van onthouding? *(Nee)*

45 Proposition de rejet par la commission des Relations extérieures de la proposition de résolution relative à l'instauration d'un cessez-le-feu immédiat à Gaza (3656/1-3)

45 Voorstel tot verwerping door de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen van het voorstel van resolutie betreffende het bereiken van een onmiddellijk staakt-het-vuren in Gaza (3656/1-3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

<i>(Stemming/vote 15)</i>		
Oui	83	Ja
Non	28	Nee
Abstentions	25	Onthoudingen
Total	136	Totaal

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de résolution n° 3656/1 est donc rejetée.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel van resolutie nr. 3656/1 is dus verworpen.

Raison d'abstention? *(Non)*

Reden van onthouding? *(Nee)*

46 Motions déposées en conclusion des interpellations de

- Mme Dominiek Snelpe sur "La demande de transparence" (n° 463)
- Mme Kathleen Depoorter sur "La demande de transparence" (n° 464)
- Mme Sofie Merckx sur "Medista" (n° 465)
- Mme Sophie Rohonyi sur "La transparence des dépenses pendant la crise du coronavirus" (n° 466)
- Mme Catherine Fonck sur "L'affaire du marché public logistique pour la distribution des vaccins contre le covid" (n° 467)

46 Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van

- mevrouw Dominiek Snelpe over "De vraag naar transparantie" (nr. 463)
- mevrouw Kathleen Depoorter over "De chaotische communicatie binnen de FOD Volksgezondheid" (nr. 464)
- mevrouw Sofie Merckx over "Medista" (nr. 465)
- mevrouw Sophie Rohonyi over "De transparantie van de uitgaven tijdens de coronacrisis" (nr. 466)
- mevrouw Catherine Fonck over "De affaire omtrent de logistieke overheidsopdracht voor de distributie van de covidvaccins" (nr. 467)

Ces interpellations ont été développées en séance plénière de ce jour.

Deze interpellaties werden gehouden in de plenaire vergadering van vandaag.

Six motions ont été déposées (MOT n° 463/1):

- une motion de méfiance a été déposée par Mme Dominiek Snelpe;
- une première motion de recommandation a été déposée par Mme Kathleen Depoorter;
- une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mme Sofie Merckx;
- une troisième motion de recommandation a été déposée par Mme Sophie Rohonyi;
- une quatrième motion de recommandation a été déposée par Mme Catherine Fonck;
- une motion pure et simple a été déposée par Mme Maggie De Block et MM. Wouter De Vriendt, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf, Gilles Vanden Burre, Joris Vandenbroucke et Servais Verherstraeten.

Zes moties werden ingediend (MOT nr. 463/1):

- een motie van wantrouwen werd ingediend door mevrouw Dominiek Snelpe;
- een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Kathleen Depoorter;
- een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Sofie Merckx;
- een derde motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Sophie Rohonyi;
- een vierde motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Catherine Fonck;
- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Maggie De Block en de heren Wouter De Vriendt, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf, Gilles Vanden Burre, Joris Vandenbroucke en Servais Verherstraeten.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

<i>(Stemming/vote 16)</i>		
Ja	77	Oui
Nee	54	Non
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	134	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de méfiance et les motions de recommandation sont caduques.

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervallen de motie van wantrouwen en de moties van aanbeveling.

47 **Projet de loi concernant l'octroi des décorations du travail, des plaquettes d'hommage et des décorations spéciales des Unions professionnelles (3608/1)**

47 **Wetsontwerp betreffende de toekenning van de eretekens van de arbeid, de huldepenningen en de bijzondere Beroepsverenigingseretekens (3608/1)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 17)</i>			
Ja	135		Oui
Nee	0		Non
Onthoudingen	0	Abstentions	
Totaal	135		Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3608/4)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(3608/4)**

48 **Projet de loi portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues d'une fusion, d'une scission ou d'une transformation transfrontalières (3654/1)**

48 **Wetsontwerp houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in vennootschappen ontstaan uit een grensoverschrijdende fusie, splitsing of omzetting (3654/1)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 18)</i>			
Ja	109		Oui
Nee	0		Non
Onthoudingen	28	Abstentions	
Totaal	137		Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3654/4)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(3654/4)**

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

49 **Proposition de résolution visant à assurer une meilleure protection aux travailleurs des missions et représentations diplomatiques situées en Belgique (2956/4)**

49 **Voorstel van resolutie over een betere bescherming van de werknemers van de diplomatieke zendingen en vertegenwoordigingen in België (2956/4)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 19)</i>		
Ja	136	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement. **(2956/5)**

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht. **(2956/5)**

50 **Projet de loi portant dispositions diverses en matière civile et judiciaire (3552/7)**

50 **Wetsontwerp houdende diverse bepalingen in burgerlijke en gerechtelijke zaken (3552/7)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 20)</i>		
Ja	133	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	133	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3552/8)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(3552/8)**

51 **Projet de loi portant dispositions en matière de digitalisation de la justice et dispositions diverses I (3679/5)**

51 **Wetsontwerp houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen I (3679/5)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 21)</i>		
Ja	126	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	11	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3679/6)**
Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
(3679/6)

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

52 Amendement et article réservés du projet de loi modifiant la loi du 3 décembre 2017 portant création de l'Autorité de protection des données (2793/1-24)

52 Aangehouden amendement en artikel van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (2793/1-24)

Vote sur l'amendement n° 72 de Vanessa Matz à l'article 20. **(2793/24)**
Stemming over amendement nr. 72 van Vanessa Matz op artikel 20. **(2793/24)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 22)</i>		
Ja	32	Oui
Nee	80	Non
Onthoudingen	25	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 20 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 20 aangenomen.

53 Ensemble du projet de loi modifiant la loi du 3 décembre 2017 portant création de l'Autorité de protection des données (2793/23)

53 Geheel van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (2793/23)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 23)</i>		
Ja	80	Oui
Nee	32	Non
Onthoudingen	25	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(2793/25)**
Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
(2793/25)

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

54 **Projet de loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité (3651/5)**
54 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (3651/5)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 24)		
Ja	79	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	57	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3651/6)**
Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(3651/6)**

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

55 **Projet de loi relatif à la détention des stocks obligatoires de pétrole et des produits pétroliers, à la détention de stocks stratégiques additionnels destinés à l'approvisionnement énergétique du pays en cas de crise énergétique, à la gestion de crise d'approvisionnement pétrolière et à l'organisation d'ASEVA (3669/3)**
55 **Wetsontwerp betreffende de aanhouding van een verplichte voorraad aardolie en aardolieproducten, de aanhouding van bijkomende strategische voorraden voor de energiebevoorrading van het land in geval van een energiecrisis, het beheer van een aardoliebevoorradingscrisis en de organisatie van ASEVA (3669/3)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 25)		
Ja	79	Oui
Nee	39	Non
Onthoudingen	18	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(3669/4)**
Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(3669/4)**

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

56 **Projet de loi portant assentiment à l'Accord de coopération du 22 septembre 2023 entre l'État fédéral, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale relatif à certaines dispositions du partage des objectifs belges climat et énergie pour le début de la période 2021-2030 et au partage des**

revenus fédéraux de la mise aux enchères des quotas d'émissions pour les années 2015 à 2020 incluse (3626/3)

56 Wetsontwerp houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 22 september 2023 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende sommige bepalingen van de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor het begin van de periode 2021-2030 en de verdeling van de federale opbrengsten uit de veiling van emissierechten voor de jaren 2015 tot en met 2020 (nieuw opschrift) (3626/3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 26)		
Ja	103	Oui
Nee	4	Non
Onthoudingen	29	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. (3626/4)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. (3626/4)

Raison d'abstention? (Non)

Reden van onthouding? (Nee)

Nous allons procéder au vote sur les propositions de loi de naturalisation dont nous venons d'examiner les articles.

Wij gaan over tot de stemming over de voorstellen van naturalisatiewet waarvan wij zojuist de artikelen hebben besproken.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

57 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses et modifiant le Code de la nationalité belge (partie A) (3704/2)

57 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (deel A) (3704/2)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 27)		
Ja	108	Oui
Nee	17	Non
Onthoudingen	6	Abstentions
Totaal	131	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi de naturalisation (partie A). Elle sera soumise à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van naturalisatiewet (deel A) aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

58 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 4 décembre 2012 modifiant le Code de la nationalité belge (partie B) (3704/2)

58 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (deel B) (3704/2)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 28)			
Ja	109		Oui
Nee	17		Non
Onthoudingen	4	Abstentions	
Totaal	130	Total	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi de naturalisation (partie B). Elle sera soumise à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van naturalisatiewet (deel B) aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

59 Proposition de rejet par la commission des Naturalisations en ce qui concerne les dossiers repris dans son rapport n° 3704/1, aux pages 3 et 4

59 Voorstel tot verwerping door de commissie voor de Naturalisaties van de dossiers die in haar verslag nr. 3704/1 op bladzijden 3 en 4 zijn opgenomen

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 29)			
Ja	123		Oui
Nee	0		Non
Onthoudingen	2	Abstentions	
Totaal	125	Total	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan.

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

60 Adoption de l'ordre du jour

60 Goedkeuring van de agenda

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.

Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)
Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.
Bijgevolg is de agenda aangenomen.

La séance est levée. Prochaine séance le mardi 19 décembre 2023 à 14 h 00.
De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering dinsdag 19 december 2023 om 14.00 uur.

La séance est levée à 22 h 04.
De vergadering wordt gesloten om 22.04 uur.

*L'annexe est reprise dans une brochure
séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 276
annexe.*

*De bijlage is opgenomen in een aparte brochure
met nummer CRIV 55 PLEN 276 bijlage.*

DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	115	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilissen Erik, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	022	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	010	Ja
-----	-----	----

Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Smet François, De Vuyst Steven, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Moscufo Nadia, Rohonyi Sophie, Van Hees Marco

Non	104	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter,

Buyst Kim, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Metsu Koen, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaut Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	020	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Bury Katleen, Chanson Julie, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Lommel Reccino, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	114	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaïne Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilissen Erik, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaut Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	022	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui	135	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui	045	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Arens Josy, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn

Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Lommel Reccino, Van Vaerenbergh Kristien, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non	090	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Geens Koen, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaut Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Dallemagne Georges

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui	119	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Metsu Koen, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaut Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	009	Nee
-----	-----	-----

Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Hedeboom Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco

Abstentions	009	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Boukili Nabil, Dallemagne Georges, De Smet François, Fonck Catherine, Matz Vanessa, Prévot Maxime, Rohonyi Sophie, Vindevoghel Maria

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui	080	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	033	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Smet François, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Hedeboom Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Hees Marco, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Abstentions	024	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Boukili Nabil, Bury Katleen, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Matz Vanessa, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Lommel Reccino, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria

Vote nominatif - Naamstemming: 008

Oui	099	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel,

Demon Franky, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilissen Erik, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	038	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Arens Josy, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Hedeboom Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Hees Marco, Van Vaerenbergh Kristien, Vindevoghel Maria, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 009

Oui	113	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaïne Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Kathleen, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilissen Erik, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedeboom Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	022	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 010

Oui	039	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravys Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Lommel Reccino, Van Vaerenbergh Kristien, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non	098	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicair Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 011

Oui	080	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	039	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Lommel Reccino, Van Vaerenbergh Kristien, Verreyt Hans, Wollants Bert

Abstentions	018	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Smet François, De Vuyst Steven, Fonck Catherine, Hedebouw Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Prévot Maxime, Rohonyi Sophie, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria

Vote nominatif - Naamstemming: 012

Oui	009	Ja
-----	-----	----

Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco

Non	125	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Metsu Koen, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter,

Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Vindevoghel Maria

Vote nominatif - Naamstemming: 013

Oui	009	Ja
-----	-----	----

Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco

Non	121	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Metsu Koen, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	007	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Boukili Nabil, Dallemagne Georges, Fonck Catherine, Matz Vanessa, Prévot Maxime, Vindevoghel Maria

Vote nominatif - Naamstemming: 014

Oui	114	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilissen Erik, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	023	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Beke Wouter, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 015

Oui	083	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Geens Koen, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	028	Nee
-----	-----	-----

Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Lommel Reccino, Verreyt Hans

Abstentions	025	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Depoorter Kathleen, De Smet François, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Metsu Koen, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Vaerenbergh Kristien, Vindevoghel Maria, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 016

Oui	077	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	054	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Arens Josy, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Lommel Reccino, Van Vaerenbergh Kristien, Verreyt Hans, Wollants Bert

Abstentions	003	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Dallemagne Georges, Vindevoghel Maria

Vote nominatif - Naamstemming: 017

Oui	135	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 018

Oui	109	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Metsu Koen, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe,

Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaut Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	028	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Lommel Reccino, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria

Vote nominatif - Naamstemming: 019

Oui	136	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaut Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 020

Oui	133	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaut Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 021

Oui	126	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine,

Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Metsu Koen, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	011	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria

Vote nominatif - Naamstemming: 022

Oui	032	Ja
-----	-----	----

Arens Josy, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Lommel Reccino, Verreyt Hans

Non	080	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	025	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dallemagne Georges, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Vaerenbergh Kristien, Vindevoghel Maria, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 023

Oui	080	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	032	Nee
-----	-----	-----

Arens Josy, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Lommel Reccino, Verreyt Hans

Abstentions	025	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dallemagne Georges, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Raskin Wouter, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Vaerenbergh Kristien, Vindevoghel Maria, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 024

Oui	079	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick,

Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	057	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Anseeuw Björn, Arens Josy, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Lommel Reccino, Van Vaerenbergh Kristien, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 025

Oui	079	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leysen Christian, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	039	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen,

Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Lommel Reccino, Van Vaerenbergh Kristien, Verreyt Hans, Wollants Bert

Abstentions	018	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Smet François, De Vuyst Steven, Fonck Catherine, Hedeboom Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Prévot Maxime, Rohonyi Sophie, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria

Vote nominatif - Naamstemming: 026

Oui	103	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedeker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Metsu Koen, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	004	Nee
-----	-----	-----

Arens Josy, Fonck Catherine, Matz Vanessa, Prévot Maxime

Abstentions	029	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Hedeboom Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Lommel Reccino, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria

Vote nominatif - Naamstemming: 027

Oui	108	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne

Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	017	Nee
-----	-----	-----

Bury Katleen, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Lommel Reccino, Verreyt Hans

Abstentions	006	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Francken Theo, Freilich Michael, Goethals Sigrid, Roggeman Tomas, Van der Donckt Wim, Van Vaerenbergh Kristien

Vote nominatif - Naamstemming: 028

Oui	109	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaîne Daniel, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	017	Nee
-----	-----	-----

Bury Katleen, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Joris, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Lommel Reccino, Verreyt Hans

Abstentions	004	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Freilich Michael, Goethals Sigrid, Safai Darya, Van der Donckt Wim

Vote nominatif - Naamstemming: 029

Oui	123	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Chanson Julie, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vriendt Joris, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Gabriëls Katja, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hanus Mélissa, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Kitir Meryame, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Leoni Leslie, Leysen Christian, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Mariage Louis, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaut Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Freilich Michael, Safai Darya